

Wason
AP 215
T924+

tuổi ngọc

BÁO CỦA YÊU THƯƠNG

154

Chủ nhiệm, chủ bút : DUYÊN ANH
 Quản lý : ĐẶNG XUÂN CÔN
 Thư ký tòa soạn : ĐÌNH TIẾN LUYỆN
 Biên tập: TỪ KẾ TƯỜNG, NG. THANH TRỊNH

thơ văn tháng giêng

1. năm mới	DUYÊN ANH
6. mới trong năm mới	ĐÌNH TIẾN LUYỆN
9. đầu năm nói chuyện đứng đắn	NGUYỄN THANH TRỊNH
13. nhìn xuống đời	TÒA SOẠN
16. cầm nang	TRỌNG THI
24. chút tình nồng	HẠ QUỲNH
26. duyên mùa xuân	ĐOÀN ÁI VŨ
27. đợi trăng, thư xuân	HỒNG LIÊN, CAO GƯƠNG
28. đời ta	AN VI
35. rồi mai sau	HUỲNH KIM SƠN
36. lạc dấu nghìn trùng	KHUÊ VIỆT TRƯỜNG
42. ta chờ em bé thơ ơi	TÔ DUY THẠCH
43. lá thư	TRẦN QUANG THIẾU
51. lê hồng	VÕ VĂN LÊ
52. nỗi xót xa này	CẨM CHUÔNG
57. nhánh mùa xuân mới	NGUYỄN TẤN SĨ
58. bên đời sống nhau	ĐÔNG T.V.
60. một thuở xa người	MINH LÝ
65. những màu xanh quanh ta	TRỊNH NGUYỄN
69. người con gái ngồi đợi một chuyến tàu về	DUYÊN ANH
76. chuyện tình ngày mưa	TỪ KẾ TƯỜNG
83. cô nhỏ, đóa hồng và tôi	ĐÌNH TIẾN LUYỆN
91. tháng giêng sinh nhật	NGUYỄN TẮT NHIÊN

BẢN NGUYỆT SAN RA NGÀY 5 VÀ 20 MỖI THÁNG
 TÒA SOẠN VÀ TRỊ SỰ 63 BÙI THỊ XUÂN (LẦU I) SÀI GÒN II

Biên lai số 597 - BTT - NBC cấp ngày 16-4-1971

Số 154

PHÁT HÀNH
 NGÀY 20-2-1975

Giá 250 đồng

năm mới, duyên anh

*Cái mới của thời kỳ sau 1954 là nhóm Sáng Tạo,
 cái mới của những năm gần đây là tờ Tuổi Ngọc.
 VÕ PHIẾN*

*(Có gì mới trong sinh hoạt văn nghệ?
 Bách Khoa số kỷ niệm 18 năm)*

Ít khi tôi nói về những lời người khác khen tôi. Nhưng đã thường xảy ra, tôi thích nói về những lời người khác công kích tôi. Cho là với ác ý. Năm mới có một chuyện rất mới. Là sau mười lăm năm viết văn và sau bốn năm xuất bản Tuổi Ngọc, một nhà văn khó tính nhất nước, một nhà phê bình thận trọng nhất nước — anh Võ Phiến — đã chỉ cho cá nhân tôi và Tuổi Ngọc ít hàng chữ thật huê dạng trong số báo đặc biệt của tạp chí thủ cựu nhất nước — tạp chí Bách Khoa — Những hàng chữ huê dạng, tôi xin được phép trích ra đây : *Duyên Anh là trường hợp mới mẻ trong văn học ta : trong những năm 50 không có một tác giả như thế, trong thời tiền chiến không có, và trước đó thì ở xứ ta lại càng không bao giờ có một nhà văn của tuổi thiếu niên. Hình như chỉ đến giai đoạn này các nam nữ thiếu niên Việt Nam mới có một tầm quan trọng đáng kể trong sinh hoạt văn nghệ. Cái mới của thời kỳ sau 1954 là nhóm Sáng Tạo, cái mới của những năm gần đây là tờ Tuổi Ngọc. Cần gì phải có một chủ thuyết, đường lối, lý luận văn nghệ mới, mới được kể là mới?*

Mở rộng biên cương tuổi tác cho quần chúng văn nghệ, đó cũng là một biến cố quan trọng chứ... Tôi muốn quên tôi « là trường hợp mới mẻ trong văn học ta », một nhà văn trước đây « không bao giờ có » và sau đây chẳng biết còn có không. Muốn quên thật tình. Bởi vì, văn chương, với tôi, không có gì quan trọng hết. Không coi văn chương như là tình nhân, không coi văn chương như là sứ mạng, tôi chỉ coi nó như là cuộc chơi đùa triền miên, cuộc chơi đùa hữu ích, đôi khi, có ý nghĩa tí ti. Tôi bày các cuộc chơi và độc giả của tôi cùng tôi chơi đùa. Vậy thì hãy nói về CÁI MỚI CỦA NHỮNG NĂM GẦN ĐÂY LÀ TỜ TUỔI NGỌC. Anh Võ Phiến không thuộc hạng những người thích khen ngợi qua đường, khen ngợi lấy lòng anh em. Tôi rất ít giao du với anh và Tuổi Ngọc thì chưa hề được đăng bài nào của anh. Lời khen của anh rất chí tình. Có thể, lời khen Tuổi Ngọc của anh không làm vừa lòng một số người nào đó. Nhưng, ít ra, nó đã làm tôi băng khuâng, xao xuyến như thuở mười bảy được một thiếu nữ khen mình đẹp giai ! Được khen đẹp giai, tôi đã mất công soi gương, chải tóc suốt ngày. Tôi bận rộn vì lời khen. Và, tôi đã khổ lắm, một hôm nào đó, ra đường tóc quên chải chuốt, áo quần xốc xếch, lồi thoi. Đề yên, tờ báo Tuổi Ngọc chỉ là tờ báo của yêu thương, báo của tuổi vừa lớn, báo tình yêu mộng tưởng. Đề yên, nó sẽ bình thản đi hết đời nó. Và tôi không có gì để suy nghĩ về nó. Bây giờ, sau bốn năm có mặt, anh Võ Phiến (không ký bút hiệu Thu Thủy hay Tràng Thiên, đó cũng là một biến cố) khẳng định rằng Tuổi Ngọc là *cái mới của những năm gần đây*, là báo *mở rộng biên cương tuổi tác cho quần chúng văn nghệ*, là một *biến cố quan trọng*, trước hết, xin chân thành cảm ơn anh Võ Phiến, sau hết xin bắt đầu lo sợ.

Nhiều người nói với tôi : « Văn chương của anh cũng với tờ Tuổi Ngọc ảnh hưởng sâu rộng tới tuổi trẻ hôm nay ». Tôi cười, tỏ ý nghi ngờ. Những người này bèn chứng minh một cách hùng dũng rằng sách của tôi được học sinh các trường trung học chọn làm trần thuật nhiều nhất, sôi nổi nhất và các vị giáo sư quốc văn đã không phản đối. (Tôi xin mở cái ngoặc đơn ở đây : Tôi không hãnh diện về điều đó. Chỉ có một cuốn *Thằng Vũ* (tái bản lần thứ tám, in tới ngàn thứ 50) khiến

tôi vui chút chút. Là nó trở thành người bạn thân của hầu hết học sinh thành phố. Tôi không « ám mưu » viết truyện cho người ta trích đăng vào sách quốc văn hay ước muốn học sinh dùng truyện của tôi làm đề tài trần thuật). Những người này còn quả quyết học sinh, nhất là học sinh ham mê văn nghệ, tập viết văn giản dị, trong sáng giống tôi. Cách bố cục cũng tôi. Rồi, như tôi, họ dựng lên những mối tình mộng tưởng trong truyện của họ. Tôi « khai sáng » ra những trang báo nhi đồng, thiếu niên trên các nhật báo. Sau những cuốn sách viết về tuổi vừa lớn của tôi với tờ Tuổi Ngọc cổ súy nền văn chương... ô mai, nhiều tác giả đã thi đua khai thác chuyện tình học trò. Và, rõ rệt nhất, khá đông giai phẩm học trò trình bày y chang báo Tuổi Ngọc. Tôi là người tạo ra phong trào, người đánh đu trên giây văn nghệ, người phá tan cái sự nghiêm túc của văn chương, con ngựa chứng. Vân vân... Vĩ đại và ghê gớm quá ! Thật sự, tôi không hề nghĩ thế. Ý nghĩ của tôi đơn giản nhiều. Bây giờ, tôi mới chợt thấy cái ý nghĩ đơn giản cho công việc bình thường của mình được anh em chiếu cố tận tình. Hèn chi, cuộc hội thảo của bàn tròn văn nghệ báo này đem cá nhân tôi và tờ Tuổi Ngọc ra mổ xẻ, cuộc hội thảo văn nghệ bàn vuông của văn nghệ báo nọ khoái đạt Tuổi Ngọc thành vấn đề. Vấn đề quan trọng : Duyên Anh và Tuổi Ngọc ảnh hưởng ghê lắm tới tuổi trẻ, hãy soi kính hiển vi xem nó có đầu độc, ru ngủ tuổi trẻ không, hãy tìm hiểu tại sao nó không khích lệ tuổi trẻ dấn thân tranh đấu cho hiện tại ! Từ năm năm trời, nghĩa là ba trăm sáu mươi nhăm ngày nhân với năm, sau khi cuốn *Ngựa chứng trong sân trường* ném ra khỏi nhà in, tái bản vụng vít, một ông thầy giáo tên là Huỳnh Ngọc Hòa bút hiệu Huỳnh Phan, đã lấy làm khó chịu và cay cú. Ông ta rọi kính lúp tìm từng mụn nốt ruồi văn chương để viết nên bài thuyết trình và hội thảo ở ba nơi chốn. Kết luận : ông ta khám phá ra một điều mới lạ. Là nhân vật truyện của tôi chỉ là tiểu thuyết ! Sự khám phá rất tốn công nghiên cứu. Vận dụng cả đến thủ thuật tầm thường của một phê bình gia hạng bét, ông ta trích những câu đối thoại xấu xa của những nhân vật xấu xa trong truyện, cố ý quên những câu đối thoại tốt của những nhân vật tốt trong truyện để quả quyết rằng truyện của tôi phản bội nền giáo dục hôm nay ! Anh em sinh viên đại học sư phạm (Ban Hán Việt) có nhã ý mời tôi tới Hội trường Đại học Sư phạm để giúp anh em tìm chân

dung nhà giáo trong cuốn *Ngựa chứng trong sân trường*. Tôi yêu mến anh em. Nên tôi. Tôi ngồi nghe ông thầy giáo tên Huỳnh Ngọc Hòa thuyết trình cuốn sách của tôi. Đáp lời ông, tôi rất vất vả. Tôi không có ý tranh luận với ông. Không cần phải tranh luận với một người cứ bắt nhân vật tiêu thuyết là nhân vật có thật. (*) Và tôi bảo ông rằng ông hãy can đảm tố cáo những kẻ phản bội, phá hoại nền giáo dục của dân tộc chúng ta, tố cáo đích danh, nếu ông thấy chúng ta đang có một nền giáo dục tuyệt hảo. Riêng tôi, tôi không thấy chúng ta có một nền giáo dục nào cả, vậy tôi phản bội cái gì ! Dĩ nhiên, sau đó, tôi hoan hỉ thảo luận với anh chị em sinh viên sư phạm, với quý vị giáo sư của trường. Buổi thảo luận tốt đẹp và mọi người đòi hỏi tôi một tinh thần trách nhiệm vì những cuốn sách của tôi viết ra họ phải đọc và phải giảng dạy cho học trò của họ. Tôi sợ hãi trách nhiệm, thành khẩn nói với anh em rằng, tốt nhất, họ đừng đem truyện của tôi giảng dạy ở học đường. Hãy đọc giải trí. Còn giải trí được thì tiếp tục đọc, hết giải trí rồi thì thôi. Xin chớ trao cho tôi cái sứ mạng và bắt tôi chịu đựng trách nhiệm. Tôi là người nghệ sĩ, viết văn bằng trực giác và cảm xúc, xin hiểu giùm. Nhưng anh em cứ muốn tôi có trách nhiệm tí ti. Người có trách nhiệm với người khác là người... quan trọng. Tôi không bao giờ có thể là người quan trọng được nên tôi không khoái có trách nhiệm. Dù vậy, tâm hồn tôi đã bị dao động. Độc giả của tôi không chịu nghĩ giùm tôi rằng tôi chỉ là ve sầu ca múa, nhảy nhót làm đời sống đỡ buồn tẻ. Tôi đã ngưỡng ngưỡng từ đạo sinh viên đại học sư phạm Đà Lạt chọn cuốn *Ngựa chứng trong sân trường* của tôi làm tiểu luận ra trường. Lại mới đây, dưới cái thiệp chúc tết gửi cho tôi, Sư huynh Mai Tâm, tiến sĩ giáo dục, Viện trưởng Viện Đại Học Thành Nhân, ghi thêm : «Còn *Ngựa chứng trong sân trường* anh gửi cho vài chục cuốn, sinh viên sư phạm ham đọc lắm ». Tôi kể lể cả kẻ dè dặt nhờ bạn ngọc và độc giả của tôi hiểu giúp tôi rằng, đời tôi không có gì quan trọng hết, nhưng ai ngờ, việc làm nhỏ mọn của mình rồi cũng có thể biến thành quan trọng. Một sự quan trọng cay đắng ! Và rồi,

(*) Ghi chú của tòa soạn : *Bạn ngọc sẽ đọc bài Nhìn xuống đời của một sinh viên sư phạm đăng trong số báo 155.*

vì bị coi là quan trọng, tôi sẽ phải trả một cái giá thật đắt khi chính những người bắt mình quan trọng sẽ miệt thị mình trước nhất vì họ lại thấy mình chẳng quan trọng tí ti ông cụ nào sốt cả. Lại sẽ có màn xét lại phũ phàng ! Như năm xưa, khi không, người ta cao hứng suy tôn tôi là thần tượng của tuổi thơ, là nhà văn của tuổi thơ rồi hết hứng, người ta hạ thần tượng, dùng roi da tàn nhẫn quất xuống tôi những ngón từ thô bỉ.

Mỗi lời khen chí tình là một điều làm ta suy nghĩ lao lung. Hàng vạn câu công kích độc địa do từ một định kiến hẹp hòi hay từ lòng đố kỵ nhỏ mọn, ta thành thơ ỉm dấm lên. Nhưng một lời khen đúng điệu bắt ta khờ sờ. Những cuốn sách sắp viết, sẽ xuất bản làm sao khỏi phụ lòng quý vị giáo sư yêu mến mình đã khích lệ học trò tìm đọc và làm trần thuyết; làm sao giữ mãi được cảm tình với độc giả thương quý mình mười mấy năm liền ? Làm sao thỏa mãn được các anh chị em sinh viên sư phạm và các bậc thầy của họ yêu cầu mình viết thêm vài cuốn có ý hướng giáo dục tốt ? Làm sao mình sẽ biết mình không ru ngủ, đầu độc tuổi trẻ ? Và làm sao *cái mới* của Tuổi Ngọc mới hơn, mới hoài đây, anh Võ Phiến ? Cái mới của Tuổi Ngọc sẽ ám ảnh tôi. Chắc chắn, tôi sẽ phải tốn nhiều mồ hôi hơn. Mà tuổi tôi đã xế chiều. Sự ham mê chẳng còn bao nả. Năm mới chưa kịp chúc tụng bạn ngọc đã nói chuyện dông dài. Vậy xin chúc bạn ngọc một năm mới đủ sức khỏe và dư 500 đồng mỗi tháng để theo dõi *cái mới* của Tuổi Ngọc. Năm mới, Bạn Ngọc và Tuổi Ngọc cùng vui với hai lời mừng tuổi, một của thi sĩ Nguyễn Sa : «Tuổi Ngọc đã làm vinh dự cho chữ nghĩa—Tạp chí *Nhà Văn*—», một của nhà văn Võ Phiến : «Cái mới của những năm gần đây là tờ Tuổi Ngọc—Tạp chí *Bách Khoa*—». Tôi nói Bạn Ngọc và Tuổi Ngọc cùng vui vì Tuổi Ngọc không còn là của riêng tôi. Tuổi Ngọc là của chúng ta. Chúng ta hãy cố gắng làm mới hàng tháng, hàng năm bằng những người mới. Năm ngoái đã là Nguyễn Thanh Trinh mới. Năm nay sẽ là nhiều người khác mới. Và sang năm, và mãi mãi. Dù cái tên Duyên Anh không còn nằm trên «măng xết» Tuổi Ngọc.

DUYÊN ANH
(Long Xuyên, 4 Tết)

đình tiên luyện mới trong năm mới

Cái gì mới bây giờ ? Làm báo có lẽ ai cũng có câu hỏi ấy đeo đuổi. Giống như công việc một nhà họa kiều thời trang, phong phú hơn bởi phức tạp hơn thì có, luôn luôn đổi mới để mình khỏi đề-mốt-đê, để khách hàng khỏi bỏ rơi. Giống như công việc người nội trợ, thay đổi các món ăn hằng ngày, dù chỉ là cách bày biện, để thực khách khỏi quen miệng mau chán khi ngồi vào bàn ăn. Cái gì mới bây giờ ? Phải rồi, năm mới. Nhưng đó chỉ là một cơ hội. Tuổi Ngọc sau *Thư xuân* dài với *mười cái hay* tự diễn, chủ nhiệm ngon tròn viết luôn *Năm mới* đầy hứng chí. Cái hứng chí của ông có lý do. Và đã dày sang tôi. Tuổi Ngọc xuất bản gần tròn bốn năm với bốn mùa *Thư* tòa soạn than thở, ít ra cũng còn có ngày trái mùa trời cao gió mát. Cảnh chẳng lấy gì làm đẹp nhưng đường ta ta cứ đi. Có cơn gió mới mát mặt thì vui nhưng nếu chẳng có, có nắng rát, anh em tòa soạn cũng vẫn thả bộ, lấy tình làm thú. Tình đây là những thân thiết của các bạn ngọc thương mến đã dành cho, mà anh em Tuổi Ngọc thường hãnh diện, đã không có một tờ báo nào có.

Trước tết vài hôm, có anh lính ở Ban mê thuật về điều trị Cộng Hòa, ghé tòa soạn, rút từ trong ngực áo ra tờ TN nhàu nát rất chân thành nói : Tôi cũng mua Tuổi Ngọc đó chứ. Anh không có lời để khen ngợi, nhưng nếu là anh em tòa soạn, chắc ai cũng xúc động thật thà.

Tôi đã xúc động thật thà và mời anh xuống quán ngồi uống một ly cà phê đá, nói chuyện một cách khó khăn, lúc lâu mới tìm lại được tự nhiên. Tôi hỏi anh có bao giờ viết cho TN, anh trả lời không, nhưng đưa cháu gái thì có. Nó bảo có bài đăng hai lần, nhưng hai lần các anh đều in sai tên nó, Khanh Vân chứ không phải Khánh Vân. Nhớ đấy. Tôi chỉ biết cười trừ vì lỗi không phải tôi thì là ông chủ nhiệm, những thầy cò cơ hữu tòa soạn không bao giờ dám mong giải nghệ. Chúng tôi sẽ lưu ý và cố gắng. Đó là một tai nạn hạng nhẹ, nếu ngồi tòa soạn anh còn chứng kiến những tai nạn thảm khốc hơn đôi khi, còn văng luôn cả tên tác giả đi nữa. Vẫn huê cả làng. Bạn ngọc dễ thương lắm. Như anh vậy.

Tôi nhớ hồi năm ngoái, một sinh viên báo chí tới « tham khảo » chủ nhiệm TN để tìm hiểu tổ chức một tòa soạn, như tòa soạn TN, cô ta đã phải ngậm ngùi đi tham khảo nơi khác, trước khi được ông chủ nhiệm chỉ cho xem đồng thư trong ngăn kéo và những chồng thơ văn văn *mới nhận được, đã đọc một lần* cao ngất. Chẳng lẽ đường đường một đảng chủ nhiệm có tên đầu trên măng-sét lại thú nhận rằng : 4 và 19 mỗi tháng tôi phải làm tùy phái cho báo tôi, vác báo đi nạp bản và vác thân đi châu chực ở nhà phát hành lấy phiếu thanh toán. Chẳng lẽ ông lờ tòn nhẩn chỉ tôi, tên thư ký tòa soạn méo mó nghề nghiệp vẽ bìa vẽ vignettes xong rồi tự tay mang đi làm phim, mông-ta và châu chực ở nhà làm bản kèm nhật từng cái về.

Một tòa soạn mở rộng hay một TN mới mẻ, đã luôn nghĩ tới, nhưng hề khi nó là *vấn đề* thì chủ nhiệm và tôi đều khựng. Vì đúng là TN, chẳng có vấn đề chi cả. Cái gì làm được là làm. Khi chủ nhiệm *Thư tòa soạn* « ầu yếm » giao cho tôi một nửa hay « mạn mà » giao cả linh hồn tờ báo, tôi cũng chỉ nghĩ ông muốn tôi phải chăm lo phần hình thức kỹ hơn một tí, cho linh hồn... mặc áo đẹp hơn một tí. Ông hại tôi quá xá khi nói chỉ khoái tôi vẽ cho TN. Rốt cuộc 153 cái bìa báo chỉ có một đề tài Yêu Thương, tôi bị bạn ngọc chê câu nào câu đó đúng y boong không chạy chữa vào đâu. Một *cái hay* của TN mà cho dù tôi có cả 10 ngón tay 10 ngón chân hoa tròn như xoay com-pa chẳng nữa thì 100 năm chắc không đạt nổi ! Linh hồn của TN là của bạn ngọc, do bạn ngọc nắm giữ. Bạn ngọc còn thì nó còn, bạn ngọc đi thì nó... siêu

thoát. Đại khái như câu của tác giả Duyên Anh, tức bôn báo chủ nhiệm, dĩ nhiên, nói : mình có một số độc giả đọc sách sẽ đọc báo mình. Và sau này : một số độc giả sẽ đọc báo đọc sách mình. Từ đó có một thứ linh hồn, độc giả và người viết tác thành. Nói cho... thấy thì cái mới mà TN góp phần vào cái sự việc làm văn nghệ đã lộ để người quan tâm nhận ra, phê phán. Trước hết chỉ là mới thôi, còn hay ho hay không chưa biết. Vài năm trước đây đã có những người vội vàng trách nhiệm, sợ TN là một hiện tượng, kinh khủng quá, một hiện tượng có thể ru ngủ được cả một thế hệ trẻ, lo lắng TN đầu độc giới trẻ. Rồi tương lai chúng ra sao, sao không ai chịu lên tiếng trách nhiệm ? Chủ nhiệm TN giật mình tưởng tương lai có thể ứng cử Tổng thống. Tổng thống tương lai tới nhà phát hành nhận báo cũ về chắt một góc sân ngao ngán. Vẫn chỉ đại khái có một câu dặn dò thư ký tòa soạn : Nhớ là báo của yêu thương, tình yêu nhẹ nhàng, tuyệt đối không có chần nệm, giường chiếu, báo của yêu thương không có chém giết, hận thù. Đừng để lọt một câu nào vô, dù là ngầm ý hay có thể làm ý.

Đường ta ta cứ đi. Mười cái hay của TN chủ nhiệm đã tự diễn đầy đủ và chắc còn nhiều cái hay khác nữa sẽ chẳng có tờ báo nào có. Tôi sẽ kể cho bạn nghe, như là một truyện dài, rất vui, như một trò chơi rất lý thú còn tiếp tục, tòa soạn của một tờ báo TN. Chẳng hạn như mới hôm qua đây có ông họa sĩ trẻ đem hai bức tranh tới, chỉ khoái được chọn làm bìa TN. Cũng như ông thi sĩ nhón nọ có bài đăng trên cùng khắp các báo văn nghệ nhưng người yêu chỉ chỉ đọc TN nên nắn nót mãi mới là bạn ngọc.

Và, bây giờ, để gọi là làm cái gì mới cho năm mới, xin bạn ngọc tạm coi những dòng chữ tôi viết trên đây như là một cái sa-pô. Một cái sa-pô lòng dòng lằm cầm cho cái truyện dài đăng phía sau số báo này, viết để tặng bạn ngọc, những người bạn nhỏ thân mến của tôi, yêu hoặc không yêu nghề cầm bút, tò mò muốn biết tí ti về đời sống những người viết lách, sinh hoạt một tòa soạn, như tòa soạn của TN chẳng hạn. Và tôi chỉ viết riêng để tặng các bạn ngọc, mà nếu có phiền hà tới ai, xin cứ được coi như tất cả, người và cảnh, hoàn toàn tưởng tượng.

ĐINH TIẾN LUYỀN

nguyễn thanh trịnh đầu năm nói chuyện đứng đắn

BẠN THÂN MẾN. TÔI XIN PHÉP ĐƯỢC GỌI CÁC BẠN NGỌC là «bạn» vì tuổi của các bạn chắc nhỏ hơn tôi hay bằng tôi là cùng. Còn những người lớn tuổi hơn tôi chắc hẳn chẳng ai thêm đọc văn tôi làm gì cho mỗi mắt. Như vậy xin cho tôi miễn gọi quý vị đó là «bạn».

Bạn thân mến. Quanh năm tôi đã viết truyện xạo và đùa bỡn. Đầu năm nay tôi muốn được nói chuyện đứng đắn với bạn. Gần ba mươi tuổi rồi, tôi cũng cần phải đứng đắn một chút để còn đi hỏi vợ chứ. Người ta không thể đứng đắn được khi mới mười bảy tuổi. Rimbaud đã nói thế. Riêng tôi, tôi nghĩ người ta khó mà đứng đắn được khi chưa tới tuổi tam thập nhi lập. Chưa đến ba mươi tuổi nhưng hôm nay tôi cũng rán thử đứng đắn một lần xem sao. Sự đứng đắn của tôi có thể chỉ làm bạn phì cười nhưng cười là liều thuốc bổ. Vậy kẻ đã tặng bạn một liều thuốc bổ vẫn không đáng được bạn «thí cô hồn» cho hẳn một lời cảm ơn sao ?

Bạn thân mến. Trong thư xuân ông chủ nhiệm Tuổi Ngọc đã viết : «Tòa soạn chỉ có ba móng còn toàn là linh ma đứng tên trong bộ biên tập, linh ma không ăn lương, lâu lâu bấn sẽ một cái truyện ngắn vài bài thơ...» Vì ở xa Sài Gòn cho nên tôi đúng là một trong những tên «linh ma» đó và tôi chẳng thể trả lời đầy đủ những thư bạn đã gửi cho tôi mà thiếu địa chỉ ghi kèm. Có bạn đã xi và tôi là «nhà văn mới nhú đã

làm tàng». Thật là oan cho tôi. Tôi rất quý những lá thư của bạn vì chính những nhận xét chân thành của bạn về văn tôi đã giúp tôi hứng khởi rất nhiều để tiếp tục viết và giúp tôi xét lại việc viết của mình dễ dàng hơn. Không thể trả lời bằng thư riêng, hôm nay tôi xin được trả lời chung về những lá thư đó.

Có bạn đã hỏi : « Sao ông dọt vô bộ biên tập TN mau quá vậy ? Bộ ông nịnh ông Duyên Anh khéo lắm hả, bày cho tôi biết cách nịnh đó đi ».

Vâng. So với những người đã viết trên TN từ số 1 bộ cũ cách đây năm năm quả thật tôi đã dọt vô bộ biên tập TN hơi mau vì tôi chỉ mới viết trên TN cách đây một năm mà thôi. Nhưng « biết cách nịnh thì tôi cóc biết chứ không phải muốn dẫu nghề không bày cho bạn. Đã sống ở TN trong suốt ba tháng hè năm qua, tôi biết những người chọn lựa bài đăng rất vô tư. Nếu bài bạn hay không sớm thì muộn cũng sẽ được chọn đăng và nếu bài của bạn vẫn tiếp tục hay đều đều, tôi tin chắc thế nào ông chủ bút cũng sẽ mời bạn vào bộ biên tập ngay tức khắc. Nếu không mời bạn ngay, ông chủ bút báo khác sẽ « bắt » bạn mất còn gì. Nhưng mà vào được bộ biên tập có lợi lộc quái gì đâu. Chẳng có đồng lương nào. Cũng có nỗi danh quái gì đâu. Bằng chứng là tôi đây nè, vẫn ở trong bóng tối như thường. Thiếu gì những người viết trên TN không ở trong bộ biên tập mà vẫn vẫn hay và danh vẫn vang hơn tôi rất nhiều. Vậy bạn đừng ham vào bộ biên tập TN làm gì. Cứ viết hay là báo nào cũng « dành dặt » bạn ngay.

Có bạn hỏi tôi về kinh nghiệm viết văn.

Chúa ơi, thật là tréo cẳng ngựa. Sao các bạn không viết thư hỏi các nhà văn lão thành đã nổi danh hay hỏi anh Duyên Anh, người đã viết gần năm mươi tác phẩm. Còn tôi mới viết được hai quyển truyện. Ít xin. Làm gì đã có kinh nghiệm. Tôi cũng còn đang phải lăn mò thí mò. Như gã nhà quê ở một nơi xa xôi đang lăn mò đến thủ đô Sài Gòn lần đầu vậy mà bạn đã hỏi hẵn « Sài Gòn có gì đẹp không ông », làm sao hẵn trả lời nổi.

Có bạn đã viết : « Trong thời buổi kiếm ước này, tham ăn là một tính xấu vậy mà ông cứ đề cao tính xấu đó trong truyện của ông. Bộ ông muốn dẫu độc tuổi trẻ hả » ?

Chúa ơi, thật là oan cho tôi. Những nhân vật trong truyện của tôi thường ăn uống lu bù chỉ vì ngoài đời tôi ăn uống rất thiếu thốn nên khi viết truyện tôi phải tả ăn uống thật nhiều cho nó sượng cái... tay vậy mà. Tôi đâu có ý đề cao tính xấu nào đâu, tôi đâu có ý dẫu độc tuổi trẻ gì đâu.

Cùng một truyện ngắn tôi viết như truyện « Tiệc nửa đêm » đăng trên TN số Giáng Sinh, tôi đã nhận được những lá thư cho nhận xét trái ngược hẳn nhau. Người thì viết : Truyện ông « xệ » rồi, đọc cười hết nổi. Người thì viết : Truyện đó vui ghê, đọc cười đau bụng luôn. Đúng là bá hơn bá tánh. Làm sao tôi thỏa mãn được cả hai độc giả đây trong khi tôi chỉ viết được bằng một tay là tay phải. Tôi có cần tập viết thêm bằng tay trái ? Sau cùng tôi đành nói theo Đinh Tiến Luyện : Đã có A thì có B là sự thường. Đã viết được truyện hay thì cũng viết được... truyện dở có gì lạ lắm đâu. Ngay những đại văn hào vẫn có những tác phẩm rất tầm thường cơ mà. Vậy mong bạn thông cảm cho nếu lỡ đọc nhầm một truyện rất dở của tôi.

Bạn có hỏi : « Văn ông có chịu ảnh hưởng của ai không ? »

Tôi xin kể cho bạn nghe chuyện này. Vào dịp cuối năm về ghé thăm tòa soạn, tình cờ có hai cô nữ sinh Trưng Vương đem giai phẩm xuân Ất Mão của trường các cô cho tôi đọc và nhờ tôi xác nhận có phải một truyện ngắn do một cô bé lớp 8 viết đăng trong giai phẩm đó giống y chang một truyện ngắn tôi đã đăng trên T.N. không ? Đọc xong truyện đó tôi chẳng thấy giống truyện tôi tí nào, kể cả hình thức lẫn nội dung. Hình thức : truyện tôi in typo ; truyện cô bé in offset. Nội dung : nhân vật của tôi có trái tim bằng gỗ thông ; nhân vật của cô bé có trái tim bằng thịt đàn hoàng. Chính anh Duyên Anh đã ký tên và đóng dấu vào truyện đó để xác nhận không giống truyện tôi cho các cô an lòng. Vậy tại sao có sự hiểu lầm đó ? Chỉ vì cô bé đã viết đối thoại có những chữ giống những chữ tôi thường dùng vậy thôi. Cái đó không thể gọi là « sao y bản chính » được. Cái đó chỉ tạm gọi là ảnh hưởng. Ảnh hưởng thì ai viết văn mà không chịu ảnh hưởng của những người đi trước. Có lần một người đã nói lại với tôi ý kiến của một nhà văn Pháp. « Trong nghệ thuật không có sáng tạo mà chỉ xây dựng ». Trong công việc xây dựng đó, ảnh hưởng nhau chút chút là thường. Sự ảnh hưởng đó có thể người

viết không biết nhưng đọc giả và nhà phê bình sẽ nhận ra dễ dàng. Vậy tôi đã chịu ảnh hưởng của ai, chắc bạn đã biết rõ rồi còn gì.

Có bạn hỏi: « Động cơ nào đã thúc đẩy ông viết văn vậy » ?

Chẳng có động cơ máy nổ nào chạy trong người khiến tôi phải viết văn cả. Buồn buồn thay vì đi xem ciné giải buồn nhưng không có tiền tôi đành ngồi vào bàn lấy giấy viết truyện chọc mình cười chơi cho nó đỡ buồn. Có thể mai sau tôi thấy viết văn là một nghề kiếm ăn cũng khá tôi sẽ theo đuổi nghề này luôn. Còn bây giờ tôi thấy thích viết thì viết, không viết thì thôi. Nếu bạn thích viết, bạn cứ viết. Viết văn hay mới khó chứ viết văn dở ai mà chẳng viết được. Nhưng văn hay hoặc dở đâu có quan trọng, điều quan trọng là bạn đã cảm thấy thích trong khi viết là đủ. Như người yêu của bạn xấu hay đẹp đâu có quan trọng, điều quan trọng là bạn có yêu người đó hay không mà thôi. Như tôi làm thơ dở ẹt nhưng tôi vẫn thích làm thơ. Không phải vì ham nổi danh đề in carte de visite mà vì đã cảm thấy sáng khoái trong khi làm thơ. Làm cái gì mình thích, tôi nghĩ dù không thành công nó cũng đem lại cho mình hạnh phúc. Hạnh phúc đó rất nhỏ nhoi nhưng nó cũng là hạnh phúc chứ bộ.

Thôi đủ rồi. *Cái tôi là cái đáng ghét*, vậy mà cứ nói về mình hoài.

Bạn thân mến. Tôi đã nghe bạn căn nhắc về tôi rồi. Vậy đề tôi nói về bạn cho bạn vui lòng nghe. Bạn thân mến. Bạn là người khó tính thí mỗ. Mới nghe tôi nói về « cái tôi » của tôi chút xíu mà bạn đã căn nhắc um xùm, trong khi tôi phải nghe tôi nói về « cái tôi » của tôi suốt đời mà tôi vẫn cười được đây nè.

NGUYỄN THANH TRỊNH

(28-1-1974)

CẢM ƠN VÀ CÁO LỖI

Chủ nhiệm, thư ký tòa soạn và « bộ biên tập » Tuổi Ngọc thành thực cảm ơn bạn ngọc đã gửi thiệp chúc tết với những lời chúc tốt lành và khích lệ năm mới. Chúng tôi vô cùng cảm động. Chúng tôi nguyện sẽ cố gắng hơn để khôi phục những lời chúc nồng nàn của bạn ngọc. Thưa bạn ngọc, số này, chúng tôi cáo lỗi bạn ngọc vì một tháng nghỉ tết, thư quá nhiều, không thể trả lời. Những thư cần thiết chúng tôi sẽ trả lời vào số 155. Mong bạn ngọc thứ lỗi. T.N.

tường trình

năm mới

Cùng với lạc quan của chủ nhiệm Duyên Anh, năm mới cũng đầy với những ngậm ngùi cho Tuổi Ngọc. Giá in bìa bước thêm một bước dài. Giấy in bìa sách *Tháng giêng ngon như một cặp môi gần*, ba tháng trước (năm ngoái đó), một rame — 500 tờ lớn — có sáu mươi ngàn, nay đã chín mươi ngàn và hứa hẹn trăm ngàn như bốn. Người ta đang rục rịch đẩy công ấn loát lên 100 phần 100. Mà đọc giả còn có lòng mua báo về đọc đã rất giới hạn. Làm báo bây giờ khó quá. Nhưng vẫn có những con kèn kèn chuyên rinh mó xác chết, thỉnh thoảng, sủa lên vài hồi tanh trời theo ý nghĩ xuẩn ngốc của họ và với con mắt đui mù! Từ lâu, Tuổi Ngọc bắt chấp bọn kèn kèn, bọn sa địch văn nghệ, bọn muốn chóng nổi tiếng bằng cách âm mưu công kích lung tung, một mặt đi lạy bậc thầy thời mình to phình theo chiến thuật, một mặt múa loạn phê phán ở báo cuối năm, với những mẩu nhận định văn chương ngớ ngẩn và vụng về. Từ lâu, Tuổi Ngọc mặc kệ bọn đó, thành ra, họ tưởng họ ghê gớm lắm, họ tưởng họ đã là ngự sử văn nghệ hôm nay. Đã đến ngày tháng phải dạy dỗ bọn sa địch văn nghệ, bọn văn nghệ bịp bợm bằng cái chiêu bài sứ mạng, trách nhiệm của họ, mặc dầu, thực chất của họ chỉ là loài mối òn ào trong cơn mưa, bọn tham nhũng ở lãnh vực giáo dục lại học đòi phản kháng ở lãnh vực văn chương. Cho nên, đầu giấy cao, công in đắt, Tuổi Ngọc vẫn « anh dũng » có mặt. Và tường trình để bạn ngọc rõ, chúng tôi không im lặng trước đám văn nghệ giả hình nữa. NGUYỄN TRỊNH

nhà văn nghệ ồn ào

nguyễn mộng giác

Bảng phong thần của tạp chí *Văn số Tết Con Mèo* quên mất một cái nhất. Quên hay không thèm đếm xỉa? Theo tôi, ồn ào nhất nước năm vừa qua là ông Nguyễn Mộng Giác. Ông này, ba bốn niên ròng rã, đã hì hục với văn chương. Nhưng, văn chương đối với ông như tảng đá (có lẽ nặng sứ mạng, trách nhiệm), ông mần mò khuân vác mãi, tốn khá nhiều mồ hôi mà nó cứ ò ra ở cái nước bình thường hiện thân. Nghĩa là hay không hay, dở không dở. Giận quá, ông ta bèn vùng lên. Ông nộp đơn thi văn chương Văn Bút. Thí sinh Nguyễn Mộng Giác, trên bước đường vận động tiếng tăm, tốn thêm ít mồ hôi. Chuyện này sẽ bàn sau. Cái sự trúng giải, «đỗ bằng nhà văn» của ông nó vất vả quá thể. Tội nghiệp ông vậy đó. Đại văn hào kiêm đại thi hào Phạm Việt Tuyền, giáo sư danh tiếng của Trường Đại học Văn khoa Sài Gòn đã ví «bài truyện dài dự thi» của ông không thua gì các danh tác quốc tế! Ông thí sinh Nguyễn Mộng Giác bèn tin thật. Thế là ông gồng các bắp thịt y hệt một đại văn hào. Đại văn hào Nguyễn Mộng Giác mà truyện dài trúng giải văn chương Pen Club An Nam có sự xác nhận giá trị của đại đại văn hào kiêm thi hào Phạm Việt Tuyền bắt đầu gây tiếng vang về truyện dài trúng giải của ông. Ông dọa xuất bản. Ông đổi tên truyện, tình nguyện đổi rồi mạp mò đề lỗi cho Dân Vận cảm ông đi *Đường một chiều*, bắt *Đường một chiều* phải là *Bóng thuyền say*. (Ai không tin cứ lên hỏi Dân Vận). Nhà trí thức này hơi thiếu lương thiện đấy nhé! Chớ đối thi nên chống cho đúng và thật. Chưa hết, xuất bản xong xuôi, sợ ế, thí sinh Nguyễn Mộng Giác nhờ vả các bậc thầy đánh bóng mạ kền kỹ lưỡng. Ôi, những bài phê bình của sư phụ và bằng hữu thì hay là đúng rồi! Hay quá nên đã khiến nhiều người khó chịu. Một bài phê bình thí sinh Nguyễn Mộng Giác trên nhật báo *Điện Tin* tưởng đã đủ làm hàng chục lít hơi thổi vào bụng ông thí sinh trúng tuyển Mộng Giác xiết tơi. Thêm một bài trên tờ *Văn Học*, trái bóng còn gì? Nhưng mà chuyện ông văn hào Mộng Giác đi thi văn chương thứ yếu cùng với

chuyện ông nhờ vả sư phụ đánh bóng sẽ chẳng làm tôi quan tâm nếu ông ta đừng trả lời một cuộc phỏng vấn (*Bách Khoa*) rằng, ông ký tên cùng cơm Nguyễn Mộng Giác của ông là ông có trách nhiệm nặng nề. Có nghĩa là anh nào viết văn, làm thơ cóc dám ký tên thật như Nhất Linh, Võ Phiến, Khải Hưng, Yên Đồ, Lãng Nhân, vân vân... toàn là những anh vô trách nhiệm, là đồ bỏ! Tiến xa trên danh vọng... giải văn chương thứ yếu, ông thí sinh Nguyễn Mộng Giác, năm nay, lại mần một bài nhận định văn chương. Ông thí sinh này phê bình vung vít, chê anh X, bóc anh Y, xếp hạng và cho điểm. Ông ta đắc chí bảo văn của anh này dành cho độc giả phòng the, văn của anh kia dành cho độc giả choai choai. Còn văn của thí sinh Nguyễn Mộng Giác không nói đến. Chắc là dành riêng cho độc giả duy nhất tên là Phạm Việt Tuyền! Ông Nguyễn Mộng Giác, hãy cố gắng viết cái truyện đề cuối năm nay gửi dự thi văn chương thứ khoẻ là giải toàn quốc xem sao, đồng thời, dành thì giờ lo ngăn cản những bài phê bình ông ngoài phạm vi văn nghệ có giải (nói thế chắc ông hiểu) hơn là ồn ào nhận định ngớ ngẩn, ngu ngơ. Không ai vừa là người phê bình xuất sắc vừa là người sáng tác lỗi lạc cả đâu. Ông nên chọn một nghề thôi. Nghề sáng tác hợp với ông hơn vì ông chưa ra cái gì cả, còn cần nhiều học hỏi và tập thu mình vào im lặng. Ở xứ ta, chẳng có cái giải văn chương nào làm người viết văn bất tử cả. Vậy cái giải Văn Bút của ông đã là cái thứ gì mà học đòi huyên hoang. Tôi sẽ chú ý ông luôn luôn. Chào học tập. KIẾN GIÓ

em yêu

đợi em lâu thấy mờ

Hãy quên thí sinh trúng tuyển văn chương thứ yếu Nguyễn Mộng Giác, bởi vì ông này không đáng để viết dài, lâu lâu, ta nhắc nhở ông học tập văn nghệ chút chút. Nhắc nhở để khích lệ ông, để đồ xăng super vô xe Honda 90 cho ông chạy bằng được vào văn học sử. Rất nên đẩy ông vào văn học sử. Ông vào rồi, cửa văn học sử khóa chặt, ông có ồn ào kể ông, chúng ta không bị ông phá quấy nữa. Vào văn học sử, tha hồ ông thảo luận văn học nghệ thuật mi lý Trần Đồng Vọng,

Elvis Đâu. Vậy yêu cầu nhà phê bình Minh Huy Nguyễn Đình Tuyển cho ông Mộng Giác vào văn học sử lệ lên ! Bây giờ tôi muốn nói tới cuốn *Em yêu*, cuốn số 1 của Tủ sách Tuổi Ngọc Phở Thông. *Em yêu* dày 120 trang, ấn loát tuyệt đẹp, khâu chỉ đàng hoàng, đề giá 300 đồng, sẽ đến tay bạn ngọc đầu tháng 3-1975. Tuổi Ngọc Phở Thông hay là *sách của tháng năm đẹp nhất đời người* cũng thế. Bạn ngọc sẽ đọc ở ngay trang đầu *Em yêu* nhưng lý do nào thúc đẩy Tuổi Ngọc xuất bản tủ sách này. Đọc xong, bạn sẽ yêu chúng tôi hơn và tin rằng Tuổi Ngọc sẽ giúp bạn trở thành nhà văn, nhà thơ, bằng tài năng của bạn chứ không cần ồn ào, rỗng tuếch và thủ thuật rẻ tiền kiểu Nguyễn Mộng Giác. Cùng số 155, *Em yêu* xuất hiện khắp nước. Ý ĐỨC

tuổi ngọc 155

CÓ GÌ MỚI LẠ

Từ Kế Tường, Nguyễn Tất Nhiên, Phạm Chu Sa, Nguyễn Thanh Trịnh sẽ thay phiên nhau giới thiệu từng người thơ, từng tiếng thơ, dĩ nhiên, người thơ và tiếng thơ Tuổi Ngọc, thơ của một thời niên thiếu mến yêu. Đầu đàn sẽ là hội thơ nhiều khuôn mặt mới. Bởi thơ của chúng ta quá nhiều mà trang báo giới hạn. Lại nữa, rất đông đảo người thơ trích một hai đoạn thì tuyệt vời mà đăng trọn thì kém hay. Chúng tôi sẽ cố gắng nhắc nhở tên tuổi tất cả người thơ đã tìm đến Tuổi Ngọc. Cuối năm sẽ ấn hành một tuyển tập đại hội thơ Tuổi Ngọc trong tủ sách của tháng năm đẹp nhất đời người. Đó là một mới lạ. Mỗi số báo, kể từ Tuổi Ngọc 155, chúng tôi sẽ có bài viết về một người tuổi trẻ đang đại diện tuổi trẻ Việt Nam ở khắp lãnh vực chính trị, kinh tế, tài chánh, giáo dục, quân sự... Họ làm gì hàng ngày, họ nghĩ gì về công việc họ làm, họ chú ý bao nhiêu phần trăm về tuổi trẻ, bạn Duyên Anh sẽ trình bày đầy đủ. Không có sự tâng bốc ở báo Tuổi Ngọc. Không có âm mưu gì ở loạt bài liên tục này. Chỉ là giới thiệu và gây niềm thông cảm. Bài thứ nhất, Duyên Anh giới thiệu cậu bé bán cà rem dạo, chú phó nháy ở bãi biển Vũng Tàu, anh học trò nhà nghèo trọ học tại nhà xác bệnh viện Sài Gòn nay đang thi thố tài năng mưu cầu sự no ấm cho dân tộc. Đó là hai mới lạ. Hy vọng là mỗi số báo sẽ được loan thêm một điều mới lạ cùng bạn ngọc thân mến. ÁI NHI

CẨM NANG

TRỌNG THI

NẾU PHẢI CẨM ƠN, TÔI SẼ CẨM ƠN RẤT NHIỀU TỜ TUẦN báo, chẳng hạn như tờ tuần báo mà quý bạn đang có trên tay. Bởi nhờ nó, tôi có dịp biết nàng, quen nàng, và cuối cùng, yêu nàng.

Chắc chắn có bạn đang nhăn mặt bởi những câu bốc thơm lãng nhách của tôi về tờ báo mà, đáng lý ra, khỏi cần phải «diễn tả» thì ai cũng đã biết từ khuya. Nhưng mặc kệ, tôi làm vậy chẳng qua do lý lẽ của con tim sai khiến. Khi yêu người ta thích chuyện bao đồng mà bạn. Thế thì mong bạn chịu khó thông cảm một chút. Chịu khó không có nghĩa là khó chịu đâu, bạn nhé.

Ở cái quận lỵ nhỏ bé và nghèo nàn này (nơi tôi đang sống) muốn đọc một tờ báo, nhất là một tờ tuần báo sạch, dễ thương thật là khó. Và tờ báo về đến bao giờ cũng muộn màng, đôi khi khuya lắm mới thấy tăm dạng. Thế nên phải biết chờ. Phải biết đợi. Nếu không kiên nhẫn chắc chẳng bao giờ bạn cũng rờ đến được một tờ báo mới. Đã khó khăn thế, ở đây, lại rất ít báo quán. Chỉ một vài tiệm sách, vài sạp báo lèo tèo khiêm nhường. Cũng phải thông cảm cho thị dân ở đây suốt ngày lo kiếm ăn, lo chạy theo hồi hủ cùng vấn đề nuôi sống đến hột hơi còn đâu thì giờ dành cho văn nghệ, văn gừng mà dù dân tộc ta có đến bốn ngàn năm văn hiến và rất «sít» mấy khoản này.

Ngày đầu tiên đến đây, sau khi lòng vòng vài đường phố rong chơi quan sát, cuối cùng tôi đến sạp báo nàng. Điều này dĩ nhiên vì sạp báo kia do một bà già trông coi. Con trai như tôi trăm đũa như một, tôi đoán chắc, đại gì đâm đầu vào sạp báo của một bà già hom hem nhai trầu và ngơ sao được cô bán báo tươi mát xinh xinh môi thắm da ngà này. Bạn đồng ý chứ ?

Do đó, tôi trở thành thân chủ đều đặn của nàng, mỗi tuần. Ban đầu, tôi cũng như muôn vàn khách hàng đến mua sách báo tại quán nàng. Kể ra con người tôi dờ tẹ quá. Thượng đế dựng nên tôi không có nét gì đặc biệt lôi cuốn sự chú ý của nàng cả. Giả thử khi nắn tượng hình tôi ngài ngủ gục hay lơ tay sơ ý cho tôi một cục u ngay trán hay một vài lỗ hõm trên má có lẽ đã lôi cuốn sự chú ý của nàng, may ra. Tôi cũng đeo trên mắt một cặp kiếng cận (dù là giả vờ cận) nào là gọng đen, gọng vàng, gọng đỏ, gọng sừng, gọng đồi mồi và bao nhiêu thứ gọng khác trong nhất thời tôi không nhớ hết, qua lại trình diễn vậy, tôi nhằm nhờ gì được nàng chú ý.

Mãi sau thấy tôi mỗi tuần chỉ mua mỗi tờ tuần báo này nên, ít ra, nàng đã chú ý lẫn tò mò.

— Ông mua cho mấy nhỏ em ?

— Cô nghĩ tôi không đọc được báo này ?

— Ý tôi không muốn nói thế. Tờ báo này dành cho một nhóm độc giả nào đó.

— Cứ kể tôi nằm trong nhóm độc giả đó đi. Ít ra là tâm hồn.

Nàng nhìn tôi dáng chừng không mấy tin tưởng.

Tôi cũng thành thật cảm ơn những quyết định tăng giá giấy in báo dài dài. Điều này, thú thật, tôi đã do dự rất nhiều khi phải cảm ơn như vậy. Do dự vì tôi biết chắc chắn quý vị chủ bút, chủ nhiệm, ký giả, phóng viên và tất cả quý vị độc giả trong đất nước khốn khổ này sẽ dùng dùng nỗi giận khi không, có một tên khùng như tôi cõ võ bằng cách cảm ơn cái quyết định tăng giá báo. Nhưng xin tất cả đừng giận tôi tội nghiệp. Con tim tôi nó bắt buộc tôi phải phát biểu chương tai gai mắt không thôi nó sẽ ảm ức ghê lắm và hăm dọa sẽ nghi đập vài ba phút. Chao

oi, ngừng đập vài ba phút còn gì là đời tôi nữa. Quý vị đừng bắt mẫn tôi nhé, vì nếu quý vị hành động như thế tôi sẽ hãnh diện được chết vì yêu mắt. Và lúc đó trường hợp chết của tôi sẽ trở thành một thiên tình sử ly kỳ dị hợm cho chính quý vị và con cháu quý vị sau này, tổn hao biết bao giấy mực, phim ảnh đề ca tụng như đã ca tụng một Roméo Juliette, một Oliver và Jennie. Đừng nên cho tôi nổi tiếng như thế. Nổi tiếng như thế tôi sẽ kiêu ngạo. Không tin quý vị cứ thử hành động xem.

Thật ra nếu không có sự hăm dọa của con tim sức mấy tôi cảm ơn một cách vờ vờ như thế. Bỏ thêm mấy chục bạc tôi cũng *đau lòng con quốc quốc* lắm chứ. Mỗi tuần mấy chục. Tháng có bốn tuần. Vị chi, có thề, mất thêm vài trăm bạc chứ chẳng ít. Và như thế, mọi khoản chi phí trong tháng đều phải sửa lại hết. Lại phải chi li tính toán bớt các khoản khác mỗi thứ một ít số lượng hạn định. Tiêu ra ngoài hạn định đó tôi chỉ có nước nhìn đôi vào mỗi cuối tháng, dăm ba ngày.

Nhớ hôm đó báo về muộn, nàng bảo tôi lòng vòng đâu đó đợi. Vàng lời nàng tôi đã lòng vòng khá lâu. Uống một ly cà phê đậm đặc. Hút mấy điếu thuốc lá lẻ. Vậy mà báo vẫn chưa về.

Khi báo về, ý chừng thấy tôi đợi lâu, không nỡ làm mất lòng ông khách dễ thương nàng vội lấy báo giao tôi. Chưa biết giá giấy tăng nàng vẫn tính theo giá cũ. Tôi bảo nàng cô bé thối lộn. Nàng hồng hồng đôi má. Trong mắt nàng tôi tìm được vài tia long lanh, cảm ơn. Sản dịp tôi bông đùa phá nàng vài câu cho vui. Như để ân thưởng lòng thành thật của tôi nên nàng cười hoài, rất hứa hẹn (?).

Thấy chưa, tôi không cảm ơn quyết định sáng suốt tăng giá giấy sao được nếu không xảy ra chuyện này làm sao tôi được nàng xem là người thành thật, làm sao nàng, khi không, tặng cho tôi vài nụ cười ý nhị và làm sao tôi có cơ hội thân mật hơn với nàng.

Và trong tình thế thuận tiện như vậy tôi bắt chuyện dễ dàng, với nàng.

— Cô bé chắc ít xem báo này ?

— Thịnh thoảng cũng có.

— Chỉ thỉnh thoảng thôi ?

— Dạ. Em không có nhiều thì giờ.

Chao ơi, nàng vừa dạ vừa xưng em với tôi nữa. Ôi ngôn ngữ

ngọt xớt, ví dụ ngay bây giờ tôi uống mật hay ngậm đường phèn chưa chắc thích bằng.

Tôi phải dụ :

— Cô bé nên cố gắng đọc tờ báo này. Rất thích hợp. Dễ thương. Tươi mát và cũng nồng nàn như cô bé vậy.

— Ông quảng cáo hay quá.

— Vậy thì em sẽ bắt đầu đọc để biết mùi hương đó.

Tôi cười, dịu dàng nhìn nàng lái câu chuyện sang một ý nghĩ khác hữu ích cho tôi hơn khi tôi muốn ám chỉ nàng cũng hữu xạ, đã làm ngất ngây cả hồn tôi.

— Ông nói gì em không hiểu.

— Cô bé thật tinh không hiểu hay cố ý không hiểu.

— Em không hiểu thật mà.

Cùng lúc nàng nói không hiểu thì đôi mắt nàng lại kéo dài và nàng mỉm cười. Tôi cũng cười cười.

— Cô bé rón riệu đi.

— Hiểu một quá. Mất công.

— Nhưng chắc chắn sẽ thích thú vô cùng.

— Thôi. Em sợ cái sẽ thích thú vô cùng của ông lắm.

Cơn mưa ở một cõi nào xô đến đổ ào, bất chợt. Và hồn tôi như cũng đang đổ xuống một cơn mưa hồng ân, kỳ thú. Bỗng dưng, tôi trở thành kẻ phụ việc rất hăng hái cùng nàng thu dọn sách vở báo chí vào trong. Một chút hãnh diện mơ hồ len nhẹ. Một triều vui nào đó chợt nổi. Và cơn mưa, bên ngoài, như cùng đồng lõa trút nặng hạt hoài hủ không ngơi.

Cuối cùng nàng lấy áo mưa cho tôi mượn đỡ, ra về.

Đáng lẽ tôi cũng phải cảm ơn cơn mưa bất chợt và chiếc áo mưa đã đem chúng tôi lại gần nhau hơn, khấn khít thân mật hơn nhưng tôi sợ mình ôm đồm cảm ơn nhiều thứ quá mọi người sẽ nhàm tai và cho tôi là đứ đả lắm chuyện.

Sự quen thân giữa chúng tôi chỉ mới bắt đầu có vậy. Rất ít. Chưa về một bến bờ nào cả. Cuộc tình (nếu đã có thể xem là cuộc tình) ví như

đang thời gian rô-da. Và thời gian đó càng lâu càng thiết tha gần bó, tôi nghĩ thế, như một chiếc xe rô-da nhiều tất sẽ dẻo dai và lâu bền. Cũng trong ý nghĩ đó nên nhớ nhưng đã bắt đầu chợt nổi, băng quơ. Và rồi đã có những đêm dài thao thức. Đã có những sáng trắng vờ vời. Đã có có những chiều vàng tơ tưởng. Tất cả lao xao như tiếng gió hát trên gợn cỏ.

Di nhiên trong nỗi lao xao đó không phải khi nào tôi cũng lạc quan cả đâu. Tôi cũng bi quan, là dè dặt nữa. Dù đôi khi vẫn có kẻ «phát biểu» (đại khái) : khi yêu thì cho, không tính toán. Tôi không có cái can đảm của các kẻ ấy. Nghĩa là khi trót trao quả tim thì phải có người âu yếm nhận lấy chứ không muốn để nó rơi đánh bịch xuống đất một cách thảm não. Nhớ có con ky hay con tô tô nào không biết tưởng vớ được miếng thịt non nướng dộp ngon lành thì thật khổ.

Chính mối bi quan dè dặt đó đã đem đến cho tôi, đôi khi, niềm đau quặn thắt nhưng nhờ nó tôi đã yêu nàng rất nhiều. Ví dụ khi tôi nghĩ cảm tình nàng dành cho cũng giống y hệt những đứa con trai khác tới mua báo. Hoặc vì nàng đã lơ dại (?) trót đeo trên tay chiếc nhẫn của một đảng đàn ông nào, chẳng hạn. Ý nghĩ sau này làm tôi hết hồn và nguyện thầm sẽ phải chú ý rất kỹ bàn tay nàng. Nhưng tôi chỉ ray rứt rất thoáng và đến khi gặp nàng tôi lại quên mất tiêu. Cứ thế tôi lại hẹn tôi ! Thôi để lần khác vậy. Rõ ràng khi yêu quá đôi ta thường lú.

Chiều đó tôi đến hơi muộn màng.

— Ông đến trễ quá. Báo hết rồi.

Câu nói của nàng tôi nghe ra như một lời trách móc nên vội thanh minh.

— Tôi có công tác bất ngờ.

— Ờ hay, em có vận hội gì đâu. Em chỉ cho ông biết đã hết báo.

Nàng nói thế nhưng đuôi mắt nàng kéo dài rất khác « tổ giác » phản lại lời nàng. Nghĩa là nàng không vô tình, nàng đã giữ báo cho tôi. Điều này đã làm tôi thích thú vô cùng nên vui vẻ chịu đựng trò hành hạ êm ái của nàng. Mãi đến khi thấy tôi mệt nhoài trong trò đùa này, nàng mới tha. Bây giờ tôi có dịp quan sát thật kỹ bàn tay nàng. Trên tay nàng chưa có gì cả. Vẫn trắng trong. Nguyên vẹn.

Khi đưa tờ báo nàng cứ ngập ngừng mãi, hình như nàng muốn nói điều gì nhưng ngại ngừng quá chưa thành lời. Tôi cứu thoát nàng ra khỏi bối rối.

- Cô bé có điều gì muốn nói ?
- Nhưng ông phải hứa với em về đến nhà mới được mở ra xem.
- Gì mà bí mật và quan trọng dữ vậy ?
- Thì ông hứa đi.
- Tôi vội vã làm theo ý nàng.
- Hứa. Rất hứa.
- Nàng bật cười vui vẻ.
- Hứa chứ rất hứa là cái gì !
- Kéo cô bé không tin.
- Lúc cầm tờ báo trên tay, tôi đùa.
- Cô bé cứ làm như cầm nang không bằng.
- Ừ, cầm nang đó.

Hứa cho nàng yên lòng thế nhưng vừa khuất báo quán của nàng tôi hối hả bước gấp. Dân quanh phố một phen lấy làm lạ vì, khi không tôi đi như chạy làm như có ai đó đuổi theo đằng sau. Chắc họ nghĩ tôi khủng hay «mát» thần kinh chớ làm gì có ai đuổi. Nếu họ biết rõ ràng câu chuyện, có lẽ họ không «trù» tôi thế đâu, họ còn mỉm cười thông cảm nữa là khác. Tôi tin, cả trăm đứa con trai khi gặp trường hợp này khó thẳng nào thần nhiên tà tà mà đi lẩm thậm, chỉ có đứa còn vất giò lên cõ mà chạy nữa kia. Bởi đứa nào mà chẳng tò mò, đứa nào mà chẳng hồi hộp đến rơi tim.

Đến một chỗ vắng vẻ tôi lật đật mở tờ báo ra. Trong tờ báo xếp gọn một giấy mời văn nghệ. Phía sau thiệp mời có một dòng chữ nét mềm mại, rất dễ thương. « Ngày mai trường em tổ chức một buổi văn nghệ. Mời ông cùng đi nhé. Em đợi ». Trời ơi, nàng hẹn tôi, tôi sung sướng đến ngây ngất. Một tay tôi đè mạnh lên ngực, tôi sợ trái tim tôi nhảy mạnh quá sẽ rơi ra ngoài. Tôi muốn chạy trở lại hôn nàng rất thiết tha để tưởng thưởng nàng.

Nàng vẫn còn đi học. Thế ra những lần bắt gặp nàng hí hoáy ngồi viết đó là nàng học bài chứ đâu phải nàng viết lách nhảm nhí như tôi tưởng. Tôi ngu quá, đọc « cầm nang » của nàng mới biết điều đó.

TRỌNG THI

nụ hồng vàng

*đêm nay trời tháng giêng mát lạnh
hồn mở phoi đón ngọn gió lành
duy khôi*

*anh không tin định mệnh
nên chẳng bao giờ xem chỉ tay*

*sá gì mấy niềm tin lật vặt
gửi tặng em một nụ hồng vàng
tình sẽ chia xa hay phân bội ?
mặc tình trắc trở, vẫn hân hoan*

*đêm nay trời mưa phùn rất nhẹ
sao cũng làm ướt mắt em xanh
duy khôi*

*em đừng tin định mệnh
rời lệ sầu sẽ vỡ tan nhanh*

*sá gì mấy lo âu lật vặt
em đừng run nhận nụ hồng vàng
tình sẽ chia xa hay phân bội ?
mặc tình trắc trở, hãy cười vang*

*đêm nay ngọn gió lành đã thổi
nụ hồng vàng hé nở trong mưa
duy khôi*

*sá gì mấy khổ đau lật vặt
khi yêu nhau định mệnh có cũng thừa*

NGUYỄN THANH TRỊNH

CHÚT TÌNH NỒNG HẠ QUỲNH

BUỔI CHIỀU THẬT BUỒN. CÓ MÁY XĂM VÀ GIÓ LẠNH. VỚI em những ngày tháng hôm nay bỗng chợt ngán lại một cách vô tình. Em ngồi đây, bất động như pho tượng đá, pho tượng có linh hồn, vừa biết mình đang khóc cho một lần nữa về kỷ niệm mà em biết rằng có tìm lại cũng chỉ là khoảng không gian trống vắng mờ hồ.

Đã có những buổi chiều, buổi sáng, em đi ngang qua con đường thật ngán ngủi này, với hàng phượng trên lối ngõ như reo cời, tà áo chao nghiêng...

Tất cả là của riêng em như một lần em nghĩ thế và, những gì của riêng em sắp sửa xa vời...

Em ngồi đó, băng đá trong vương sân cỏ cũng lạnh lùng, em cúi nhặt chiếc lá đặt giữa lòng bàn tay. Con gió vô tình thổi tung lên, em đưa mắt nhìn theo rồi nhìn lại bàn tay mình, cũng trống vắng và hình như vừa chò thêm một chút muộn phiền trong đôi mắt.

Màu áo xanh nhạt của người lần khuất sau khung cửa lớp, tự dưng em nghe hồn buốt giá, rất cảm lạnh, ngậm ngùi... những ý nghĩ chạy đuổi nhau, xoay tròn, từng khuôn mặt thân yêu bỗng nhạt nhòa. Ồ! Em đã khóc.

Sáng nay, mơ ước mình bỗng nhỏ lại như thuở nào đứng ngoài rào ao ước nhìn mãi trường qua cánh cổng khép kín, ngày nào bờ ngõ, ngồi một mình ở góc lớp ngơ ngác nhìn... không một thân quen.

Kỷ niệm đưa em trôi dạt trên neo về trí nhớ. Em xin thời gian dừng lại, để lắng nghe trong lòng mình những giọt buồn vội xuống, cho ngày mai khi em xa trường biết những gì hôm nay là ngọc ngà, vô vàn thánh thiện... tất cả đối với em là tiếng hát hồng, hồng như tuổi ước mơ. Ôi! Bạn bè, sách vở, thầy cô, những ánh mắt nồng nàn cảm thông, xúc động... Tiếng hát đang bay cao trong đỉnh hồn em.

Mùa Xuân đang trải dài trên từng tà áo học trò, tay trong tay ngoạn hiền như bút mực. Nghe ấm áp vô ngần, nhìn nâng môi với vạn tim yêu...

Buổi sáng nắng hồng rực rỡ như sáng hôm nay, em và Mai ngồi trên băng đá nhìn những áng mây lạ đi qua khung trời T.P.H thân yêu này! Em ngán ngơ, có cái gì là lạ em vừa bắt gặp. Một thoáng mộng mơ. Em chưa nghĩ gì nhưng cũng đã rất nhiều. Những băng khuâng nhẹ như khói sương... một chút e ấp, sợ hãi, sung sướng, em đã quay đi để trốn tia nhìn nào đó...

Tuổi thơ rồi qua đi chừng như rất vội vàng, chỉ để lại một chuỗi dài những âm thanh mơ hồ trong ký ức...

Mùa Xuân tiếp nối và em sẽ xa trường...

Em mong ngày ấy đừng bao giờ đến. Ngày ấy em xa rồi tất cả, từng bước chân nối tiếp với nhau không ngừng. Em sẽ về đâu?

Em muốn hét thật to: Không! đừng bắt em trả lời những câu nói mà em cho rằng không là của em.

Em muốn ngồi mãi đây, gọi tên những thân quen và tìm trong tận đáy lòng những tình khúc thật nhẹ nhàng, trong khung cửa của lớp em, những buổi sáng mùa Xuân có nắng hồng rực rỡ, em thì thầm hát để tự hỏi lòng:

— Mình thấy gì trong đôi mắt, có một chút tình cảm nào mới lạ trong em chưa nhỉ? ... Thật mơ hồ!...

Ngày tháng rồi cũng chỉ là khoảng thời gian cố định, mà lòng người thì thay đổi không ngừng. Em vẫn biết cuộc đời em, khi đặt chân lên, sẽ có không ít hoa thơm cúi chào và cũng có nhiều chiếc gai xinh đẹp vô tình...

Ngày ấy em đi, cổng trường rồi sẽ khép. Em chỉ xin gửi lại nơi đó một nửa linh hồn cho tất cả những dấu yêu hôm nay, gửi chiếc băng đá trong vương sân cỏ, những lối ngõ với từng cây Quỳnh đàn mang nhiều kỷ niệm hành lang dài hun hút của dãy lớp thân quen một thời, gửi bạn bè yêu mến và hàng phượng vì ngàn đời vẫn mến và yêu cuối cùng cho... đáng cao với đôi mắt rất đôi dề thương của người...

Tất cả mùa Xuân trinh nguyên của tuổi học trò xin gửi lại "chút tình nồng".
HẠ QUỲNH

NGUYỄN CAO GƯƠNG
ĐỖ THỊ HỒNG LIÊN
ĐOÀN ÁI VŨ

duyên mùa xuân

anh sẽ dắt em về
với khăn hồng, áo đỏ
cùng những miếng trầu trươi
và quả cau nho nhỏ

anh sẽ đưa em qua
sang cầu tre về nhà
hoa trắng giăng hai lối
thơm ngát tựa tình ta

anh sẽ đưa em thăm
con sông chảy êm đềm
đề cùng nhau mơ ước
nồng nàn làn tóc thơm

anh đưa em ra đồng
thăm ruộng vừa mới cấy
những cây mạ thật xanh
cho tình ta bát ngát...

ta sẽ nói cùng nhau
chuyện tương lai hai đứa
đề em hồng đôi má
mặn nồng tình yêu nhau

ĐOÀN ÁI VŨ

đợi trăng

nửa đêm em ngồi đợi
một bóng tà dương bay
thức hồn điên một tối
mùa xuân dài đôi tay

mùa xuân dài tình giấc
nửa đêm em ngồi mơ
gió bay về hiu hắt
ngưòi về như trăng thơ

nửa đêm em ngồi đợi
bóng hạc dài trong sương
thèm trông đôi mắt môi
đôi môi cười thê lương

nửa đêm em ngồi đợi
một bước nhỏ đi về
một bông hoa hiu hắt
nở giữa đời say mê

chẳng bao giờ thấy lại
ngọn gió mùa xuân bay
mà trăng, trăng ái ngại
nhỏ lệ cùng cỏ cây

chẳng bao giờ gặp nữa
ngưòi đi rồi không hay
lặng cảm từ đôi mắt
héo khô từ ngón tay

nửa đêm em ngồi đợi
lạnh đầy đôi mắt sâu
vô tình, chim không tới
gỗ giùm trái tim đau

nửa đêm em ngồi đợi
nhức nhối giữa hồn điên
gió xô mùa trăng tới
khóc và theo bóng đêm
ĐỖ THỊ HỒNG LIÊN

thư xuân

tháng mười hai sắp hết
tết gần rồi đó sao ?
anh vô tình đâu biết
ngỡ mãi đông mưa rào

anh ngỡ trời mãi đông,
mãi mưa rào rét mướt
bỗng thấy hoa nở hồng
mới hay xuân nhẹ bước

xuân thật gần mới hay
anh vội viết thư này
gửi em, ngưòi yêu nhỏ
dặn em về tết nay

hãy nhớ lời anh dặn,
nghe chim nhỏ hiền lành
bay về bay sớm sớm
và đậu cành nhà anh

mong một chút tiếng hát
mừng thêm một tuổi và
mong hai chút tiếng ca
bài xuân hồng tuổi ngọc
bài tình nồng đôi ta

NGUYỄN CAO GƯƠNG

ĐỜI TA

AN VI

EM ĐƯA CHO THÁI QUỲNH CON ỐC NHỎ, CÒN ẤM NẮNG trong hốc đá cạnh chỗ ngồi. Con nhỏ thờ ơ cầm, sấm soi một lát rồi bỏ vào túi xách. Như thế có lẽ đã đủ. Vi ạ. Gặp cái chi cũng lượm thồn vào, chắc chút nữa thế nào cái xách tao cũng hóa ra thùng rác công cộng. Em giơ tay lên tát nhẹ vào má con nhỏ rồi đứng dậy đi về lều. Con đường núi dẫn từ rừng Kim Phong tới chỗ dựng trại cách nhau gần cây số. Ban sáng theo bạn bè lang thang ca hát không ngán chi đường dài, nhưng bây giờ mỗi mình quay trở lại sao nghe lười quá đỗi. Nhỏ Thái Quỳnh thì bận công tác liên lạc với nhóm B để lo vấn đề nước uống, nên không thể bỏ chỗ mà đi cùng với em. Thầy Thứ khi phân công đã xĩa tay chỉ về phía em nói: «Con nhỏ này mà làm cái chi được, chỉ giỏi tài phá thầy cô thôi», và sau đó em được xếp vào toán trang hoàng lều trại. Chao ơi, con mắt thâm mỹ của em đáng nghi ngờ lắm chứ bộ, anh Đăng chẳng lẽ lười lắc đầu mỗi khi vào phòng em đó sao. Ôi ông anh gần gần không thấy thiên tài của em út. Ít ra thì cũng có người chọn cho em công một việc thích hợp... hơi hơi như thầy Thứ chớ. Lúc đi cùng nhỏ Hoàng Anh và anh chàng nào lạ hoắc vào rừng chặt cây dựng trại, em lang thang lạc cả bạn bè, may mà rừng nhỏ không rậm rạp gì để tìm ra lối, may mà không có con cạp rắn ri đi cóc ra tha em vào làm quà ăn sáng, nếu không chắc ngày sau thế nào chẳng có người tìm ra em đang nằm yên

ngoan ngoãn trong dạ dày con cạp. Và như một chuyện cổ nghe anh Đăng kể lại hồi còn bé, biết đâu em cũng còn sống nhăn để trở về đoàn tụ với gia đình! Dễ cười thật, đầu óc như thế này mà thầy Khoa vẫn khen có khiếu trở thành danh hề nổi tiếng năm châu bốn bể. Hờ trời? Em nghe mấy nhỏ bạn xầm xì thầy Khoa thương nhỏ Vi nhất, cái gì cũng Vi, Vi, cái gì cũng nhất thiên hạ, kể cả khoa ăn quà vặt và khóc dai cũng chiếm cúp vô địch. Em cười một mình khi nhớ lại lớp học cũ, thầy cô, bạn bè sao mà dễ thương đến vậy. Sang niên học mới chia ban ra chợt thấy lạc lõng vô chừng, trường ra thông cáo tổ chức trại du khảo cho học sinh các cấp, lũ bạn xua lại chen lấn nhau ghi tên để có dịp họp đoàn phá phách trêu ghẹo nhau. Thái Quỳnh, Bích Liên, có Hương và Phượng đi ban B (bỏ bán bắt bỏ bè) nhưc đầu cùng phương trình, công thức, phản ứng hóa học, chuyển động vật lý... Em, Kim Minh, Hồng tí teo, Linh cùng gió và Phượng Thúy đại đột vô chừng khi chọn C, cái ban của những giờ sinh ngữ lẫn lộn vào nhau thật vừa cười vừa khóc, của những lần bốp đầu nạn óc chẳng làm được một bài toán với hai đường thẳng song song và quỹ tích, chẳng rõ là dễ hay khó mà cả bọn ngu si ngồi ngắm đầu đề rồi buông bút xuống bỏ quên luôn. Năm đệ tứ em nào đầu đót toán đến vậy, thầy Bòn chẳng hay khen lớp em giỏi toán nhất cấp đó sao. Giờ gặp lại cố tri sao mà dễ ghét.

Em nhớ lại lúc cả bọn ôm chầm lấy nhau reo thầy Thứ vô tình sắp xếp nguyên đám vào chung một lều. Ôi, thầy làm sao biết được sắp có bão tố nổi lên khi cứu quái hợp lại, nhỏ Bích Liên với giọng cười rất chuốt đã nói với em: Thầy Thứ định thử lại cường độ dòng điện khi gặp áp suất cao đó mi. Em nhắm mắt lắc đầu: Thôi bỏ mấy danh từ hắc ám đó đi, tao có hiểu mò tê chi đâu nào. Nó cóc em một cái, cần nhân: Nhỏ này, lằng quá ơi.

Vậy mà giờ này mỗi mình em trên đường trở về trại. Không có ai chịu rảnh rỗi để mà đi chỗ này một chút chỗ kia một chút như em. Con đường có những khoảng bóng mát trên cây đổ xuống, có những cành hoa tím tím bé nhỏ nằm khiêm nhượng trong hốc đá ám đen. Cái xách nhỏ em mang theo đã đầy hoa lá, bình nước lại nặng chình chịch một bên vai, nếu không, ngừng lại đây nhặt thêm vài loại cây khô thích biết mấy. Em rào bước muốn hụt hơi khi thấy trời xám như đe

dọa một cơn mưa muông màng, gió giữa đồng trống quất dài lên những ngọn cây cao, em ngược đầu nhìn lên và chợt thấy mình nhỏ nhoi quá sức. Ánh nắng lui dần theo mỗi bước em qua, nhưng mây xám thì vẫn chập chùng trước mặt. Em băng qua rừng nhỏ lướt xuống con dốc như có đôi cánh nhỏ sau lưng, tóc thổi cả ra sau và gió ù ù bên tai như dạo nhạc. Lúc gần tới trại thoáng thấy bóng bạn bè em ngừng lại, đôi chân muốn rụng xuống và môi khát nước quá, nhỏ Bích Liên bước lại gần nhìn từ đầu xuống chân em rồi chép miệng: Giống người rừng ghê, nhỏ ơi. Em cười choàng tay qua vai nó nghênh ngang đi về lều.

Thầy Thứ đang buộc giầy lều nhìn lên và lắc đầu cười. Em nắm tay nhỏ Liên chạy đến chỗ thầy đang đứng, tháo túi xách ra, bỏ luôn cả bình nước xuống, em nghe nhẹ tênh tênh: Thầy, sao con đói bụng quá thầy?

— Hay chưa, mới đi một chút đã đòi ăn. Bộ con là dân thực như hồ hã? Nhỏ Liên cười chen vào: Đâu có thầy, nam mới thực như hồ, chó còn tụi con chỉ thực như voi thôi. Thầy Thứ trợn mắt: Trời đất, giỡn mặt sao đây? Muốn ăn hả, vào lều mà lục đồ hộp. Em cười khúc khích nhìn thầy đang cố làm nghiêm, nhỏ Liên còn vờ ngây thơ... vô số tội: Thôi thầy, đó là phần của bạn bè con đâu dám lấy àu. Thầy cho con và nhỏ Vi đi tìm thức ăn nghe thầy, ở gần đây thôi, nghe thầy Em chỉ chờ thầy Thứ gật đầu là lôi Liên chạy vào rừng lại. Con nhỏ vừa chạy vừa cười nhỏ: «Mi biết không, tao kiếm cách chuẩn trước khi thầy ra công tác mới. Giờ mình đi thăm nhỏ cò Hương nghe, nó đang theo nhóm A tập tành làm nhà khảo cổ». Em rẽ theo nó hai ba lần vào con đường nhỏ lén, qua hết một con sông nó chạy hấp tấp thế nào mà tông ngay vào khúc cây chắn ngang đường. Em hoảng hốt nhìn nó nhăn mặt đau đớn mà lúng túng chẳng biết phải làm gì, cái chân trắng của con nhỏ nổi rõ lên hai vệt bầm tím, em cúi xuống xoa chỗ đau cho Liên, nửa muốn an ủi nó, nửa muốn cảnh nhắc cho bỏ ghét: Có sao không mi, ai biểu đi cho lẹ dữ vậy? Tao có muốn thế này đâu, tại khúc củi vô duyên kia chó bộ. Em cười khi: Chười nó đi cho bớt đau, mầy là con nhỏ chuyên môn gán tội àu tả, đi được không hay cô? Nó đứng dậy phủi bụi dính trên mình rồi đi thử vài bước, em vịn một bên vai nó cho chắc ăn, được một đoạn đường ngắn nhỏ Liên đứng sững

lại than: Đau quá Vi ơi. Hay thôi tao vói mầy ngồi đây nghỉ chút đi, nghe mi. Em trừng mắt: Chớ chẳng lẽ tao bỏ mi đi một mình sao, có vậy mà cũng bày đặt. Cho đáng kiếp mầy đi. Liên cười mỉa: Thế chiến quốc, thế xuân thu mà mi. Nhỏ này tếu thật, em ngồi xuống cạnh nó giữa những gốc cây cao chênh vênh, hát nghêu ngao một mình: *Ta thấy em đang ngồi khóc trong rừng chiều đổ mưa, ta thấy em đang ngồi khóc trong rừng chiều đổ mưa*, bài ca em chỉ thuộc mỗi câu đó, hát đi hát lại hoài thì ngừng, nhưng ai biết tại sao mà nhỏ Liên bỗng đứng khóc lặng lẽ giữa rừng trong những lời ca vụng về của em, như ru cơn buồn.

Trời xanh phơn phớt phía xa và xám dần càng gần chỗ em ngồi. Những tiếng côn trùng kêu rì rả trong đám cỏ hoa chen chúc chung quanh nghe chợt thật buồn. Em nói với Liên: Gì mà khóc? Nhỏ cười nhẹ: Không, đừng hỏi nữa. Và hai đứa đứng lên thi nhau chạy, cái chân con nhỏ vẫn còn khập khễnh nhưng nó nhất định không chịu thua em. Qua hết một hàng cây dài, tiếng kêu un un của tên trại sinh nào làm em ngờ ngác đứng lại. Liên làm lúi qua mặt và tiếp tục hướng về lều. A! Thì ra tên Hiến, hấn trèo lên cây cao rồi chụm hai tay vào nhau làm loa gọi. Em ngược lên nhìn theo mắt vì chói: Giống khí quá à ơi! Hấn thấy xuống chỗ em những cánh hoa nhạt nhạt be bé thật xinh. Rồi tuột nhanh xuống. Em cúi gờ đôi giày ba ta ra và chạy đuổi theo Liên. Hiến riu rít: Chị Vi, chị Vi. Kê, em cứ làm lơ không nghe thấy, nhưng đôi chân dài nghều của Hiến giúp hấn theo kịp em dễ dàng. Hai đứa song song nhau, em nhìn thẳng phía trước nhưng biết hấn đang dòm sang em cười. Ôi nư cười vô duyên biết mấy khi cổ tinh trêu chọc em! Hấn át cả tiếng gió: Chị Vi, chắc năm rồi chị hạng nhất về điền kinh? Em hét to không kém: Sao biết hay vậy. Nhưng buồn thay Hiến vẫn hơn được. Hấn cười to nhay lên ba bước chân em lại, hai đứa nghiêng đầu nghênh nhau, hai tay chống nạnh khiêu khích. Cái nón trắng được kéo xoay một vòng trông cao bồi quí quái hơn. Hiến vuốt mặt than: Chao ôi, chị Vi dữ quá nhỉ? Em quay lưng không thèm đáp, hấn lại theo sau lải nhải: Chị Vi biết ông «Rừng mưa» không hả? Em ngoắc người lại. Ở sao cái gì tên này cũng rõ cả, tính chui vào đời ta sao? Rừng mưa, rừng mưa, rừng mưa là cái khí gì chó, bất quá cũng như trăm ngàn con người khác, có mắt mũi tay chân và thêm bản tính độc tài

tra bắt nạt người ta. Em định nói với Hiền như vậy, nhưng hấn đưa hai tay lên sau gáy sửa mặt giầy chuyền rồi nói như gây sự với em. Có Bao Biền nữa, chị có biết cô nhỏ đó không. Cái cô có đôi mắt tròn vo đầy hồn giân, có lối nói chuyện ngang bướng không chịu được, có gương mặt đáng ghét và nhất là lúc nào cũng bắt cần thiên hạ. Chị biết không, chị Vi? Em đứng sững lại một hồi lâu rồi im lặng bước đều. Hấn biết nhiều chuyện quá, em nói thêm gì vậy? Nhưng điều này tự đứng làm em cảm động, làm sao cắt nghĩa được những tình cảm vô hình trong ta. Khi mà đã có nhiều lần, em tự bắt gặp mình bằng khuáng hát: *Ôi thương mến làm sao những con đường đã đi qua. Ôi tiếc nhớ làm chi những bóng người đã không còn. Người với ta, mỗi tình như bướm, bướm bướm bay nhưng hương phấn vẫn âu sầu, còn rơi rớt quanh đây. Năm tay, nghe lời hỏi thăm buồn! Năm tay, tưởng đến ngày ấu thơ. Có nhau. Có nhau.*

Như vậy, có phải em đã mặc nhiên xác nhận trong hồn mình còn một nỗi bất hạnh lớn, chính là bản tính quá dễ quên. Ôi, bạn bè chọn lựa cho em những tấm vải phủ quanh tầm mắt mình thật đẹp, nhưng ngoài đó ra em chẳng còn trông thấy được gì. Chỉ biết mỗi gia đình, bạn bè, thầy cô và Vinh, thành phố đã nuôi em thơm nồng từng hơi thở, đã cho em những sáng, chiều đếm bước chân tung tăng hạnh phúc. Còn gì nữa? Rừng mưa giờ mịt mờ trong trí nhớ ngu quên, nên cái tên Bao Biền thuở nào cũng chìm ngấm tận cuối lòng mình. Trăm năm em vẫn là Vi Vi, ngàn đời em vẫn là con nhỏ cứng, bướng bỉnh. Bao Biền trả về cho rừng cũ, Phiêu Phiêu trả lời cho những lời chọc gheo của lũ bạn mến thương. Em chỉ nhận mình là Vi Vi. Em chỉ còn giữ được một sự mù mờ về tháng ngày xưa xa với Rừng mưa đầu ái. Hiền khơi lại vô ích. Rừng đã xa và biển đã yên lành. Làm sao Hiền biết được!

Em đi về. Hiền theo sau khoảng khá xa. Em quay lại cười cho bạn yên tâm rồi phóng chạy. Đôi giầy trắng vẫn lủng lẳng trên vai rất ngang tàng. Em lướt ngang qua chỗ Thái Quỳnh ngồi mà chẳng biết. Con nhỏ hét toáng lên cần nhần. Em vẫy tay cười xin lỗi rồi đến với nó. Hiền cũng đứng lại liệng cho một nhúm hoa thụy cúc rồi trèo lên cây vờ nhắm mắt ngủ. Em nói nhỏ với Thái Quỳnh: Về lều mi Nhỏ ta lác đầu: Tí nữa đã. Hồ này nhỏ Liên có ghé ta, nó ngồi xỉ

mặt một đồng, ghét ghê. Em nói xong nằm dài xuống trên lá khô, moi rùn cả hai chân và bưng bưng trên đầu. Khó chịu quá. Nếu biết thế này đã không chạy nhanh như vậy, nhưng cứ hở buông ra là lại quên mất, lại phóng mình vun vút chẳng nhớ đất trời gì. Mấy đứa bạn hay than về cái tính chạy xe ào ào và lội bộ như đua của em. Hồng bảo: Vừa ra khỏi lớp học ngoắt cái là không thấy mi đâu nữa. Vừa xuống dốc cầu chóp cái là chỉ thấy dáng mi tit đặng xa. Chạy chi mà như ma đuổi. Em cười hứn sửa đổi mà có nhớ đâu. Tại tính người ta vậy chớ bộ!

Nghỉ được một chốc thì thấy thầy Thứ dẫn một đám nhóc cấp bảy ngang qua. Thấy em thành thoi ngồi nhâm nhi cỏ non thầy trợn mắt nhìn: Đi trại mà vậy đó hả? Về lều trang trí tiếp người ta cô nương. Em ngồi dậy dạ to rồi bái bai Thái Quỳnh, còn nghe loáng thoáng tiếng thầy Thứ nói sau lưng: Cái con nhỏ này, cái con nhỏ thiệt... Em cười một mình đoán ngay được câu sau của thầy. Thầy thì bao giờ cũng chỉ có mỗi câu rủa: Cái con nhỏ chướng thật. Ai mà có biết thầy muốn nói gì, nhưng tụi em nhớ ngàn đời câu đó. Như ngày xưa, từ nhi, Rừng mưa vẫn thường nhẩn mặt nói hoài câu: Sao có thể như thế được nhi, cái gì mà quái đản vậy bạn? Ôi, mỗi người một câu riêng biệt, em nhớ được đã may mắn lắm rồi, có biết không hở những tình thân lặng lẽ? Cái đầu óc lơ lửng khó bảo của em đôi khi làm em thoải mái vì không bận tâm chi hết, nhưng nhiều lúc, em xót xa nhận ra rằng mình không giữ được gì những kỷ niệm hồng hào của thời nhỏ đã qua và thời gian hiện tại. Buồn lắm chứ.

Saint Exupéry đã viết: *Không gì thay được người bạn đã mất, chẳng bao giờ người ta tạo ra được bạn cũ đó sao? Kỷ niệm còn quý hơn bạn cũ, kỷ niệm là một người bạn cảm lặng nhưng gần gũi nhất của ta. Kỷ niệm của em, ôi sao mà èo uột, lơ thơ đến tội. Em có nhớ được gì đâu, một chút, thật ít ỏi so với những gì đã xảy đến. Rừng mưa, thân thiết biết bao nhiêu mà còn không giữ được gì, chỉ tự nhủ với mình rằng: Mãi mãi chúng ta còn là bạn nhau, nhưng có lẽ luôn luôn bắt đầu từ nơi lạ xa. Bởi, em không biết Rừng mưa đã quên em và cho nhau những kỷ niệm êm ái này? Chỉ biết, em không quên Rừng mưa. Chỉ rõ, em nhớ vô cùng chút tình thơ ngày đó. Mãi đến bây giờ.*

Nắng đã lên khỏi đầu em, tràn lan tận cùng mọi cây lá, mây trắng bàng bạc trên cao như những sợi tơ mềm giăng mắc. Em làm lùi đi, soi bóng mình nghiêng nghiêng đổ dưới chân, chẳng ra một hình thù nào rõ rệt. Chiếc khăn choàng cổ rũ xuống một bên vai, em kéo xuống luôn và tung lên trời rồi chụp lại, hai, ba lần như vậy. Khi em ngược nhìn phía trước mặt thì in mờ xa một dáng người quen thuộc. Ôi sao mà giống Rừng mưa! Hồ trời?

Thoảng thấy bóng người xưa

Lòng ta xôn xao từng góc mọn

Nhưng rừng lập lòe bóng lá xanh

Làm sao biết người về hay không?

Hay như những lần trước

Ảo ảnh đời mãi rong đuôi trong tím nhau.

Và nước mắt mờ nhạt dần dáng xưa

Cuối cùng chưa bao giờ em hiểu được người có về?

Ôi lời ca bất hạnh, ôi những linh tính buồn thảm như sự chia xa! Em nhìn dáng ai lần nữa rồi quày quải đi về theo hướng khác. Hướng đi mới có những khoảng lối lờ mờ không đều, nhưng bỗng dừng em thấy thích thú. Hãy cho em nghĩ mình vừa cho em gặp lại Rừng mưa, dù rất có thể đó chỉ là một điều lầm lẫn, dù rất có thể Rừng đang vui chơi ở một chốn nào khác hơn đồi núi hoang sơ này. Gần ba năm không gặp Rừng, gần ba tháng không nhận được thư chị L., em tưởng tự mình đã khác đi, khác vì không còn những bóng dáng cũ ràng buộc trong tim, khác vì ngỡ mình bắt đầu mất mát những tình cảm ngây thơ ngày trước. Thời đệ ngũ nghịch phá thầy cô vẫn còn, thời đệ tứ bù đầu vì những lần tranh giải trong trường vẫn tiếp nối, nhưng từ đệ tam con số 10 tròn tròn xinh xắn, có chút gì khác lạ rồi sao bạn bè? Những Liên, Hồng, Mai, Linh, Phượng và bao nhiêu tình thương mến khác, bề ngoài đối với nhau y như cũ, vẫn ngang tàng, vẫn nồng ấm, vẫn thiết tha vô cùng. Nhưng em hiểu, thấp thoáng trong những hỗn độn tình thân đó là sự lung lay, sự biến đổi đáng buồn. Như Bích Liên đã khóc vô duyên có khi nghe em hát vắn vơ, như Thái Quỳnh đã ngồi một mình suốt gần hai giờ trong rừng vắng. Tại sao? Em nào rõ. Chỉ biết rồi ai cũng phải lớn thêm, như bạn bè đầu ái của Vi Vi này.

Phượng Thúy đón em trước lều, cười rất thương: Nhỏ đi đâu này giờ vậy? Tao tìm bắt chết. Vào rừng, một lát hết giờ sinh hoạt tao dẫn mi đi thăm một chỗ tuyệt vời, nhé. Hai đứa nắm tay nhau bước vào lều. Ôi sao mà rực rỡ, vậy ra không cần em mọi người cũng làm được một căn lều quá đẹp thế này. Em nói với Phượng: Nhất rồi, tao chăm lều mình nhất. Nó xô em ra: Thôi đừng để ghét vậy cưng. Em kéo nhỏ ngồi xuống cỏ, ngắt một cọng dưa lên môi và chọt muốn khóc khôn cùng.

AN VY

rồi mai sau

*này em, ta không còn trẻ mãi
sầu riêng ta ai gỡ bao giờ?
ta đi trên lối mòn oan nghiệt
để thấy hồn ta bay phất phơ*

*đứng giữa trời tay ôm đỉnh mệnh
chiều bên sông con nhận gọi đàn
tóc xanh mấy thuở mưa và nắng
chờng nhuộm lên màu hoa tuyết sương*

*trăm ngã sa mù chân chường môi
trong hôm nay đã mất ngày mai
nâng ly uống cạn dòng cay đắng
đập vỡ vầng trăng mộng liễu trai*

*em ở quê xa mùa tụ hội
xuân lên lòng biết nhớ gì ta
mai sau ta chỉ vầng trăng nhỏ
đời trống không—tình có bước qua?*

*cho dẫu tim kia còn rộng lượng
thì chắc gì nguyên vẹn đá vàng
em như con én chiều sang tế
ai cảm bay về nẻo quá giang.*

HUỲNH KIM SƠN

KHUÊ
VIỆT
TRƯỜNG

lạc dấu nghìn trùng

MỖI NGƯỜI CHÚNG TA ĐỀU CÓ MỘT CHUYỆN TÌNH BUỒN.
Mỗi người chúng ta đều có một câu chuyện nhỏ, kể cho nhau nghe, trong suốt bốn mùa của đất trời ngọt ngào, của thành phố xôn xao những đóa hoa nở sớm. Hạt dưa cắn nát mùa xuân trên ngón tay hồng, mùa xuân đã hết từ bao giờ. Hoa cúc nở ngát trong mùa đông, tay đã tan tành áo mỏng. Em bắt tôi kể cho em nghe, trong đêm, chuyện của tôi, khi ngoài trời mưa mù mịt, em không về được. Đường xa, mưa lạnh. Phòng ấm, chuyện dở. Hai cái đem lên chiếc cân thiên bình xem thử cái nào nặng hơn? Em đã chọn lựa, thì hãy lắng nghe tiếng của năm sỏi ném vung vào đám cỏ non mới mọc. Em vênh tai nghe? Trời ơi, giống như con thỏ, giống như chú mèo ngo ngoác. Chuyện dở, nhưng trà ngon, bánh ngon, liệu chuyện có thể trở thành hay không?

— Chúa ơi!

Tiếng kêu gì vậy. Nhỏ. Em kêu gì vậy. Chúa ở xa chúng ta lắm. Dù cho chuyển phần lực mang ngài tới đây cho em cũng không kịp đâu. Tôi không thuộc nổi một đoạn Kinh Thánh nào để đọc cho em nghe. Tôi ngoại đạo. Tôi Ngoại Phật.

— Ừ, Ngoại Phật nữa.

Sao em phải ngạc nhiên. Ngoại Phật nghĩa là tôi cũng không theo đạo Phật. Tôi chỉ thích mâm ngũ quả đỏ trên bàn cúng. Ngày bé tôi mê ăn lắm, chả trách bây giờ tôi chẳng còn cái răng nào tốt để có thể ăn món bánh bông lan sai phương pháp em làm. Em cười? Nè đừng che miệng, xấu lắm, em cười thật dễ thương cho tôi ví von nghe, như một đóa hoa hồng vàng vừa nở, ẩn hiện trong sương sớm. Tôi thì rất thích hoa hồng vàng, thích cuồng nhiệt. Nhưng tôi không đủ tiền để mua hoa hồng vàng mỗi ngày, tôi chỉ đủ phương tiện để đến nhà em, nhìn em cười.

— Ông làm em mắc cỡ bây giờ.

Trước tấm gương soi, em nhìn thử. Lớn rồi đó Tố Oanh, 17 tuổi phải không? 17 tuổi vừa đủ để nghe đời sống có những bước chân hụt hẫng hoài hoài qua thung lũng xanh xao, có những ngậm ngùi mệnh mang trong buổi sáng nghe thình không như có lời hát đôi hồn; có những rộn ràng của một chùm bong bóng đủ màu bay tung cao trên vòm trời hanh nắng. Tố Oanh, và em hãy nghe tôi kể chuyện.

Ở Đà Lạt thường có những chuyện nhỏ như thế, chắc tại thành phố buồn như mang mang từng cụm mây trôi nổi, đi và về trên những nghìn trùng thông xanh mượt. Leo lên một con dốc, buổi sáng nhìn xuống một đồi hoa. Bước xuống một thung lũng, buổi chiều nhìn lên những vòm cây. Tất cả chúng ta đều trở thành nghệ sĩ tóc bời gió lộng, trên vai mang một cây đàn, chiếc áo manteau khoác hững hờ. Và yêu thương cuồng nhiệt, và yêu thương nồng nàn, cho đến khi tình rời xa nỗi chết, hồn khờ dại cơn đau, tình mãi mê tiếng khóc.

Tất cả chúng ta đều trở thành nghệ sĩ. Tôi và nàng đã trở thành nghệ sĩ tự bao giờ. Tùng Nguyên và Hoàng Lan trở thành hai khu nội trú nghệ sĩ cách ngăn bởi đồi Mai Anh có những đóa forget-me-not màu tím nở lung linh trong cỏ ướt. Đồi cỏ xanh xanh, và tình xanh xanh, đôi tay xanh xanh. Đêm ngủ đây cơn mê nhỏ. Tình này đúng là tình nghèo đó em. Tôi nghèo xơ xác, em trông tượng một sinh viên năm tới bằng cấp cử nhân mà không có một đồng trong túi hết 29 ngày trong một tháng. Lạ trời, tôi còn có một ngày có tiền để hai đứa có thể vào một chỗ hẹn hò nào đó nói chuyện nhau nghe. Mỗi hồng nói, mỗi hồng yêu kiều. Tôi và nàng quen nhau khi nàng mới học lớp 12 C,

nhỏ và còn nhỏ quá. Nàng cũng bằng tuổi Tố Oanh, 17 tuổi. Hai đứa cùng ở nội trú, nên tình cảm thường dễ rung động hơn. Nhất là một khu nhìn hoài hoài chỉ thấy thông xanh, thấy núi buồn buồn và thấy mình tủi tủi.

— Nàng tên gì hở ông ?

Khoan, Tố Oanh. Nếu tôi nói tên nàng ngay lúc bấy giờ, tôi e rằng tôi sẽ không còn đủ can đảm kể tiếp. Và Tố Oanh, sợ em cũng không muốn nghe câu chuyện dở của tôi. Tại em đó thôi, em thích, thì tôi làm vui lòng em. Giản dị như một ngày qua đầy đủ sự ràng buộc của cuộc đời, theo nhau đi đến những khoảng trời xa, đất xa. Biền xa và núi cũng chỉ là những bày vẽ khó khăn nhau thôi. Khi chim muôn trùng chưa mới cánh, cả vực sâu chưa muốn ngừng bay — thì còn chan hòa những màu sắc, thì người còn phải cần nhau. Thì người còn phải cần nhau, phải chẳng như mặt trời còn vườn cây để nắng soi từng bóng võ. Phải chẳng cỏ non cần gió để thổi vờn từng khoảng nhỏ tàn phai.

Nàng hay leo lên leo xuống bực tam cấp vòng qua ngọn đồi, đi vòng qua con đường vòng, qua khu cửa các nữ tu, đứng trên, gọi xuống bằng ám hiệu gọi bạn của Hường Đạo :

— Là la lá la là lá là la.

Bước ra khỏi căn phòng bề bộn, có thể tôi vừa trải qua một giấc ngủ muộn, phải vượt qua khoảng 5, 6 cái giường nhỏ của mấy em nghèo khó học ở đây để ra gặp nàng :

— Ê, bông hồng Tùng Nguyên hôm nay có nở không ?

Đôi lúc tôi thật vẫn hoa để trả lời :

— Hôm qua ma soeur hái hết rồi. Nhưng anh có một đóa hoa hồng ngũ sắc đẹp lắm.

— Đâu ? Hoa giấy hở ông ?

— Không, hoa thật.

— Hoa thật ? cho xin đi.

Tôi cười. Nàng cứ gọi tôi là ông, nhất định gọi là ông dù tôi có trách móc nàng. Tôi cho rằng như thế nàng làm cho tôi trở nên già kỹ, giống ông già bán bong bóng ngoài phố. Nàng mới trả lời nàng thích, mà nàng thích thì có trời mà đòi ý.

— Không thể cho đóa hoa hồng này được. Chỉ của riêng tôi thôi có nhỏ, em có biết tôi quý nó đến ngần nào không ?

Nàng tò mò :

— Thôi, ông cho em xem đi.

Tôi chỉ ngón tay thẳng về phía trước. Về nơi mà khi này giờ tôi nhìn không biết mặt. Nàng xoay một vòng tròn kiểm tìm, miệng hỏi liên hồi đầu đầu, nàng nhìn qua trái, nàng nhìn qua phải, rồi nàng nhìn tôi. Cuối cùng nàng hiểu đóa hồng đó ở đâu. Nàng mắc cỡ, mặt đỏ lên, quay lưng chạy. May mà tôi đã giữ lại được nàng.

— Giận rồi ?

Nàng ngúng nguẩy :

— Không. Nhưng ông xạ quá đi.

Tôi thăm thì :

— Tôi không xạ đâu. Em không phải đóa hoa hồng sao ? Em rất đáng là một đóa hoa hồng lạ.

— Nhưng không có cái hoa Hồng ngũ sắc nào kỳ lạ như ông nói.

— Vậy em muốn màu gì ?

Nhìn mắt nàng tôi hiểu nàng thích màu gì. Màu vàng. Màu đẹp nhưng không rực rỡ, không kiêu. Tôi yêu hoa hồng vàng như nàng yêu hoa hồng vàng. Mắt nàng rực cả một màu hoàng hôn. Cả đời tôi, cho đến lúc này chưa thấy mắt ai đủ hấp lực cảm dỗ tôi vô ngần đến thế. Nàng vùng thoát tay tôi, chạy lên từng bậc tam cấp, mắt hút sau dây nhà đỏ, chuông đồ lớn, mênh mang, chuông nhẹ nhàng rồi bỗng lọt dưới thung lũng buổi chiều sương đã mờ ảo bằng khuâng. Tôi xòe đôi bàn tay bắt chợt; sợi tóc nào của nàng đã nằm trọn như một gòl gắm thăm kín, không nói nhưng như đã nói vô cùng.

Nàng thích đi lang thang, một mình. Lang thang qua những con đường quanh Mai Anh. Đáng nàng trở vợ, chiếc áo len vắt lên vai và môi hát nhỏ những bài hát của Lê Uyên Phương. Nàng hát và hồn đã tan thành sương. Lúc đó, nàng buồn với vợ. Tôi yêu đáng nàng đứng ngược cao nhìn nóc giáo đường mê đắm, như một Thánh Nữ vì đạo huy hoàng đã làm chiếc áo dòng đắm máu trinh nguyên. Có lần, tôi đã đi theo nàng, thật gần. Lời nhạc Lê Uyên Phương chảy tuôn, nhẹ nhẹ — bởi nhạc của họ như đôi tình nhân đứng bên bờ vực thẳm, tha thiết, nuôi tiếc, với vĩa. Tôi với nàng đã đứng bên bờ vực thẳm nào chưa. Tôi với nàng có cần phải với vĩa ? Hỡi em, có cần phải với tay gọi

buổi chiều xuống muộn, xin cho được sống trọn buổi chiều nay, bởi ngại rồi sẽ không còn một buổi chiều nào nồng nàn như thế.

Tôi ngắt một nhánh hoa Mimosa vàng trên một cành cây mọc đại ven đồi, để nhẹ vào tay nàng. Nàng nhìn lên :

— Ông ?

— Tặng em một nhánh hoa.

— Cần cảm ơn không hả ông ?

— Nếu em thích.

Nàng ngậm nhánh hoa trên môi.

— Em đẹp quá ?

Nàng đánh rơi nhánh hoa xuống đất. Tôi cúi xuống, lượm và đặt trong lòng bàn tay ấm của nàng.

— Em không hài lòng về lời khen ?

Nàng lắc đầu.

— Em im lặng ? Tôi muốn nghe em nói.

Nàng đứng dậy. Nắm chắc tay tôi. Và dắt tôi đi. Đi loanh quanh.

— Nhà kia ông. Có bắt đầu cháy rồi đó.

Tôi nhìn đồi cỏ bên kia. Khói tỏa nhạt. Mỗi năm tới mùa này là những ngọn cỏ xanh mượt bắt đầu cháy chết trên từng ngọn đồi. Một đốm lửa nhỏ rơi xuống, lửa sẽ âm ỉ và cháy bùng cùng khắp. Em có so sánh đốm lửa kia như tình yêu không ? Một đốm hy vọng rơi xuống, cả đời người chân thật bỗng đứng nóng bỏng, điên cuồng. Một đốm hạnh phúc rơi xuống) ngàn tia hạnh phúc nở hoa. Đời sống bắt đầu có những xáo trộn. Đời sống bắt đầu có những ngày thật ngắn, đêm thật dài. Tôi với nàng vừa ăn chung chiếc bánh Thánh sáng hôm nay. Tội lỗi đã cùng được san sẻ, nhưng một ngày kia, mùa mưa tới. Những đốm lửa nhỏ nhoi sẽ ngưng trên từng ngọn đồi trần trụi. Hạnh phúc cũng khép lại thật hững hờ. Có ai đứng lại giống chuông từng bừng nhắc nhở những chia xa.

Đời sống thường tặng cho chúng ta muộn màng và những niềm vui. Ngày đi, ngày tới. Rồi cũng hết những lời đùa nhau khóc. Hai năm ở Tông Nguyên, những ngày tháng cuối cùng tôi mới biết ở Hoàng Lan có một đóa hồng vàng tuyệt vời. Chuẩn bị cho những chia tay là những bịn rịn không muốn rời rã. Tính đốt ngón tay là mùa hè này tôi sẽ

phải già từ thành phố này, già từ tất cả. Tôi sợ tôi không đủ can đảm quay nhìn đôi giày Mai Anh màu đỏ im lìm. Từng buổi đi và về ở đó, đợi bóng thân quen oà vỡ tiếng cười, đợi chân bước nhẹ như bóng ma khuất sau dãy tường vôi trắng trắng thánh nhạc. Em có biết rằng tôi đã mong một lời tỏ tình nồng nàn định đem đến tặng nàng không ? Bởi tôi chưa kịp già từ chốn yêu dấu nàng thì nàng sẽ lìa xa. Niên học cuối chấm dứt trong âm thầm. Hoàng Lan sẽ mất đi một đóa Hồng vàng. Một đóa Hồng Vàng.

— Ông.

Ơ, em để cho tôi nói tiếp. Ngoài kia, mưa đã dứt rồi, còn dăm phút nữa em sẽ phải về, biết còn dịp nào để tôi có thể kể cho em nghe. Kỷ niệm nào lại không để hoài trong ta những người khóc ngậm ngùi. Ngày mai nàng sẽ rời xa Hoàng Lan, ngày mai tôi còn ở lại Tông Nguyên. Tôi muốn được là người duy nhất đưa nàng qua những chốn yêu dấu một lần. Nay, những hàng Anh Đào trong mùa Đông rực hồng khi hai đứa cùng đi lễ sớm, mỗi đứa ngồi riêng một hàng ghế cho đến khi ra khỏi nguyện đường mới nhìn nhau cười nói. Nay, khi hội chợ nghèo khó, tôi và nàng cùng dắt mấy em con còi đi mua những đồ chơi nhỏ được bán ra với giá rẻ nhân dịp hội chợ Giáng Sinh sót lại. Nay, những chủ nhật lang thang trên những con đường xinh xắn gót chân hồng nào đã dẫm đá đau và hết máu hồng. Nay, thung lũng mờ mờ trong buổi chiều sương sớm xuống, đứng thật gần mà như tưởng thật xa, đứng bên nhau mà tưởng một ngày không còn nhau nữa, không còn một sợi tóc nào thơm bay giữa phố rộng đông người.

— Ông. Đừng nói nữa.

Cho tôi được bắt tay em. Tố Oanh. Sao em khóc ? mắt em đỏ hoe kia kia, xin lỗi em, chuyện tôi vừa kể đã làm em không vui. Nhưng biết làm sao hở nhỏ ? biết nói chuyện gì hơn đây. Mai em lại đi rồi, ngày cũng lại phôi pha không đợi bao giờ. Tôi chỉ mong được nhìn thấy em sáng ngày mai rực rỡ như một bông hoa sớm đẹp nhất trong vườn, để khi về, dù có. Phải lao đầu xuống vực thăm vô cùng, tôi còn đủ được nụ cười yêu đời để trở lại Tông Nguyên tiếp tục và tiếp tục.

— Thôi. Ông cho em về.

Cám ơn em, Tố Oanh. Xin được đưa em về một quãng đường

lần cuối, xin được đưa em về trên những lối cỏ xót xa. Em có cần tên nàng là gì không ?

— Thôi. Ông làm em khóc đó.

Tố Oanh. Đóa hồng vàng kiêu sa giữa rừng đời chỉ có hận thù trĩu nặng. Em về rồi, cây cỏ cũng ngần ngại, chỗ ngồi đó, thoảng hương nào nhẹ nhẹ. Hoàng Lan mai nào khép kín một cửa vui. Tố Oanh. Em sửa soạn mười tám tuổi, em sửa soạn có một đời sống mới. Tất cả liệu còn có đủ khơi động lại trong em những ân cần của ngọn đời Mai Anh nơi thành phố này. Lời gọi bạn Hương Đạo, bây giờ, liệu còn đủ để gọi nhau ? Là là lá là lá là. Hỡi em nhỏ, hỡi em nhỏ hồng vàng, mai này ta lại tiếp tục lạc mất nhau.

KHUÊ VIỆT TRƯỜNG

---

ta chờ em, bé thơ ơi

---

*ta chờ em, bé thơ ơi
như hồn cỏ úa ngậm lời swong tan
như chim kia nhớ non ngàn
ngủi trong đôi mắt xuân tàn lệ đau
chờ em tận giấc chiêm bao
chờ nghe lòng đã bạc màu thời gian
chờ em rộng cõi chia tan
lá tương tư trổ trên ngàn đã xanh
chờ em ngộ trước vắng tanh
vườn sau hiu hắt, động cảnh chim bay
chờ em úa lá vàng cây
chờ quanh phố cũ chờ đầy hè xưa
chờ em đầu bến sông mưa
sầu tôi khảm chuyển đò đưa sang chiều.*

TÔ DUY THẠCH

TRẦN QUANG THIỀU
lá thư

NÀNG ĐẸP HẾT NÓI. TÔI CHƯA BIẾT TÊN NÀNG LÀ GÌ, CŨNG không hiểu nguyên nhân nào tôi thích nàng. Nhà nàng nằm trên đường tôi đến Sở nên mỗi buổi đi làm qua, tôi đều gặp nàng. Có khi nàng đứng trước gương, có khi nàng lại tươi cười bên khung cửa mở rộng với vài quyển sách Toán Lý Hóa hoặc giặt đủ quần áo cho mấy nhỏ em trước sân nhà. Tôi thích cái áo trắng nàng mặc. Tôi tra cái nón có tua đỏ và cái cặp lúc nào cũng đựng cả chục viên xí muội. Tôi yêu con đường có nhà nàng. Và yêu tất cả những gì vây choán quanh nàng. Tôi mong nàng được hạnh phúc.

Có lẽ là tôi đã thương nàng bởi từ trước đến giờ tôi chưa thương ai và cũng chưa từng viết những nhit trên giấy tên tôi hoặc tên người nữ nào đó ghép lại. Tôi không biết tên nàng nhưng tôi tưởng tượng được cái tên nghe cũng hay lắm. Bạn nghe có được không để tôi còn đặt lại bởi tôi nghĩ ý kiến của đa số bao giờ cũng hoàn hảo hơn, phải không bạn. «Ngân Vàng» Ngân là tên tôi và Vàng là tên nàng. Hợp nhau quá và nghe đến ai cũng tưởng tôi với nàng là Triệu phú bạn ạ.

Sáng hôm qua có việc phải qua con đường có nhà nàng (Nói vậy chứ ngày nào mà tôi không có việc). Con đường vốn đã nhiều trng ý vì bóng cây che rợp những buổi nắng thiếu điều đau đầu sờ mũi mà lại có nhà nàng ở nữa, tôi chịu quá. «Ồi con đường đưa ta đến đỉnh tuyết

vời. Hôm qua tôi đi hân hoan đến sở để dự một buổi tiệc do đơn vị tôi tổ chức. Tôi được gặp nàng (Nói là gặp cho suya chứ thật ra nàng đứng bên trong và tôi đứng bên ngoài). Thưa bạn, lúc đó nàng mặc áo trắng hay áo tím gì đó tôi cũng quên mất, tôi chỉ biết nàng có cầm một cây viết ở tay và đứng dưới cây ôi hay cây xoài gì đó. Nàng nhìn tôi cười. Nụ cười chưa bao giờ tôi thấy và tôi đoán chắc nàng chỉ tặng riêng cho tôi vì đằng sau hay trước tôi lúc đó chẳng có ai cả. Tôi cũng thẹn thùng ghé góm, tôi cũng galant hết sức để nói mấy lời vàng ngọc với nàng.

— Sao cô bé cười, tôi lạ lắm sao ?

Nàng nghiêm ngay nét mặt hồn nhiên đang có nhưng chỉ một thoáng nàng lại dịu ngay xuống và miệng nàng khúc khích cười :

— Lạ lắm, lạ lắm, em ngó ông em muốn cười hết sức.

Tôi có lẽ vì mới ăn xong nên còn vài hạt cơm dính trên má. Tôi đoán nàng cười gì chuyện đó nên giả bộ quay đi và quẹt nhanh tay rồi mới quay lại. Nhưng nàng lại cười to hơn và lòng tôi lúc đó như muốn sôi lên sùng sục.

Tôi nói :

— Con gái con đùa gì vô duyên, khi không rồi cười, cười hờ hờ cái răng.

— Chứ không cười sao được, không tin hỏi mấy nhỏ bạn em coi, nó nhìn ông nó còn cười hơn nữa kia.

Tôi đành phải xuống nước nhỏ và dịu dàng nhìn nàng :

— Chắc mặt tôi dính lọ phải không, nếu có cô bé làm ơn chỉ hộ vậy.

Thấy tôi có vẻ dễ thương làm sao đó nên nàng quay vào, và khi trở ra cũng một tấm gương cỡ hai bàn tay. Nàng nói :

— Con trai mà chẳng ý tứ ý tiếc gì hết, lọ tùm lum.

Tôi soi sơ qua và lấy khăn chùi rồi trả lại nàng.

— Cám ơn nghe cô bé.

— Không có chi. Nói xong nàng gõ nhẹ cây viết vào thân cây gần đó im lặng. Tôi không biết gì hơn là cũng đứng im bên ngoài hàng rào này. Bạn ạ, lúc đó tôi chỉ mong sao cho mình có cánh và bay vù một cái cho khuất chắc đỡ đi. Tôi liếc mắt nhìn nàng và vẫn chưa nói gì. Một lúc sau... Tôi nghĩ nếu giữ mãi tình trạng này sợ khổ tâm cho cô bé và cho cả tôi nữa nên sửa soạn rút lui thì may phước một thằng

bạn cùng sở đi qua, nó gọi tên tôi và tôi chỉ kịp cười với nàng một cái trước khi thốt lên xe đến sở bắt đầu công việc một ngày. Khi tới khúc quanh, tôi thử quay đầu nhìn lại và bỗng xao xuyến khi thấy nàng vẫn đứng ở đó nhìn theo và hình như có một nụ cười. Nụ cười của nàng đã khiến suốt buổi đó tôi không làm được việc gì.

Nàng học trường mấy Soeur hay di Phước gì đó. Tôi nhớ một bữa có việc ra Quân Bưu nhận mấy cuốn báo gửi từ Sài Gòn nên tôi thấy nàng. Nàng mặc áo trắng, quần trắng, cặp đen, cái nón có mấy tua chỉ màu đỏ. Tôi nhìn thấy nàng rất dễ dàng dù nàng có đứng lẫn vào mấy cô nhỏ nữ sinh khác hay dưới bóng mấy tàn phượng lớn và cho dù tôi có cận thị đến 3, 4 độ đi nữa tôi vẫn thấy rõ ràng nàng như thường. Nàng không thấy tôi vì nàng bận chuyện với mấy cô nhỏ bạn nàng. Nàng học lớp 9 hay 10 gì đó. Một người bạn tôi cho biết về nàng như vậy. Hôm nay nàng mặc thêm áo len vì buổi sáng có hơi lạnh. Tôi cũng cảm thấy mùa này khí hậu thật khác thường nên mặc thêm áo mặc dù tôi vẫn ngại trưa phải mang nó về. Tôi đứng lơ ngơ bên ngoài cùng với mấy cuốn báo vừa nhận từ trong Bưu cục ra. Nàng không thấy tôi nên nàng vẫn tự nhiên trò chuyện và không biết là tôi nhìn nàng đắm đuối ở bên ngoài này.

Nàng học trường Đạo và là trường con gái đông hơn con trai nên khoảng 8 giờ hơn, công đã đóng và một cô nhỏ cỡ tuổi nàng đứng nơi gốc cây lớn bên trong chắc là để kiểm soát và trông coi sự qua lại, ra vào. Tôi đứng gần tàn cây phượng bên ngoài nên những người qua lại không thể nhìn thấy tôi và người bên trong nếu sơ ý thì cũng chỉ nhìn thấy tôi mập mờ im lặng theo dõi nàng như một thám tử chuyên nghiệp không nói năng chi. Tôi biết nàng thích thú với câu chuyện nên thỉnh thoảng tôi thấy nàng khoa tay và che miệng cười. Một lúc lâu như vậy rồi có tiếng chuông đổ, nàng vội xếp hàng trước một cửa lớp còn thấy khóa. Tôi chỉ thấy mấy ngón chân đánh với hay phấn đỏ bước lẫn trong vạt áo dài tiến dần vào cửa phòng. Tôi vẫy tay làm như nàng đã thấy tôi và nàng chỉ nhìn tôi mà thôi. Tôi mới vẫy đầu được 2, 3 cái và sửa soạn đi thì Soeur Giám Thị (tôi đoán vậy) là lù đầu ở phía trong bước ra nhìn tôi sững sờ :

— Ông làm gì đây ?

— Dạ tôi...tim dép... thằng bạn đùa dai quảng mắt tiêu vô trong Soeur Giám thị dụ ngay mặt xuống và ngờ ý muốn mở công đề tôi vào bên trong kiểm cho được dễ dàng. Tôi lắc đầu cảm ơn và quay đi thẳng trước khi gửi lại Soeur «cái hẹn» tái ngộ rất gần. Tôi đoán chắc Soeur sẽ ngạc nhiên không ít về thái độ và cử chỉ của tôi.

Dạo này, tôi đâm ra siêng đi lễ kinh khủng. Thường thường một tháng vài ba lần cho có lệ chứ bây giờ ngoại trừ 4 cái Chủ nhật, tôi còn đi thêm vào những sáng thứ hai, thứ tư, thứ sáu. Đôi lúc thứ ba, thứ bảy nữa. Tôi đi chắc là vì nàng bởi dù sao nàng thấy được tôi thành tâm mến Chúa có lẽ nàng sẽ nghĩ đến tôi đôi chút. Tôi thì chỉ đứng bên ngoài và tới sau hết cũng như về trước hết. Tôi đi lễ nhưng thật ra tôi chả biết bài Phúc âm nói về điều gì, Cha mặc áo trắng hay tím và tín đồ đông đảo hay thưa thớt. Nàng không hay điều đó và tưởng tôi là người ngoan đạo nhất. Chắc trong tâm tưởng thế nào nàng cũng nghĩ về tôi với chút ít mơ ước. Nghĩ được như thế, tôi đã sưng run lên và muốn bay ngay tới nhà nàng. Căn nhà nàng có tượng Đức mẹ lộng trong kính, tôi thấy nàng hay trầm ngâm nơi đó đứng gọi tên nàng lên học. Chắc là nàng cầu cho Giáo sư bữa bữa đỡ đừng gọi tên nàng lên trả bài bởi vì hầu như nàng ít khi cầm đến sách vở và chịu khó xem lại bài bởi vì hầu như nàng ít khi cầm đến sách vở và chịu khó xem không chừng. Tôi thì cũng lâu lâu mua một vài tấm lấy hên họa may có trúng cũng đỡ khổ. Tôi chỉ mong cho trúng sơ sơ thôi, để có đủ tiền ăn vặt vì trước nhà nàng có một cái quán khá lớn nơi tập trung nhiều món mà tôi nghĩ là tôi với nàng rất cần. Tôi vừa ăn vừa có thể quan sát nàng hay căn nhà nàng. Nói chung dạo này tôi đạo đức hơn trước. Sáng tôi nhớ tới Chúa. Trưa tôi nhớ tới Chúa và buổi chiều khi người ta lang thang cà phê cà pháo thì tôi lại ở nhà nghiên ngắm quyền kinh mới mượn của một người bạn chung phòng. Chắc Chúa sẽ cảm động và cho tôi được gần gũi nàng. Không biết nàng có bao giờ nghĩ như tôi.

Tôi ngủ dậy vào khoảng 7 giờ hay 7 giờ 30 gì đó. Ăn sáng bằng 2 ổ bánh mì nhỏ hoặc một tô bún riêu rồi mới mặc quần áo đến sở. Nhiều lúc dậy trễ hơn nữa nên chẳng thèm ăn uống cũng như uống tách nước trà vẫn thích sau mỗi bữa ăn điếm tâm. Biết được nàng nên tôi có thói

quen sốt sắng lắm. 7 giờ tôi đã dậy, rửa mặt xúc miệng dớp hai tô cơm chiên mà em tôi mới bắc xuống bếp chưa kịp mời cha mẹ hoặc ăn bánh mì với sữa, bún riêu nếu là dư giả. Tôi đang hoang bước ra ngõ và thẳng đường đến sở (Di nhiên con đường phải dẫn qua trước nhà nàng). Con đường quen thuộc lòng từng khúc quanh, qua lại. Biết nàng, từ đó tôi đi làm đúng giờ hơn.

Buổi sáng nghe được tiếng chim hót trên cành cây xa, nhìn thấy cả sương phía gần công nữa. Tôi dút hai tay trong túi và miệng thì huýt sáo rất thông thả trong cái lạnh vây quanh mình. Tôi gặp nàng ngay trên lối rẽ đến trường học.

Tôi nói :

— Sáng nay trời có vẻ lạnh, sao cô bé không mặc áo ấm ?

Nàng có vẻ mắc cỡ và bước chậm hơn, không đứng tôi với nàng có cùng một đoạn đường. Lúc đó tôi thấy bầu trời đẹp lắm. Hai hàng cây như mở rộng đón chúng tôi. Tôi không còn cảm nhận được thời tiết bây giờ là mùa nào ? Không một ý niệm phải thanh toán cho xong đồng hồ sơ chắt trên bàn viết. Tôi quên hết và thấy mình như trẻ lại thời 15, 16 dạo nào. Tôi ngập ngừng trong lời ăn tiếng nói. Cứ chỉ tôi có lẽ đã mất đi về tự nhiên thường ngày. Tôi là con trai dạn dĩ thứ nhất, ăn nói lưu loát văn chương chữ đẩu có luống cuống vấp vấp như hiện giờ. Tuy vậy tôi đã cố gắng ngắt hai tay vào tai, bấu vào những chỗ mà nàng không thể thấy được cử chỉ, như đề thúc dục can đảm đã chìm sâu từ lúc đi đôi với nàng. Phong độ tôi xưa giờ trốn đâu ? Oanh liệt một thời không lý chỉ vì một cô nhỏ mà tàn lụi thảm hại. Tôi phải hiện rõ trong nàng : Tôi là một kẻ galant thứ nhất. Sự cầu nguyện này có lẽ đã cho tôi được chút ít sung sướng. Tôi búng tay theo mỗi bước chân tiếng động. Có thể tôi đã thu đạt được một kết quả phi thường. Tôi đề nghị với nàng :

— Chúng ta kiếm một cái gì uống. Cà phê, chè hoặc nước ngọt.

Nàng có vẻ miễn cưỡng bằng lòng. Nhưng việc đó có hề chi, miễn là nàng có với tôi đôi chút ở một vị trí nào đó, tôi sẽ sung sướng và mãn nguyện lắm.

Nàng cười :

— Chắc ông thích lang thang ?

Tôi ngạc nhiên :

— Sao cô bé biết ?

— Thì thấy ông đi đó. Em theo ông muốn hụt hơi luôn.

Tôi đưa tay lên đầu gối và tự nghĩ mình ngu quá chừng, đáng lẽ phải chậm chạp mà nhẹ nhàng, sẵn đón mà êm ái. Cái đức tính tôi xưa nay đâu ? Tôi say đắm nhìn qua nàng :

— Mình đi ăn chè nhá, anh biết một quán ngon lắm.

Cô bé chớp mắt nhẹ nhẹ. Nàng xúc động vì cử chỉ tôi hay là tiếng Anh êm ái tôi đã dùng với nàng.

Tôi nói lời đáng yêu thứ hai :

— Đôi mắt cô nhỏ dễ thương quá chừng, chắc tôi phải làm thơ mất.

Cô bé đỏ mặt một cách kỳ cục, còn trái lại tôi thì vênh váo tự thưởng mình bằng một cái cười rất dễ chịu, yêu đời.

Tôi nói lời thứ ba :

— Mấy người bạn anh nói cô bé hát hay nhất ca đoàn Phương-Quý.

Đôi mắt nàng tròn xoe :

— Thật hở ông ?

Tôi gạt đầu từ mặc dù chưa từng nghe nàng hát trong nhà thờ lần nào. Có thể tôi đã tới sau hết và về trước hết, cũng có thể tôi không phân biệt được đâu là tiếng hát người khác và đâu là tiếng hát nàng. Tôi xoa hai tay vào nhau sung sướng mặc dù khi hậu bây giờ không còn chút lạnh nào cả.

Tôi chỉ cho nàng :

— Quán đó kia, ngon lắm, đã ăn lần nào chưa ?

Nàng nhìn theo tay tôi :

— Vì, phải không, em chưa lần nào nhưng còn ông ? Chắc ông có thể đếm được những bóng đèn xanh đỏ trong đó ?

— Sao cô bé tài thế ?

Nàng mỉm cười. Chúng tôi bước vào. Tôi gọi cho hai đĩa món ăn tôi đã đề nghị.

— Chè ở đây nhất, hơn bất cứ một quán nào.

Tôi sau khi ăn hết ba chén mà nàng vẫn chưa hết một nửa. Tôi đùa:

— Con gái ăn như mèo ăn.

Nàng mỉm cười nhìn tôi rồi cúi xuống. Tôi định gọi thêm nhưng thấy đôi mắt nàng có vẻ thán phục và ngạc nhiên khiến tôi đổi ý định và nhip nhip mấy ngón tay trông ra ngoài.

Nàng đã lên, con đường cũng bắt đầu êm vắng với số học sinh thưa dần nhìn thấy trước mặt. Tôi đoán có lẽ vào khoảng 9 giờ.

Sau khi ăn xong, tôi đề nghị :

— Mình ra bờ sông xem người ta chài cá ?

Cô bé có vẻ muốn đi nhưng hình như sợ một điều gì đó khiến nàng cúi đầu :

— Mình về thôi ông, đề khi khác. Đi bây giờ Ma Soeur thấy là chết.

Tôi hiên ngang :

— Có anh Ma Soeur sẽ không la.

Nàng xúc động :

— Không la nhưng cho ăn zéro. Buổi chiều còn bắt quỳ nữa.

Tôi không biết nói gì hơn là yên lặng đưa nàng trở về. Hai đứa đi đâu được một quãng thì gặp cô bạn chung lớp nàng. Nàng nhìn tôi có vẻ lưu luyến lắm lúc ngồi lên yên sau chiếc xe. Tôi thì quay lại và bước đi ngược với quãng đường vừa qua này. Tôi hút thuốc và búng tay theo mỗi câu hát.

Buổi sáng trời bỗng nổi gió và cái lạnh ngậy ngậy của miền núi này tôi nghĩ phải cầm một điều thuốc cho ra về người lớn. Tôi cứ thẳng đường đến sở mà lòng rộn rã không ngớt cùng với thấp thỏm của lá thư hẹn nhất định sáng nay sẽ gửi. Lá thư viết từ cả tuần lễ rồi nhưng vì ngại ngần hôm nay mới can đảm trên đường đi gửi thư. Tôi mong sao chỉ một mình nàng ở nhà. Tôi vừa đi vừa nghĩ nếu con đường dài hơn chút nữa thì hay biết mấy. Nhưng hôm nay tự nhiên nó ngắn ngủi lạ. Thoảng đó mà đã sắp tới. Tôi nhìn thấy trước tiên mái ngói đỏ và cây hoa vàng của những buổi đi qua nhìn thấy quen thuộc nào. Tôi cố gắng kèm hăm nhưng sao lòng tôi vẫn rộn lên điều gì kỳ lắm, nó khó diễn tả, khó nói làm sao. Cuối cùng rồi cũng phải đến như đã từng đến mà không như

sự mong muốn của tôi.

Căn nhà thoáng có vẻ cũ đi nhưng mặc xác, tôi không thêm quan tâm đến nữa.

Cây bông trước ngõ rụng nhiều những đóa bông vàng mà mỗi bữa đều có người quét, thêm vào mấy vòng kẽm gai kéo quanh khiến nhìn căn nhà trông như lâu lắm không người. Nghĩ là vậy nhưng tôi lại đoán: Nhà có con gái thảo nào người ta vẫn bảo kín cổng cao tường là vậy. Tôi đứng im lặng một lúc và không biết làm cách nào để đưa được nàng lá thư. Cửa nhà nàng vẫn đóng cùng với mấy hàng chữ gì đó mà xa quá tôi không thấy được. Tôi vẫn lóng ngóng đứng bên ngoài này với sự chờ đợi khi mà mỗi lúc một nắng hơn lên.

Tôi dợm quay đi thì có tiếng động cùng với người ở căn nhà khẽ hèn xuất hiện:

— Ông muốn tìm ai?

— Thưa... thưa... Tôi phải dợ hai tay lên để làm dấu và miệng thì súi cả bọt mà bà lão chỉ chịu hiểu có một nửa.

— Đi rồi, đi Saigon rồi.

— Dạ thưa bà, cái cô ở đây cơ mà.

Bà lão lắc đầu tỏ ý không nghe gì cả.

Bạn ạ, nàng đi Sài Gòn. Nàng đi hôm qua. Hôm mà tôi có việc là ngủ, lang thang với vài người bạn khác

Sài Gòn là nơi nào, tôi chưa hề đến, làm sao gửi nàng lá thư?

Làm sao nói được những điều tôi ôm ấp và muốn nói với nàng.

Ở Sài Gòn bây giờ, chắc gì nàng nhớ đến tôi? Chắc gì nàng biết có tôi với lá thư định gửi cho nàng.

TRẦN QUANG THIẾU

hãy tìm đọc
CHO GỬI TİM YÊU
truyện TỪ KỂ TƯỜNG

tháng giêng và kỷ niệm

lê
hồng

trời tháng giêng nắng hanh vàng cây cỏ
anh đứng nhìn vùng kỷ niệm thật xanh
nắng vẫn ấm sao hồn nghe buốt giá
ôi quá thương, tình một thuở trong lành

em, nhớ hồi bây chừ em có nhớ
buổi tan trường em hối hả bước mau
đến bên anh còn dập dồn hơi thở
em cười tươi như hoa nở muôn màu

em, nhớ hồi bây chừ em có nhớ
trời tháng giêng cây cỏ nắng hanh vàng
mình ngồi bên nhau nghe từng nhịp thở
hồn ngát ngây trong hạnh phúc miên man

ôi thương quá, nụ cười tươi của nhỏ
thương cuộc tình nồng chấp cánh bay xa
tháng giêng đến nắng hanh vàng cây cỏ
anh lặng người nhìn kỷ niệm trở hoa

NGUYỄN CAO GƯƠNG

sợi nắng lạc vương mềm trong tóc rối
ôi! lạ lùng ta đứng dờ cơn mơ
chiều bỗng chết trong đôi tay vô tội
hái trao em mùa áo ảnh thu mờ

ta cúi xuống giọt lệ hồng của đá
lặng im rơi bần bật bước em về
gió dừng đứng thời muôn chiều xác lá
thổi vào hồn sâu nặng lớp mây che

phấn hương đó mê cuồng ru ta ngủ
nghìn lối xưa dấu nắng đã phai nhòa
khói thuốc say quên niềm đau đã thú
có bao giờ em biết nỗi buồn ta

VÕ VĂN LÊ

nỗi xót xa này

CẢM CHUỚNG

RA KHỎI TIỆM SÁCH THỨC KÉO TÔI ĐI VỀ PHÍA CẦU. BUỔI chiều thứ bảy thành phố như bừng sống hơn một chút. Trời đã lập đông. Bầu trời xám và chùng thấp xuống trông chừng như chỉ cần đưa tay lên, nhón gót thêm một chút là đã bắt được mây. Và đã bắt đầu cho những cơn gió se môi. Tôi sợ vô chừng cái cái lạnh lẽo ở đây. Cái lạnh se sắt và đời sống buồn tênh. Ngày tháng cứ qua đi trong sự xa ngấm ngấm. Đôi lúc tôi trông chừng mình sẽ chết mất trong những cơn mưa dai dẳng và nỗi nhớ nhà vây chặt. Vượt qua ba cái đèo mà cứ ngỡ lên cung trăng mới được thấy lũ em.

Hai đứa qua khỏi cầu rẽ vào con đường vắng vẻ im lặng đi bên nhau lâu lắm, thời gian cơ hồ như ngừng lại. Chút lên tiếng.

— Có bao giờ Dung nghĩ rằng hạnh phúc hay khổ đau của một người tùy thuộc vào một người khác không?

— Điều đó hở, có lẽ chưa, Thức.

— Chắc Dung biết là gần một năm rồi Thức đợi ở Dung một câu trả lời chứ.

Giọng Thức hơi lạc đi, tôi nghĩ Thức đã cố nén những xúc động thật tình và hơn bao giờ hết, trong lúc này tôi biết rằng tôi thương Thức vô chừng. Tôi muốn hỏi tự Thức những tình cảm nào tôi dành cho Thức.

Thức không biết hay sao, và tôi cũng xót xa, ngấm ngấm lắm khi xa Thức chứ nào phải tôi là gỗ đá đâu. Vậy mà không biết tại sao tôi lại làm ngược với mình. Tôi trả lời giọng tỉnh queo tàn nhẫn:

— Vậy hở, Dung vô tình mà chẳng biết chi hết, Thức đừng buồn nghe.

Tại sao Dung lại tự đẩy dọa mình như vậy. Dung sống khép kín với những riêng tư của Dung. Dung làm ra vẻ hồn nhiên lắm mà trong thâm tâm trăm mối tơ vò. Dung có biết là những gượng gạo đó sẽ tạo cho mình một lớp vỏ già nua không?

Tôi bàng hoàng, không ngờ Thức lại hiểu tôi nhiều đến vậy. Bao lâu rồi tôi cứ ngỡ Thức hỏi hột và tôi cố đi tìm tri âm. Tại sao Thức không nói những điều này với tôi sớm hơn (trước khi tấm giấy màu xanh nằm chặt trong tay Thức). Giọng Thức ngọt ngào mai mối chỉ còn là âm vang. Có lần tôi nói câu đó với Thức. Thức đã cười cười báo trước khi đến Dung Thức phải bắt mẹ nấu cho nồi chè đậu ván rồi đó.

Hai đứa đi ngang qua ty bưu điện. Đi với nhau một lần dù gì mai Thức cũng đã đi rồi. Câu chuyện không ngờ được. Tôi không biết xoay trở vào đâu. Một buổi chiều Thức đã hỏi tôi không lẽ hai đứa cứ kéo dài tình trạng này sao. Cần phải có một dứt khoát với nhau. Một là phải có một ràng buộc nào em ái giữa hai đứa. Hai là coi nhau như xa lạ. Tôi thì tôi xin Thức chọn giải pháp thứ ba, nghĩa là hai đứa cứ như bây giờ đôi lúc trông là yêu nhau, đôi lúc trông là bạn nhau để rồi Thức nhất quyết đi xa, tạo một thay đổi lớn. Đôi khi tôi không hiểu nổi tôi. Tôi mâu thuẫn kỳ quặc, tình cảm cứ lừng lừng lơ lơ. Có lẽ tôi lý tưởng quá thì phải. Có lần tôi nhớ nhớ Miên đã bảo lằng mạn vừa vừa thôi mi. Con gái mà lằng mạn quá khó lấy chồng biết không? Thực tế một chút với chớ. Vào khoa học làm cái chi mà không cộng hai với hai là bốn mà mi lại đóng khung số năm. Tôi chỉ biết nghe rằng nghe hần xỉ và bởi vì tôi biết Miên thương và hiểu tôi hơn ai hết. Tôi nghĩ đến cuộc tình Miên và Hải. Để thương hết sức. Hần lúc nào cũng bằng lòng với hoàn cảnh và tôi chờ làm phù dâu.

Tôi không biết tại tôi hay tại Thức. Trăm vạn ngàn lần là tại tôi rồi. Kể từ buổi chiều hôm đó Thức đối với tôi tầm thường hết sức. Tôi tiếc tại sao Thức không im lặng. Im lặng chẳng phải là thứ ngôn ngữ

đề thương nhất trong tình yêu đó sao. Tôi vẫn thích thứ tình cảm nồng nàn mà mỗi đũa dành cho nhau đề bây giờ tôi loay hoay với ý nghĩ làm sao đi lại từ đầu, từ những ngày mới quen nhau, làm sao bồi xỏa được trong tôi, Thức tầm thường như bao người khác, đề ta còn mãi là của nhau khi ngày mai đã chẳng còn bóng dáng Thức ở đây. Tôi hỏi nhỏ.

— Có cần đưa tiễn nhau không ?

— Chắc thôi vì Thức đi chuyến sớm nhất.

— Mạ có nói gì về quyết định đột ngột của Thức không ?

— Không, bà có vẻ lo thôi nhưng Thức vẫn thấy buồn quá. Hai mươi năm ở Huế, thuộc lòng từng con đường với những số nhà đề gì một sớm một chiều mình có thể quên được Dung nhỉ ?

Tôi trả lời bằng một câu lẳng xẹt :

— Con gái Saigon đề thương và cời mở lăm, vào đó Thức sẽ quên chứ lo gì.

— Dung lúc nào cũng vui được.

Và hình như Thức hỏi tôi về một người nào đó. Một tên gọi thân quen cùng những tình cảm của tôi với họ. Tôi đọc nhỏ hai câu thơ thay cho câu trả lời.

Nhìn đôi chòm tóc, cô gái ấy.

Chưa có người yêu đề gọi anh.

Thức nhìn lại tôi với ánh mắt ngờ vực và hứa mùa hè chàng sẽ trở về. Mùa hè, tôi nghĩ đến những cây phượng đỏ rực trong thành nội, những chòm nhãn lồng ngọt nước, những ly chè đậu ngự mát rượi sắp trong tủ kính cùng những bận rộn thi cử. Không biết lúc đó tôi có còn những náo nức bằng khoảng chờ Thức hay những bước chân đầu tiên trở lại Huế thì tôi đã mù thắm ở Đ.N. Ngày mai tôi bắt đầu chờ đợi. Chờ những ngày mới sẽ lên và chờ một ngày về xa lác cùng những mắt mát lớn lao. Chẳng đường thiếu bóng Thức chắc sẽ thành thang và làm tôi buồn lòng không ít, sự thiếu sót đó. Chỉ mình tôi nhận biết và gánh chịu.

Thức đưa tôi về vĩa khi những ngọn đèn đường bật sáng. Cư xá ở tận bên Gia hội, gió quất vào mặt lạnh buốt, Thức hút liên miên. Màu quần hơi sậm. Áo chemise trắng. Áo len xám. Mái tóc dài dài phủ gáy. Thức có vẻ nghệ sĩ và người lớn. Lần đầu tiên tôi tìm thấy ở Thức cái vẻ đàn ông. Đáng Thức lừng lững bên cạnh tôi cho tôi có cảm

tưởng được che chở. Trong một phút bỗng dưng tôi muốn bảo Thức ở lại. Ở lại đời đời với Huế. Xé giấy máy bay đi đề những buổi chiều thứ bảy còn có nhau. Còn có những bước chân reo vui của Thức ở công cư xá và tôi hãy nhận lấy hạnh phúc đơn sơ đó. Nhưng chắc là vô ích bởi bây giờ tôi biết tôi hơn ai hết có phải vì bóng đêm đang xuống vì mùa đông ở Huế thì quá dài mà tôi muốn níu kéo Thức ở lại. Ở lại với nhau đề thành đôi tình nhân. Nhưng biết thời gian đó có lâu không. Hay lại rồi làm khổ lòng nhau thêm vì tôi chắc có ngày chúng ta sẽ nhận ra cái tầm thường ở nhau rồi cuộc tình đổ vỡ và tôi sẽ khóc hết mùa hè.

Tôi dừng lại trước cổng. Ánh điện đường soi rõ hai cái bóng chập vào nhau. Bóng tôi tan loãng trong bóng Thức. Hạnh phúc nhỏ nhoi đó Dung. Mà sao tôi khước từ. Cũng tội nghiệp nhau chứ hở Dung. Tình cảm cứ luẩn quẩn quanh. Ta cứ đuổi bắt ảo ảnh. Tại sao một trong chúng ta không quay lại. Cho cuộc kiếm tìm kết thúc. Mà cứ mãi chạy đi. Chạy vô trong vọng đề ta phải mệt nhiều. Nụ cười Thức buồn buồn. Thức nắm nhẹ tay tôi.

— Dung vào đi. Hơn bảy giờ rồi. Chắc muộn giờ cơm.

Tôi đứng lại một lúc nhìn Thức rồi lặng lẽ bước vào. Ghé ngang nhà cơm, bữa ăn đã xong. Bàn đá lạnh ngắt với chén đĩa ngồn ngồn tôi thấy ớn. Về phòng khép cửa lại đề nguyên đồ nằm trên giường tôi bỗng khóc. Những giọt nước mắt rớt xuống gối. Nhìn chiếc giường trống trải với chăn gối gọn gàng tôi sợ hãi. Tôi biết đêm nay trong phòng này chỉ có mình tôi. Hải đã đón Miên về Hội an từ chiều và lần đầu tôi nhận ra mình là người cô đơn nhất.

CẨM CHƯƠNG

*cuốn sách của đầu năm
con mèo*

**tháng giêng ngon
như một cặp môi gần**

đã phát hành

**cánh đồng
chim bay**

thiên nhiên khoác áo lưu hồng
mùa xuân thiếu nữ bẽn lẽn thanh niên
hay là tôi rộn lòng em
nghe mùa xuân bỗng trở nên dịu dàng
trời ơi ! một đám hoa vàng
làm sao nở kịp dưới tàng thu đông
mùa xuân linh thánh còn không
gửi em mơ ước cánh đồng chim bay.

HOANG NHỮ MI

**vườn
sương**

xuân về nhớ thuở yêu hoa
nhớ tay măng mọc nhớ da mịn màng
nhớ khi đắp mộng rộn ràng
ngủ ngon hai đứa ôm choàng thanh xuân
nghe trời đất cũng tình thân
cỏ cây lên tiếng chúc mừng xưa sau
tương vui đến chỗ bạc đầu
té ra một trận chiêm bao giết người.
bây giờ em cách xa tôi
vườn sương nhớ rụng bởi hơi đêm qua.

**tỏ
tình**

thấy em cười độ lượng
ngày nắng lụa ngang mi
đường mây, ta xếp bước
hôn một nụ tương vi

thấy trên ngàn hoa rõ
nhớ một thời yêu em
cần trong rừng cộng cỏ
buồn một đời xa em.

TRẦN DẠ LỮ

giữa đời hoa thắm mùa mới
gặp em ôm thắm giêng về
đời vui như chim vờn nở
chíp chiu hát tràn thiên nhiên

xin em má lúm đồng tiền
tiêu pha suốt mùa thơ dại
xin em mấy sợi tóc hiền
trói đời nhau, tình sắp tới

giao thừa em đi hái lộc
chuông chùa theo tóc trâm đưa
lòng tôi vang hồi tín mộ
trôi dài suốt chuỗi ngày xưa

hái em mười lăm cánh lá
cho đời xanh mướt trăm năm
em ban nụ cười thật lạ
ô này, tôi thấy mùa xuân

mong một áo dài guốc mới
em vào ra mảnh sân huyền
mắt xa xăm nghìn mong đợi
mưa buồn, công ứ màu then

mong hai hôn như mây nhẹ
bềnh bồng, anh nói yêu em
má hồng cúi đầu dạ khê
em nghe mùa đã xanh thêm

**nhánh
mùa xuân
mới**

xuân sang, xuân sang tình về
bên em đường tươi xác pháo
bên em mây trời huyền ảo
thả hồn mơ mây sơn khê...

NGUYỄN TẤN SĨ

bên
đời sống
nhau

ĐÔNG T.V.

LÊ CHẴNG BAO GIỜ BIẾT, CHẴNG BAO GIỜ HIỂU, VỀ NHỮNG tình cảm em đã dành cho Lê. Làm sao Lê biết được, chính vẽ hồ hững, lạnh lùng của Lê đã làm cho em xót xa. Biết làm sao bây giờ, khi chung quanh em ai cũng có bạn có bè, để kể lẽ tâm sự. Còn Lê. Còn em.

Lê ạ, đừng bao giờ xét đoán ai bằng vẻ ngoài, bởi vì bề ngoài thiên hạ vẫn nhận xét em là con nhỏ cứng đầu, thích lạnh lùng, thích «câm» và cô đơn, và hay kênh si-bo thiên hạ. Em nghe và buồn cười quá đi. Có đôi lúc, chính vẻ «đằm ắm» của thiên hạ đã tạo cho em cái vẻ bất cần. Nhưng đừng tin ở vẻ mặt em Lê ạ, những lúc đó em thấy rõ mình cần, cần hơn bao giờ hết. Chán ghê đi Lê, mấy đứa nhỏ bạn sống rất gần đều bỏ em học ở nhóm khác hết. Vào lớp em chả có ai là bạn thân.

Buổi sáng đi học khi trời còn tối đen, gió rít lạnh, em đạp xe và... bình tĩnh mà run. Nghĩ đến Lê em chỉ muốn thở dài. Sao Lê hay làm cho em buồn quá vậy? Đừng tưởng em nói chuyện với mấy tên cùng lớp là em có ý trêu tức Lê đâu. Tại mấy tên ấy cứ mượn vở em hoài và hỏi bài lung tung. Còn Lê, Lê cố tình trêu tức em mà! Với em Lê lạnh lùng, nghiêm trang, còn với mấy nhỏ khác Lê cũng ga lăng ra phết. Nhưng chả trách được ai hết vì Lê và em chẳng là gì của nhau. Người ta đi học muộn vẫn có chỗ ngồi, còn em, em chả cần. Có bao giờ em đi sớm được đâu, cứ đạp xe tà tà như đua xe đạp chậm nên hôm nào vào lớp cũng muộn quá sức. Lê ngồi đầu và em ngồi cuối lớp. Thấy buồn quá đi, Lê ạ...

Và buổi sáng hôm qua, rõ ràng Lê chẳng muốn chơi với em chút nào. Em bất chợt quay lại thấy Lê đang nhìn em chăm chú. Tự dưng em kênh mặt! Hai đứa quay mặt đi. Ôi, buồn biết chừng nào.

Giờ thực tập đầy những gian truân. Chốc chốc thầy lại xuống chỗ em để mắng mỏ: sao vẽ xấu quá vậy, sao vẽ đen thui vậy? Thầy làm em cuống ghê, đã vẽ xấu còn thêm mấy tên bên cạnh vẽ vèo một cái là xong, đẹp «hết xây». Em nhìn lại bài mình và muốn khóc quá đi. Đã vậy lúc nộp bài thầy còn cười cười an ủi: «Lần đầu tiên vẽ xấu, mấy lần sau quen đi sẽ vẽ đẹp hơn». Em cúi mặt, chỉ muốn chảy nước mắt.

Còn Lê, buổi sáng tình cờ, lại tình cờ, ngồi cạnh một nhỏ xinh quá đi. Chia vui với Lê và chia buồn cho em. Hai đứa bây giờ tưởng như hai kẻ thù nghịch, ánh mắt nhìn nhau không một chút cảm tình. Nhưng đừng tin ở bề ngoài của em Lê ạ, em vẫn làm ra vẻ ta đây khoái cô đơn, không ham bạn bè, không cần tình thương nhưng em nào phải gỗ đá hờ Lê? Em còn biết khóc và em còn biết buồn.

Ngày mai vào lớp mỗi đứa ngồi một nơi, rồi ngày mốt, rồi những ngày kế tiếp... Ai tránh được Lê có những cô bạn thân. Cũng chả ai trách được em có những tên bạn sống rất gần nhưng em thấy chẳng ham tí nào. Và như thế bên Lê hạnh phúc, em chỉ là con bé xa lạ nào mà Lê không hay biết. Em vẫn có những tự ái trẻ con, nhưng sao quanh em những nỗi buồn nhiều quá.

Trời mưa nhỏ hạt, em dắt xe đạp nhỏ ra sân. Chị Hà mang theo: đi đâu bây giờ mà đi. Em le lười bảo đi mua ô mai ngoài đầu ngõ. Chị Hà mãi mê khâu áo nên chẳng để ý.

Qua hết con đường đầu tiên, em tự hỏi đi đâu cho hết nốt buổi chiều. Và Lê à, có lẽ ngày mai em phải cắt đi cái vẻ ngang bướng bất cần với thiên hạ. Nhưng đừng xét đoán em qua bề ngoài Lê nhé. Có dễ gì là đá, nhưng nếu cố gắng hóa đá có khó gì đâu. Em muốn lòng mình đừng như sóng biển mà hãy như đá xanh đá cuội. Lúc đó đời sống thật tươi thắm, phải vậy không Lê?

ĐÔNG T.V.

MỘT
THUỞ

XA
NGƯỜI

MINH LÝ

BƯỚC RA KHỎI BẦU KHÔNG KHÍ ÒN AO TRONG LỚP HỌC, nghe thật nhẹ nhàng. Tôi nhìn trở lại căn phòng bé nhỏ ở tận cùng của tầng cao này. Bao nhiêu người nhét trong chu vi nhỏ hẹp này đây? Từng người chen nhau để có một chỗ đứng chỗ ngồi, nhưng đã học được gì đâu nhỉ? Chợt nhớ một vài người bạn—bạn bắt đấm dĩ, chuyên có một nghề thật là nghề: giành chỗ. Tôi thường tự hỏi họ học được bao nhiêu trong sự đua chen này. Nghe ngao ngán lạ lùng. Đi vội về phía cuối hành lang giảng đường, từng cơn gió buổi sáng mát lạnh mơn man làn da mái tóc; sẽ rùng mình, trong hơi gió tôi nghe một chút se sắt của mùa đông, cũng như đứng đây nghe một chút bơ vơ. Ừ nhỉ, những ngày gió lạnh lạnh thế này là những ngày gần kề của một cái Tết. Nghe trong lòng nao nao. Nhớ một quê nhà, một tỉnh nhỏ xa xôi, êm đềm, lặng lẽ bên dòng sông nhỏ. Nhánh gành nào đổ bến Cổ đông. Rồi thì ngày tháng đi qua, bao thay đổi của đời sống, bao biến chuyển của thời thế, dòng sông vẫn kiêu hãnh trong sự bình yên của tỉnh lý, những chiếc bè con và những thân tình tuổi đại nòng nân. Nhớ một mùa xuân kinh hoàng trong nỗi sợ tận cùng. Trên sông vắng bặt tiếng cười trong trẻo, tiếng hát vô tư. Buồn bã và quạnh hiu như một đời người mãi mãi chìm trong lặn dạn. Mơ thiết tha một mùa xuân bên cạnh mẹ, bên nồi bánh và bếp hồng rực rỡ, bên khóm Vạn thọ bông vàng kiêu sa như người con gái đẹp. Mơ nòng nân một thân tình bè bạn, một bông hoa

rực thắm cho những ngày tuổi nhỏ và nhớ không thôi, nhớ đầy ăm ắp những ngày xuân rong chơi, kỷ niệm đóng thành ngăn bên cuộc tình tuyệt diệu của một đời người.

Kéo kín vạt áo lụa mong manh. Hình như tôi có một thói quen lạ lắm thích mặc áo lụa trong những buổi sớm, gió lành lạnh và mặt trời chưa lên, như để tìm chút nào hơi ấm trong khi cử động. Tôi nấp khuất bên gốc cột to của hành lang giảng đường. Cây bàng xà cành xanh mướt như khoe sức sống dâng đầy, như khoe nét đẹp mùa xuân, gió thổi mạnh lá bàng sóng sánh, thấy cả hai mặt lá, tôi chợt thêm muốn về nồn nà của lá cây xanh thắm: nhưng như tôi mãi vẫn mơ một cái gì đó mà không diễn tả nên lời nên mãi mãi niềm mong đợi sẽ trở thành miền viễn trong tôi.

Con đường Cường Để thật dễ thương và thật đẹp ở tận cuối mắt nhìn. Hai hàng cây như giao nhau thân tình. Khu vườn hoa của ngôi trường «giàu sang» đối diện nở đầy những đóa hoa vàng, loài hoa có tám cánh trông thật mong manh. Khu vườn được thảo cũng như rực rỡ dưới ánh nắng hanh, mang một chút giá lạnh mùa đông, một chút tươi vui mùa xuân. Tự dưng bây giờ tôi thấy nó không còn đáng ghét như ác cảm tôi đã đặt để cho nó nữa. «Sao tự dưng bỗng yêu lạ lùng con đường quen thuộc này!»

Không làm gì cho hết khoảng thời gian trống rỗng mênh mênh này. Làm sao biết được nỗi cô đơn trong tận cùng tim óc bây giờ. Đi vòng qua hành lang đối diện với ngôi trường bên cạnh. Nhìn mãi qua căn lầu cũ kỹ, tôi mong tìm gặp một cái gì quen biết thân tình. Bạn ạ, giờ tôi đứng đây rong rêu trong kỷ niệm, nhớ bạn, nhớ xót xa; đứng đây nhìn nơi chốn ngày xưa bạn lui tới mà đau nhói tim mình; ông bạn mãi mãi là chiếc bóng lớn ám ảnh đời sống khốn khổ của tôi. Ông bạn, nơi nào đó xa xôi, giờ này ông có nhớ tôi như tôi đang nhớ ông không nhỉ? Dầu sao đi nữa thì trong thời gian này không thể nào đừng không nhớ phải không? Tôi thật tình muốn xóa nhòa những cái gì của ngày xưa, nhưng hôm nay tôi bỗng sống lại như là những ngày chìm đắm trong tình yêu, ngập cả linh hồn yếu đuối trong linh hồn khốn khổ của ông.

Ông bạn ngàn đời không quên lãng, nhớ quá bạn ơi, não lòng cô Văn Khoa nhỏ; nhớ hộp kẹo ngày nào trao cho thân ái, nhớ mãi mắt

nhìn lặng lẽ, đắm thắm và nhớ không thôi tiếng nói nồng nàn. Nhớ ông bạn ngày mà tôi tình cờ bắt gặp mắt nhìn chăm chăm. Cũng dạo này phải không? Còn khoảng vài ngày là tôi về quê xa lác đẽ vui xuân bên những thân tình không vô vĩnh, không giả dối và không gặp cảnh nào lòng. Ông bạn như con lóc, thật sự ông còn là con bả lớn đến trong đời sống của tôi, cuốn xoáy hồn tôi, tìm tôi trong mắt nhìn lặng lẽ. Ở trong hồ mắt đen sâu thẳm đó tôi thấy một chút dữ dằn, một chút dịu dàng, một chút nồng nàn cùng một chút kiêu hãnh chiến thắng. Rồi thật sự trước ông tôi ngoan ngoãn dịu hiền. Ông hỏi, ông nói, tôi nín, tôi nghe mặc dầu rất muốn nói. Ngày sửa soạn về ông đã cho tôi ăn tết trước cái tết. Hai đứa đi khắp cả Saigon, đi như cả hai chân và một cả mắt nhìn nhưng thật tình thì có một gì đâu ông hỏi? Trên đường Cường Để ngang qua thánh đường ông bạn đã chỉ và nói:

— Nhỏ về, anh sẽ là tượng qui bên chân Chúa để cầu xin mọi tốt đẹp, an lành cho nhỏ, cho ta.

Nghe ông nói tôi xúc động vô vàn, chỉ biết nhìn ông và nắm thật chặt bàn tay xương gầy guộc, như nếu kéo những giờ có ông, bên ông; nghe tình yêu dâng vô cùng tận. Qua ngôi trường của tôi ông lại muốn vào, tôi chiều ông tôi theo ông như con theo mẹ, như cá sống phải có nước. Vào giảng đường quen thuộc của tôi mà cũng là nơi mình nhìn nhau lặng lẽ. Ông nói: Hôm đó bên lớp không có giờ, buồn quá, mang tập đi chơi, tình cờ nhìn thấy Vy, thấy cặp mắt ngơ ngác, là lạ của Vy, nhìn cái lệ loi của Vy và bỗng thấy mình đổi khác.

— Rồi Vũ nghĩ gì về em lúc đó.

— Anh nghĩ nhất định phải có Vy bằng mọi cách. Tôi cười ròn rã: « Phải biết tự tin thế, em thêm quen với Vũ đâu». Ông chỉ nhìn khi nghe tôi nói. Ông có biết cái nhìn của ông đã làm tôi choáng váng ngay từ lúc tình cờ bắt gặp không? Ông biết rằng tôi mê giọng nói dịu âm, nồng nàn của ông đến ốm đi không?

Qua ngang ngôi trường ông, tôi lại muốn vào. Ông nói khích, nói chọc, nói mát và bảo nào ông là trâu bò, là văn chương súc vật là văn vân... Còn tôi thì nào: « một trời đại học một thời văn khoa » nào văn chương nào vân vân... Tôi chỉ nhẹ nhàng nói và nhìn ông đắm thắm

(chắc ông không quên hôm đó đâu ông bạn hở?)

— Không biết gì là gì cả. Chỉ biết rằng Vũ là Vũ, và em chỉ có một Vũ, cũng như một ngôi trường láng giềng dễ yêu, thế thôi.

Lần đầu tiên trong đời thấy những ngày đắm trong tình thân gia đình không cần thiết nữa, không còn thấy mùa xuân toàn tụ bên mẹ là thiết yếu nữa, và trong thân tình bề bạn không còn những nồng nàn không dứt được như thuở xưa nữa. Hấp tấp, vội vã trở lại Sài Gòn sau tuần lễ về quê vui tết, không phải vì những bận bịu sách đèn mà vì có ông, ông có kiêu hãnh khi nghe lời tự thú nhẹ nhàng này không? — Gặp ông lại là gặp cả một mùa xuân lại, nơi chốn thân tình ngọt ngào của mình là thiên nhiên là hoa cỏ. Bên cạnh những khóm hoa hồng đỏ thắm khoe sắc rực rỡ, đóa hoa đại màu tím dịu dàng và khép nép vô biên. Bên màu vàng kiêu hãnh của vạn thọ theo ven bờ ao dày đặc thì màu trắng của hoa sen cũng khép nép vươn lên. Ông thường ví « em có cái kiêu hãnh của vạn thọ vàng, có cái tinh khiết của hoa sen trắng, có cái độc ác trong màu nhung đỏ thắm và cái dịu dàng như màu tím tím của loài hoa mắc cỡ ven đường », và đưa bánh mì cho tôi ăn ông tiếp: « em là cô gái phù thủy của tôi ». Ông cũng ăn như tôi và nhẹ giọng bảo: « cô phù thủy bé nhỏ của tôi đi chơi vất vả và nghèo nàn như vậy cô có nản không? » Ông không biết gì cả chính những lúc bên ông ăn bánh mì uống nước lạnh là những lúc làm tôi nhớ nhất. Xúc động vô vàn mỗi khi ông gọi « cô phù thủy bé nhỏ của tôi » với tôi mùa xuân năm đó quá đầy đủ, đầy đủ nhất trong 21 mùa xuân tôi đã hưởng. Giờ ngồi đây gió tết lạnh gay gay, nhìn không khí rộn ràng của phố chợ, tôi thêm quá đi thôi một mùa rong chơi mê mải, bên bánh mì nước lạnh một mùa xuân và hạnh phúc thật gần.

Buổi sáng ở đây nghe lười biếng tận cùng, thêm một giấc ngủ nướng hoặc ngồi bên người yêu nghe nói chuyện không thích hơn là chui vào nơi đây sao? Nơi đây lác lõng quá trong không khí xô bồ này. Nhìn cặp tình nhân ngồi bên nhau cười nói phía trước mặt tự đứng thấy ngùi ngùi. Cô con gái nói giọng nhẹ hắng:

— Còn năm hôm nữa em về quê ăn tết, chóng quá anh hở?

Chàng trai vuốt nhẹ mái tóc cô gái:

— Không có quyền ở lâu dưới ấy nha.

— Lỡ ở thì sao?

Chàng cốc nhẹ lên đầu cô gái :

— Thì cứ chứ sao :

Cô gái nũng nịu :

— Sao ông độc tài quá vậy ?

— Không độc tài để em lớn hơn anh à.

Trên mắt, trên môi của họ tươi thắm, long lanh, cô gái có tính yêu như hoa hồng buổi sáng, nở bung búp trông dễ yêu vô cùng. Và ở họ thấy một niềm vui vô cùng tận. Tôi nhìn chăm chăm. Không khí buổi này nặng nề. Ánh sáng cũng lờ mờ lên trên nền trời. Gió lại đến, từng đợt gió mát dịu dàng vuốt ve mái tóc vừa đủ dài để nâng niu và đùa giỡn cho đôi tà quần quít. Chàng trai âu yếm vuốt những cọng tóc lòa xòa trước trán bạn :

— Nè, cổ lên đúng hẹn, anh sẽ có món tết độc đáo của xứ anh cho.

Nàng trẻ môi :

— Anh xạo, năm rồi cũng hứa đem mạch nha Quảng Ngãi cho rồi có gì đâu ?

— Bây giờ thì nhất định, mà cô bạn có gì cho anh không nè.

— Bí mật, ông bạn chịu khó chờ em vậy.

Xong nàng vụt chạy vào lớp học, chàng trai nhìn theo mỉm cười, đi vào. Và tôi đoán họ lại nói về những ngày ăn tết ở quê nhà.

Ông bạn lớn xa xôi, giờ cũng gần ấy cái như cũ : gần ngày về quê ăn tết, giảng đường em lạc lõng, cũng thầy quen, bạn cũ nhưng thiếu ông, không có ông, ông biết không ? Ở nơi chốn xa mù, khỏi tâm mắt ngó ấy ông hãy đọc tôi, hãy đọc nghe ông, đọc để ông nhớ : một con bé yêu ông ngàn đời không phai nhạt, một con bé suốt ngày lãng du, mơ mộng, sống trong kỷ niệm một đời. Ông bạn ơi, giảng đường lớp học, không khí ồn ào không làm tôi vui được. Cặp mắt con bé mãi vẫn ngơ ngác lạc loài như ông thường nói, con bé giờ già hơn năm cũ. Già hơn từ dạo biết yêu ông, ông ạ.

MINH LÝ

những màu xanh quanh ta

TRỊNH NGUYỄN

SÁNG CHỦ NHẬT HÔM ẤY THUYỀN ĐẾN NHÀ THĂM TÔI.

Tôi mở cửa rào đón Thuyền. Vừa vào sân cát Thuyền đã trầm trở :

— Nhà chị nhiều bóng mát quá.

— Có cần cho mỗi chúng ta không ? Tôi hỏi.

— Chị thấy không sao ?

— Thuyền cần ?

Tôi nhìn Thuyền cười cười. Thuyền không trả lời, nhìn quanh bước đi. Chúng tôi đi dưới những hàng cây ăn trái vào nhà. Phòng khách chỉ gồm mấy cái ghế bành thấp đan bằng sợi cao su, trên tường vòn vện một bức tranh màu, một bình hoa nhỏ độc nhất cánh hoa hồng nhưng làm bằng vải (khí hậu ở đây không thích hợp cho các loài hoa, tôi không thể tìm dễ dàng những loài hoa mình thích để cắm bình. Tuy nhiên tôi vẫn luôn tìm cách giữ hoa bên mình dù bằng vải hay giấy cũng như luôn luôn nuôi một mối tình dù thành hình hay chưa).

— Chị có nghĩ là Thuyền sẽ đến thăm chị không, chị Trám.

— Có chứ. Nhưng không ngờ sớm đến thế.

— Tại chị mà.

— Sao cơ ?

— Chị làm Thuyền có cảm tưởng chúng ta đã quen nhau khi chưa

gặp nhau.

Tôi cười, ngầm nhận điều Thuyền nói.

Vì bị kẹt xe nên tôi đến trễ trong bữa tiệc tổ chức tại nhà một người bạn vào thứ bảy tuần trước. Tất cả đã ngồi vào dãy bàn dài và bữa tiệc sắp sửa. Vĩnh dành một ghế trống cho tôi cạnh Thuyên. Vĩnh đẩy chiếc ghế và vỗ vai người bạn nói :

— Ê Thuyên, nhớ chăm sóc Trâm hộ moa nghe. Rồi Vĩnh bỏ đi. Tôi chơi với giữa đám đông, giữa Thuyên còn lạ hoắc.

— Nhà chị ở gần đây. Giọng Thuyên trầm, nhỏ.

— Nhà xa mà tôi lại quên câu «ăn cỗ đi trước». Thuyên khá hơn tôi «khoảng» ấy rồi.

Tôi chợt giật mình. *Tại sao mình có thể gọi tên một người lạ mặt một cách thân tình như vậy.* Nhưng mắt Thuyên cười không một nếp nhăn, hờn ria mép còn xanh trái dài theo nụ cười. Tôi không thể gọi Thuyên là ông, là anh dù đó chỉ là lần nói chuyện sơ giao. Nhưng chính lời gọi đột ngột đã mang Thuyên đến gần tôi (Sau này tôi biết Thuyên là bạn của em gái Vĩnh).

Ngôi nhà tôi ở giữa một vườn cây trái. Tôi ở giữa những mít xoài, măng cầu, táo, ổi. Bây giờ là mùa táo. Những trái táo xanh mướt, chua chua, ngọt ngọt, dòn dòn đã hấp dẫn những đứa bạn hào chua thường xuyên đến «thăm tôi». Tôi đề nghị Thuyên ra dạo vườn cho mát mẻ. Tôi cố tránh xa những cành táo đầy gai nhọn trong khi Thuyên xắn lại gần bứt bứt, nhai nhai.

— Táo ngon ác, chị Trâm.

— Coi chừng gai, Thuyên. Gai táo đâm nhức nhối lắm.

— Táo vườn nào cũng vậy hay chỉ ở vườn nhà chị ?

— Ở đâu cũng thế.

— Thuyên không ngán. Chị sẽ thoa dầu cho Thuyên.

— Tôi cho chết luôn thì có.

— Ác thế ?

— Ừ.

Một con lạch chạy ngang trên khoảng đường chúng tôi đi qua. Nước trong in hình một khoảng da trời xanh. Tôi nhìn xuống nước thấy bóng mình lung linh.

— Thuyên, Thuyên, lại chỉ cho xem cái này.

— Gì đâu ?

— Dưới nước.

Khi Thuyên đến gần, tôi vọt chạy nhanh lên chiếc cầu khỉ bắc ngang. Thuyên chạy theo, hét :

— Coi chừng ngã, chị Trâm.

— Không ngã một mình đâu. Tôi sẽ lồi theo Thuyên.

— Chúng ta sẽ xuống địa ngục mất.

— Sao không nghĩ là được lên thiên đàng ?

— Lên sao nổi. Tội lỗi đây mình mà.

Qua khỏi chiếc cầu tôi quay lại, dáng Thuyên nghiêng nghiêng trên cầu vì đôi giày có gót hơi cao. Tôi liên tưởng đến dáng đi của người say. Đợi Thuyên đến gần, tôi hỏi :

— Thuyên say bao giờ chưa ?

— Say ?

— Ừ say.

— Mà say sao cơ ?

— Uống rượu quá «độ» say ấy mà.

— Đã. Nhưng đâu phải chỉ có rượu mới làm người ta say. Còn nhiều thứ nữa kia.

— Chẳng hạn ?

— Như... Thuyên lắc đầu khó nói quá. Chị đã say chưa ? Thuyên nhìn chăm vào mắt tôi hỏi.

Tôi không hiểu Thuyên hỏi tôi đã say vì rượu hay vì «nhiều thứ nữa kia» như Thuyên nói. Có lần trong bữa tiệc thân mật giữa vài người thân, bị ép uống quá «độ» nên tôi có cảm tưởng mình say. Đầu tôi nhẹ hẫng. Hồn tôi lâng lâng. Tôi cười cười, nói nói. Hai con mắt nặng trĩu hình ảnh người đối diện. Tuy nhiên, bây giờ không phải lúc để tôi nói với Thuyên điều ấy. Tôi lắc lắc đầu.

— Thuyên sắp say nữa, chị Trâm ơi.

— Đừng uống ượu nhiều, Thuyên. Không tốt đâu.

— Thuyên nói ngoài rượu còn nhiều thứ khác làm người ta say nữa mà.

Thứ khác, thứ khác. Đầu đầu. Tôi chẳng buồn suy nghĩ. Đầu óc tôi đã làm việc nhiều, đã suy nghĩ nhiều toàn những việc lăm lăm. Bây giờ «hắn» tê liệt. Tôi cũng chẳng muốn tìm biết câu trả lời của Thuyên.

— Nên thử say một lần để biết tại sao con trai uống rượu, chị Trâm.

Tôi gật gật, nghĩ Thuyên có lý. Ít ra mình cũng nên tìm biết điều đó để «cảm thông» họ.

— Chị Trâm thích màu xanh không?

— Màu xanh nào cũng dễ bắt mắt người khác.

— Chúng ta, Thuyên nhìn tôi, đang ở giữa những màu xanh. Tôi tiếp:

— Màu xanh của da trời, của lá cỏ, của đì non, của táo sông, của...
— Cửa mắt chị. Thuyên cướp lời tôi.

Tôi nhắm mắt một khắc, nghĩ hai con mắt mình bắt đầu nổi những sợi gân máu li ti, những bọt đục vàng làm mất đi vẻ trong sáng. Triệu chứng của một căn bệnh bắt đầu bộc phát. Tôi lắc đầu xua đuổi ý nghĩ thoáng chút buồn chợt hiện.

Thuyên bước chậm bên tôi, thật gần.

— Chị Trâm, Chị thấy có gì trong mắt Thuyên?

Tôi nhìn sâu vào mắt Thuyên, hai con ngươi màu đen sáng quắc dưới hàng chân mày rậm.

— Tôi thấy bóng tôi trong mắt Thuyên.

— Thuyên thấy bóng Thuyên trong mắt chị.

Tôi cúi xuống lăm lăm thăm trong đầu và chúng ta chỉ bắt gặp nhau bằng những cái bóng. Những hạt cát to màu vàng lọt vào kẽ hở những ngón chân đau đau. Giọng Thuyên lúc nào cũng trầm ấm:

— Chị Trâm. Nói gì đi. Sao im thế, chị Trâm?

Tôi ngẩng mặt mở lớn mắt nhìn Thuyên ngạc nhiên, hỏi chỉ đủ mình nghe sao Thuyên gọi tôi mãi vậy. Và nghe buồn buồn.

Dù thế nào thì chúng tôi cũng phải vượt qua chiếc cầu khi đi vào nhà. Ở khoảng giữa cầu Thuyên giữ chặt bàn tay tôi. Sợ chị ngã, Thuyên nói. Tôi để yên tay trong tay Thuyên. Nhìn thấy hai cái bóng chập choạng lung linh trên mặt nước tôi muốn chóng mặt. Sợ chị ngã. Tôi sẽ không lồi theo Thuyên, nếu ngã. Tôi đủ sức ngã một mình. Và tôi cảm thấy chóng mặt. Tôi thấy chóng mặt.

TRỊNH NGUYỄN

truyện dài DUYỄN ANH

Người con gái tên Duyễn biết buồn bã và suy nghĩ về thời đại mình, số phận mình, số phận bạn bè mình từ hôm nàng thương sót con tàu cũ sắt thép một rì năm bất động trong sân ga tiêu điều của thị xã, đối diện nhà nàng. Quê hương của nàng như bất cứ một nơi chốn nào trên mảnh đất Việt Nam khốn khổ từ ngót hai mươi năm dài lê thê là một cõi hiu quạnh đã làm khô héo nhiều tâm hồn. Nàng có hai người chị. Cả hai đều trải thời con gái của mình giữa đường oan nghiệt ngã. Họ mất mát đủ thứ. Nhưng điều họ sợ hãi nhất là họ sẽ trở thành gái già, trở thành loài cây không bao giờ đơm hoa ở miếng đất khô cằn. Nàng có một người bạn trai, dù đã hôn nhau, vẫn nghĩ mới chỉ hình như yêu nhau. Nàng có ông bố tội nghiệp y hệt con tàu và bà mẹ già yếu bằng cách đi lê bái để cầu cho quốc thái dân an, để đời thời chiến trường và để hồi nhớ thương những đứa con trai xa vắng. Nàng có hai người anh. Một trốn lính, tự lập một nhà tù để giam hãm đời mình, chối từ tất cả, coi như đã thua cuộc và bằng lòng sống hèn. Một chấp nhận nghịch cảnh, chấp nhận chiến tranh, lên đường với ý nghĩ đơn giản là sẽ trở về làm lại cuộc sống bình yên ở quê nhà. Người anh lính chiến, sau nhiều tháng gian truân nơi gió cát, vừa về phép...

Mà riêng gì mẹ tôi, tất cả những bà mẹ đều dặn dò con mình, bằng mọi cách, hãy khai thác sự khôn ngoan để được sống sót trở về khi cuộc chiến tàn lụi. «Con đừng ba gai nghe, Vũ. Con ngoan ngoãn vâng lời cấp trên, bảo sao làm vậy, cấp trên sẽ thương con và cho con ngồi chỗ yên ổn». Gian dị thế đấy. Mẹ tôi nhìn cuộc đời như nhìn một con đường nhiều xe cộ, người bộ hành cứ đi sát lề bên phải là chẳng bao giờ gặp tai nạn. Nhưng bất ngờ xảy ra, mẹ tôi không cần biết. Hôm anh Vũ ra đi, mẹ tôi cũng đưa anh tới tận đầu tỉnh. Mẹ tôi khóc thật nhiều. Khi chiếc xe cam nhông màu xám chuyển bánh, mẹ tôi chợt nhớ còn một điều quan trọng chưa kịp dặn đưa con trai đầu lòng. Mẹ tôi chạy theo xe, tung lên cho anh Vũ lọ dầu củ là, món thuốc trị bách bệnh của các bà mẹ Việt Nam, và nói lớn: «Vũ, Vũ, con không được đưa đòi bạn hữu ái tình bây bạ, nhé!» Đã không ai cười mẹ tôi, lúc ấy. Vì lúc ấy, mỗi lời của người ở lại là mỗi giáo điều và người ra đi vô cùng thấm thía. Anh Vũ đã nghiêm trang hứa: «Mẹ yên chí, con sẽ về lấy vợ do mẹ chọn lựa». Rồi xe chạy nhanh, nhả khói mù mịt với cát bụi tung trời. Khoảnh khắc, nó biến ra quốc lộ. Và anh Vũ mất hút. Nhưng mẹ tôi cùng những bà mẹ khác vẫn đứng vẫy tay trông theo. Mãi lâu, mẹ tôi mới chịu về, mắt đỏ hoe và miệng tím tím vì còn quên hàng trăm câu chưa kịp dặn anh Vũ. Từ đó, ngót hai năm, chỉ có những bức thư quân trường, thư chiến trường đầy đó của anh Vũ gửi về hàng tháng. Hôm nay, anh Vũ trở về bằng xương thịt và mẹ tôi ngỡ ngàng, tưởng anh trở về từ địa ngục. Anh nói với chúng tôi: « Tao có những bây ngày, đủ kể một chuyện dài nhiều tình tiết ». Chúng tôi hiểu ý anh, lắng xa để mẹ tôi «đón tiếp» anh và để anh tự nhiên nói dối mẹ rằng: Thưa mẹ, con bắn súng bằng đạn mã tử. Mẹ biết đạn mã tử là gì không? Mã tử là đạn ngựa chết đó, mẹ ạ! Đạn làm bằng giấy. Nổ to lắm nhưng không giết ai cả. Đi đánh nhau vui ghê, mẹ ơi! Chúng con không hề khổ sở đâu, chẳng đứa nào bị giết hết. Vài tháng nữa, hai bên đều hết đạn là hết chiến tranh. Con về cho mẹ đỡ lo âu. À, con chưa lắng nghe với đứa con gái nào. Con sợ nó bám chặt lấy con. Con đợi mẹ hỏi vợ cho con. Mẹ đã nhắm đám nào chưa, hở mẹ? Tôi đoán chắc anh Vũ sẽ nói dối thế và mẹ tôi sẽ tin và sẽ cảm ơn Trời Phật lia lịa. Mẹ tôi phải tin vì anh Vũ còn lành lặn.

Anh Vũ trở thành đứa con út xứng đáng hưởng sự nuông chiều. Mẹ tôi để phần hai năm thương yêu cho anh, bây giờ, cái phần đó mẹ tôi đắp lên anh. Không để anh rời nhà một bước, mẹ tôi bắt tôi gọi thợ hớt tóc lại nhà sửa sang «sắc đẹp» giúp anh. Đích thân mẹ tôi xuống bếp nấu nước cho anh tắm và đứng bên ngoài phòng tắm âu yếm hỏi: «Mẹ vô kì lưng giúp con nhé!» Anh Vũ đáp vọng ra: «Khỏi khỏi, mẹ à, con kì được». Dù đã chuẩn bị kỹ càng, đầy đủ, mẹ tôi vẫn thắc mắc: «Có khăn tắm chưa? Có lược gội đầu không?» Bỏ tôi nhìn tôi mỉm cười và nói lớn: «Vũ, con nên để mẹ tắm gội cho. Mẹ con muốn biết rõ mình mẩy con chưa bị vết sẹo nào vì đạn mã tử!» Mẹ tôi nín lặng và bỏ lên nhà sửa soạn bữa cơm đãi «người ở xa mới về». Trong khi mẹ tôi quần quýt lấy anh Vũ thì bố tôi trầm ngâm, ít chịu tỏ tình bằng lời hay cử chỉ. Nhưng tôi biết bố tôi thương anh Vũ thật nhiều. Bố tôi đã suy nghĩ chuyện chiến trường bịa đặt của anh. Ông sẽ chỉ hơi hơi lạ. Rằng, anh Vũ chưa hề nói dối ai. Thế mà anh đã nói dối mẹ tôi. Chiến tranh dạy con người khôn ra, làm con người lớn lên, đồng thời nó cũng dắt con người vào đường gian dối. Từ đó, sự điều ngoa, sống sượng và tội lỗi mọc bừa bãi như khu rừng năm đại. Anh Vũ tạm quên chiến trường gai góc. Anh bắt đầu kể một chuyện dài nhiều tình tiết cho chúng tôi nghe những lúc anh thoát ra vòng tay trữu mệnh của mẹ tôi. Trước hết, anh Vũ «ngoài chuyện» với anh Tâm.

- Tâm ạ, mày chả nên thắc mắc gì về cái vụ ra đi hay ở lại.
Anh Tâm hỏi:
— Tại sao anh nói thế?
Anh Vũ đáp:
— Vì tao thấy mày buồn quá.
Anh Tâm cười nhạt:
— Anh tưởng là anh vui à?
Anh Vũ thản nhiên:
— Tao không tưởng chi hết. Không ai lấy chuyện bắn giết nhau làm vui. Chúng ta sinh ra không phải để thù hận, oán ghét nhau đến cái độ lòng kiếm giết nhau.
Anh Tâm mỉa mai:
— Vậy mà anh đã đi lòng giết kẻ thù!

Anh Vũ nhìn thẳng vào mắt anh Tâm :

— Kẻ thù nào. Tao có kẻ thù nào đâu ? Bộ mày ngỡ tao không khoái nằm ở nhà ư ? Nếu tao cũng ở nhà, hai anh em mình rúc dưới một cái hầm nhỏ, e chết ngột. Tao đi cho mày đủ hơi thở. Cho mày có thè thấp ngọn đèn bắt chước ông Đặng-Trần Côn. Mày ở lại, dù mày sống tử hồ, nhưng mày sẽ lạnh lặn để xây dựng lại những đồ vỡ và, với ngọn đèn dưới hầm, mày sẽ thấp sáng hay sưỡi ấm tình người đứt đoạn, giá lạnh sau cuộc chiến. Còn tao ấy à, nếu tao trở về không bị què cụt, tao cũng mệt mỏi, rã rời, tao sẽ chỉ sống cho cá nhân tao. Mỗi ngày có nhiều người chết ở chiến trường. Mỗi ngày có nhiều đứa trẻ ra đời ở nơi yên ổn. Những đứa trẻ cần thiết những người còn sống hướng dẫn chúng nó sống cuộc đời hồn nhiên, thương yêu. Hãy nghĩ mày lần trốn để làm công việc khó khăn đó. Còn chỉ vì sợ khổ, sợ chết mà lần trốn, mày không có lý do nào ở lại. Và mày nên trình diện ngay. Tâm, mày khởi sự viết những trang mở đầu cho bộ Địa lý Việt Nam của mày đi !

Anh Tâm đứng dậy :

— Em xin lỗi anh. Chúng ta bắt buộc ngừng lại. Chiến tranh còn đủ khả năng gây nghi ngờ giữa tình huynh đệ. Cám ơn anh đã rộng lượng với những kẻ như em. Thưa anh, có phải những người đi chiến đấu không phán xét những người ở lại ?

Anh Vũ gạt đầu :

— Đúng đấy, Tâm ạ ! Trong gian khổ và kề bên sự chết, người ta không muốn tất cả phải chung hay chia niềm đau khổ, sự sợ hãi với mình. Tao học được điều đó ở quân đội, học ở chiến trường. Tao nhấn mạnh : ở chiến trường. Nơi văn phòng, sự đố kỵ, lòng hẹp hòi không có chỗ thoát ra. Do đó, sự độ lượng hay điều phán xét chỉ biết căn cứ bằng thủ tục đất đá. Chúng tao sống thật với cả cái thiện và cái ác, với cả cái đúng và cái sai. Chúng tao đánh nhau say sưa hay anh dũng vì, như mọi người, chúng tao sợ chết, chúng tao thèm sống. Đừng trông chúng tao chịu gian lao, xông vào chỗ chết vì những lời tăng bốc giả dối, láo lếu. Sự nghiệp, tao nghĩ, là nhìn rõ được hạnh phúc của mọi người do mình đóng góp tài năng chứ không phải là đếm xác chết. Tao không có tài năng ấy. Tao suy tính rất đơn giản : Chiến tranh nó đến mình đuổi nó đi. Chưa có

chiến tranh nào tàn lụi bằng những phản kháng ngôn từ, bằng thi ca, âm nhạc, văn chương khuyến thôi chém giết hay bằng những đại lễ cầu siêu...

Anh Tâm xoa tay :

— Em hiểu anh. Anh không bao giờ là kẻ hiếu chiến. Dân tộc chúng ta không bao giờ là dân tộc hiếu chiến. Mọi kết án chỉ là ngu xuẩn. Và ngu xuẩn nhất là những tham vọng mưu cầu bởi chiến tranh. Do ai ? Không do dân tộc chúng ta. Do đâu ? Không do từ đất nước này. Thôi, anh nghỉ ngơi kéo uổng phí mấy ngày phép.

Anh Tâm xuống nhà. Không khí buồn tẻ bao trùm căn gác nhỏ. Nơi đó, anh Vũ thần thờ, chị Vân đăm chiêu, chị Hà ngơ ngẩn và tôi, ngó anh chị tôi, tôi cảm giác như chúng tôi xa lạ, chúng tôi là những người bạn sắp quen nhau. Phần «ngoài chuyện» của anh Vũ quá chán ngán, chẳng mấy hứa hẹn hấp dẫn ở «chương một». Nhưng anh Vũ đã móc bóp lôi ra một bức ảnh. Anh thầy cho chị Vân :

— Bạn tao đó, Vân ngắm kỹ xem nó có đẹp trai không ?

Chị Vân cầm bức ảnh. Anh Vũ giới thiệu người trong ảnh :

— Tên nó là Lương. Đặng Thiên Lương. Nó người Cần Thơ, hiền lành và chung thủy, làm nghề thầy giáo tiểu học. Nó được biệt phái về tiếp tục dạy học song nó chê, tình nguyện làm lính chiến. Tao khoe tao nhiều em gái, nó bèn tôn tao là anh vợ tương lai của nó. Nó đòi coi ảnh chúng mày. Nó coi xong, nói ngay là nó mê con Vân.

Chị Vân chớp mắt. Anh Vũ mỉm cười :

— Tao tả quê hương mình, thằng Lương mơ ước liền. Là, hệ hòa bình, nó về đây xin cưới con Vân và dạy học. Nó bảo nó mồ côi cha mẹ từ nhỏ, nó có quyền chọn Tuy Hòa làm quê hương mới. Nó đòi viết thư cho Vân, tao khuyên nó cứ từ từ, đợi tao về phép dụ ý Vân.

Anh Vũ hất đầu :

— Nó bảnh chứ, Vân ? Cao một thước sáu mươi lăm. Cân nặng năm mươi tư ký. Yêu văn chương, âm nhạc. Biết làm thơ tán gái.

Chị Vân nói :

— Điều quan trọng là anh ấy còn sống trở về khi có hòa bình.

Anh Tâm vui ra mặt :

— Mày bằng lòng cho nó viết thư làm quen chứ, Vân ?

Chị Vân đáp :

— Anh ấy cứ viết đi.

Anh Tâm khoan khoái như chính anh là ông thầy giáo Lương ấy. Anh xoa tay :

— Thăng Lương sẽ hết ham chết trận. Nó bỗng thấy cuộc đời nhiều ý nghĩa vì có con Vân chờ đợi nó.

Chị Hà hỏi :

— Còn em, anh kiểm giùm em một người để em chờ đợi anh ta trở về chứ ?

Anh Tâm cười :

— Tao sẽ kiểm. Hơi lâu đó, bởi tao mắt công xem tướng thăng nào chết yếu, thăng nào thọ sáu mươi tuổi.

Tôi hỏi :

— Anh Lương thọ mấy mươi ?

Anh đáp :

— Trăm năm.

Tôi lại hỏi :

— Nhưng còn bao nhiêu năm chiến tranh ?

Anh Tâm cự hững. Rồi anh phát câu :

— Đã bảo đừng hỏi tao chuyện đó nữa.

Anh móc thuốc, hút và nuốt khói, nuốt theo những cay đắng của em gái anh. Chị Vân và chị Hà cùng bỏ xuống nhà. Vậy là «chương một» của chuyện dài của anh Tâm bắt nhân-vật-có-thật của anh ngâm bồ hòn. Và hồng. Tôi ngồi nán lại, ngó anh Tâm hút thuốc lá. Sự im lặng kéo dài cùng nỗi cô đơn. Khi điếu thuốc tàn, anh Tâm buồn bã nhìn tôi :

— Bé ạ, từ nay anh không về phép nữa. Anh sẽ tiêu những ngày phép ở nơi khác. Nhà mình cũng là một bãi chiến trường thảm khốc.

Tôi nói nhỏ :

— Em xin lỗi anh, em đã làm mất vui.

Anh Tâm dịu dàng :

— Bé chẳng có lỗi làm gì. Nó đúng thế đấy, bé ạ ! Bao nhiêu năm nữa hết chiến tranh, làm sao anh biết, làm sao chúng ta biết, làm sao dân tộc ta biết ?

Tôi chấm dứt «chương một» :

— Anh em mình lên đỉnh núi Nhạn ngó xuống biển xem sóng đùa nhau, đi anh !

Anh Tâm gạt đầu :

— Ý kiến hay. Hồi nhỏ, anh thích lên núi Nhạn ngó biển.

Anh em tôi dẫn nhau đi chơi. Trong buổi chiều tịch mịch của một quê hương thiếu ngủ, bước cạnh người anh cả hiền lành, tôi chợt thấy có chút gì nồng ấm, tin yêu. Tôi gặp lại tôi, tôi mới năm xưa thôi, thơ thần nhật hoa phượng rơi trên mặt đường vắng. Và anh Tâm, hẳn anh cũng gặp lại anh, cậu bé Tâm cời trường nô nghịch ở bãi biển trưa hè. Rốt cuộc, kỷ niệm ấu thơ mới là nguồn an ủi chính đáng, là chỗ nằm êm ái cho những người mệt mỏi, chán nản sau khi đã kinh qua những biến động, những khắc khoải trong một cuộc sống rách nát, sót sa.

Chương bảy

Như một nhà văn đã hứa hẹn rằng sẽ cống hiến độc giả của ông ta một tác phẩm ưng ý nhất nhưng tác phẩm ưng ý nhất ấy bị dang dở từ chương đầu, anh Tâm cũng chớ dang dở câu chuyện nhiều tình tiết của anh. Ôi, cần gì chuyện nhiều tình tiết, cần gì những chuyện nhiều tình tiết! Đời sống hiện tại đã chẳng là một trường thiên tiểu thuyết cơ man là tình tiết đó sao ? Mà mỗi tình tiết xoay buốt linh hồn gấp bội những tình tiết tiểu thuyết bằng chữ. Y hệt từng trái đấm phóng thẳng vào tim. Y hệt từng mũi tên xuyên thấu xương. Trái đấm và mũi tên, chắc anh Tâm vừa cảm thắm, đã làm xa cách anh với mấy đứa em của anh. Không có chút an ủi nào dành cho anh những ngày nghỉ phép, trừ sự săn sóc tận tình của mẹ tôi. Niềm vui anh đem về thật mong manh. Tội nghiệp anh. Tôi không muốn anh Tâm buồn bã, không muốn anh «tiêu những ngày phép ở nơi khác», không muốn anh «nhà mình cũng là một bãi chiến trường thảm khốc» nên đã cùng anh dạo chơi ở những chốn xưa kia anh đã chôn gửi kỷ niệm thơ ấu.

(còn tiếp)

Chuyện tình ngày mưa

truyện dài TỪ KỂ TƯỜNG

chương một

Buổi chiều, tiếng gầm gừ của sóng. Tiếng vi vút của gió thổi đùa qua rừng cây thấp cuốn theo những bầy lá màu vàng úa tới tả bay trông giống như những đàn chim nhỏ đáp xuống mặt đất màu nâu đỏ điểm những viền cỏ xanh. Cứ mỗi trận gió cuốn lá kia từ hướng núi rừng bọc xám một phía nền trời chiều sa thấp xuống đưa tới, hay lao vút từ ngàn khơi tít tắp mặt sông vào đều làm tung lên những đám cát chòn vờn trong một thoáng giữa khoảng không chan hòa ánh nắng pha màu khói sương rồi dạt dần vào bờ đá. Bãi cát nằm thoải dốc, phơi mình, óng ánh sắc vàng nổi với những lượn sóng sùi bọt trắng xóa và những bầy chim tung cánh chao lượn ăn bọt sóng đẹp như một đoàn người trượt nước.

Đám trẻ con chán tắm sông, bắt đầu rượt đuổi nhau trên bãi cát. Chúng chạy nhanh thoắt thoắt, biến dần về phía bãi ngư thuyền mờ nhạt sau những mảnh lưới màu nâu đen phất phới bay như những đám cồng vôi vãi tìm hang ổ sau khi thấy lượn sóng đầu tiên của một cơn thủy triều bò tới. Buổi chiều, đó là những buổi chiều nơi một thị trấn heo hút xa vôi, một mặt giáp với quốc lộ hướng về tỉnh lỵ trong cái bao la choáng ngợp của đồng ruộng và bóng dừa

xanh mướt mùng. Còn lại là một phía núi rừng âm u khi chiều xuống, một phố chợ đìu hiu quanh quẽ có những con đường đất đỏ mờ mịt cát bụi trong mùa gió dẫn từ những thôn xóm, làng mạc quận lỵ nổi dài hướng về phía biển. Cái vị trí lạ lùng của nơi này đã làm Hoán ngạc nhiên không ít. Nhưng phải thú nhận đây là một nơi quyến rũ đối với Hoán. Nhất là những buổi chiều lang thang ngoài bãi sông, hay đêm vừa tối trên một chiếc xe lam về một phố chợ ven biển với những quán bán thức ăn thấp đèn bão lung bùng thơm rục mùi sò hến, tôm cua nướng với ly rượu nếp than màu đỏ ngà ngà bốc nóng dần da mặt rồi nhìn ra ngoài khơi xem ngư thuyền mờ hội hoa đăng, thấp đèn sáng rực giăng hàng, kéo ngang mặt biển đen với một vàng trắng heo hút, những cơn gió lạnh bạt ngàn mang mùi mặn của muối biển, chứa chan nỗi niềm u ám của một tâm hồn xiêu lạc đầu đầu. Thỉnh thoảng một người đàn ông rượu ngà say cao hứng cất tiếng ca vài câu vọng cổ trữ tình âm thanh lướt thướt qua các lều che, quán lạnh nghe mới ngấm ngủi làm sao.

Ngàn, nãy giờ vẫn đạp xe thành những vòng tròn chậm chạp quanh một mô đất bỗng nhiên ngừng lại, buông xe đạp chống bánh xoay xích rề rề vội trèo lên đứng trên mô đất nhìn ngược về phía trước. Một thoáng, Ngàn quay lại phía Hoán cười :

— Chú nghe thấy gì trên sông không ?

Hoán cũng cười, gật nhẹ đầu :

— Có nghe.

— Gì ?

— Tiếng sóng,

Ngàn trêu cặp môi xi một tiếng dài :

— Tưởng gì, ai lại chẳng nghe thấy tiếng sóng trên sông chiều nay. Sóng lớn mà.

— Vậy chắc tiếng gió.

— Xời ơi, gió thổi bên tai, tung xỏa tóc của người ta. Sao lại không nghe.

— Tiếng chim kêu.

Ngàn cười khanh khách :

— Chỉ thiếu tiếng vợ nứ hứ nữa phải không ? A, phải rồi, chú

đang nghĩ tới rừng núi phía trong kia. Rừng núi bỏ đi, sóng mới đáng kể. Ngàn đổ chú tiếng động trên kia.

— Sóng cũng có chim, những bầy chim đang chao lượn ăn bọ sóng ngoài khơi đó. Ngàn không thấy sao ?

Ngàn mím mím môi, gât đầu :

— Có chứ. Nhưng tiếng kêu của chim không phải là tiếng động lạ. Âm thanh nó trộn lẫn trong tiếng gió và tiếng sóng, ai mà chả nghe ai mà chả quen thuộc khi ra tới bãi sóng này.

Hoán khoát khoát tay :

— Chú chịu.

— Chú không chịu khó nghe ngóng gì hết. Bởi nghe ngóng chú sẽ thấy, sẽ biết, sẽ hiểu và nhất là sẽ... nghe được rất dễ dàng.

Ngàn nói xong một hơi dài, miệng ngậm những cọng tóc háy đôi mắt nhấp nháy cười.

— Chú là vua lười tái xuất hiện.

— Chú tà tà như đất.

— Ừ.

— Chú lừ đừ như đá núi xanh kia kia.

— Đúng.

— Chú ngang ngang như còng bò trần bãi cát.

— Cũng đúng.

Ngàn cười lớn :

— Chú ở đâu hiện ra vậy ?

Hoán đá một viên sỏi :

— Chú tình cờ lạc bước về đây. Ngàn hình dung được một con còng gió bị sóng đánh tấp vào bãi cát không ? Chú đó.

— Chú là con còng gió ?

— Ngàn nói lúc này mà.

Ngàn bỏ lưng câu chuyện để quay mặt về trước, dáng nghe ngóng. Mái tóc thả bay trong gió, chiếc áo cánh nhẹ nhàng như một thứ mây trời quần quanh không muốn bay khỏi đỉnh núi.

Ngàn vui mừng, giọng nói như reo :

— Đúng rồi.

— Cái gì đúng ?

— Tiếng động trên sông. Nó văng về theo gió, theo tiếng sóng. Nhưng Ngàn nhận ra và phân biệt được ngay. Âm thanh ù ù như bầy ong mật bay trong vườn. Chú đã nghe thấy chưa ?

Hoán lắc đầu :

— Chưa. Chắc chú bị điếc.

Ngàn cười.

— Không phải đâu. Tại chú là người xa lạ, chú không quen thuộc với những gì ở đây. Chừng quen rồi chú sẽ nhận ra ngay.

— Thôi, xong rồi. Nhưng cái mà Ngàn đang nghe ngóng đó là thứ gì. Chú sốt ruột.

— Chú đoán xem ?

— Đã nói chú chịu thua rồi mà ?

— Nó sắp tới. Chú đợi rồi sẽ biết.

Hoán bực tức chạy lại trèo lên mô đất. Hai người đứng gần nhau. Ngàn bối rối lấy tay túm mái tóc mình, thu về quần quanh chiếc gáy trắng hồng cho khỏi vướng vít quanh mặt Hoán.

— Chú không thấy mà cũng không nghe gì hết. Nó ở đâu ?

— Ở trong tầm mắt chú. Phía trước.

— Ngàn xạo nghe.

— Xạo đi xin gạo suốt đời à.

— Chứ sao, chú mờ lớn mắt hết cỡ mà cũng không nhìn thấy được gì ở hướng Ngàn chỉ. Toàn là nước với nước, sóng với sóng.

— Chú cố cận thị không ?

— Không. Mắt chú tốt lắm. Chú lái xe không cần pha đèn vẫn nhìn thấy đường như thường.

Ngàn cười dòn tan :

— Đường tới nhà thương hả chú ?

Những cây cỏ dại trên mô đất có hoa màu trắng lấm tẩm. Hoán dùng mũi giầy khều nhẹ những cánh hoa dại đột vô tình ấy. Hình như những cánh hoa khép lại, biến dần trong màu cỏ xanh. Hoán nghe hương thơm từ Ngàn hương tóc hay hương người con gái mười bảy tuổi còn dại đột ấy. Ngàn giống như những cánh hoa kia, màu trắng, mỏng manh, và dễ tan biến. Hoán rút chân về, hỏi :

— Tiếng động gì mà Ngàn lưu tâm ghê vậy ?

— Có gì đâu. Đó là âm thanh ù ù của một chiếc đồ máy sắp về tới đây.

— Phải chiếc đồ máy bữa Ngàn chỉ chú ?

— Dạ. Nó dễ thương ghê nơi chú nhỉ ?

— Đồ máy mà dễ thương.

Ngàn quay lại cười, những chiếc răng đều, trắng bóng. Hai gò má Ngàn đỏ au vì nắng chiều rọi tới.

— Dễ thương chứ chú. Nhất là khi nó tắt máy, thả trôi từ từ vào bến cho hành khách xuống. Lúc đó trông nó giống như một chiếc thuyền giấy ngày nhỏ Ngàn thả trên ruộng nước.

— Nó ở đâu về thế ?

— Ở trên tỉnh về. Mỗi ngày có ba chuyến đồ máy từ đây lên tỉnh và ba chuyến từ tỉnh trở về. Chú thấy không, chỉ một ngày đường thủy mình có thể ra tỉnh, rồi trở về có xa xôi gì đâu.

— Có lẽ thị trấn của Ngàn có vẻ xa xôi vì nó ở gần cửa biển.

— Chú có sợ một ngày nào đó chú sẽ bị trôi ra biển không ?

— Chú đang mong được như vậy đây.

— Dám có ngày đó lắm à.

Bây giờ Hoán mới nhìn thấy chiếc đồ máy đang chạy tới từ phía xa. Nó thấp thoáng lướt qua những khoảng cây. Và âm thanh ù ù như bầy ong bay mãi bây giờ Hoán mới nghe thấy được.

— Kia : chiếc đồ máy. Bây giờ chú thấy chưa ?

Hoán gật :

— Nó đang chạy về hướng mình. Nó chạy chậm rì.

— Buổi chiều nước lớn. Nó chạy ngược thủy triều mà chú.

— Ngàn có đợi ai trên chuyến đồ ấy không ?

Ngàn lắc đầu cười :

— Không. Còn chú, chắc là có người quen ở tỉnh về thăm ?

— Chú cũng không.

Hoán nhảy xuống khỏi mò đất, đưa tay ngoắc Ngàn :

— Ngàn xuống đi, đứng đó một lúc gió thổi bay bây giờ.

Ngàn cười lớn :

— Chú sợ chứ Ngàn sức mảy. Ngàn nặng hơn gió mà.

— Nhưng cũng về thôi.

— Chú đói bụng ?

— Ừ, đói.

— Đợi chiếc đồ máy ghé vào xem có gì vui không chú.

— Có gì vui đâu. Vẫn những hành khách, vẫn những đồ đạc hàng hóa.

— Và trái cây. Mùa trái cây.

— Ừ mùa trái cây.

— Ngàn đãi chú một châu trái cây. Chú liệu ăn được bao nhiêu trái thơm mà không cần gọt vỏ ?

— Trời đất.

— Thôi đãi chú một trái sầu riêng ăn đề sầu suốt đời.

Và Ngàn vừa cười vừa nhảy xuống mò đất, dựng chiếc xe đạp dật trao cho Hoán nói :

— Chú chờ Ngàn tới bến đi.

— Chi ?

— Đón đồ máy mua trái cây ăn chứ làm gì.

Hoán leo lên xe đạp. Ngàn ngồi phía sau. Chiếc đồ máy đã về tới, nó đang chạy ngang phía trước mặt Hoán, bọt sóng bắn tung, trắng xóa trước mũi. Nước cuộn cuộn phía sau lái, và tiếng máy nổ ầm ầm hơn. Vụt một hồi còi rúc vang, ngân dài, đưa đi xa trong gió lộng. Hoán đạp xe chạy từ từ, nhìn lơ ngơ những đám người đã lên đứng cả trên mũi chiếc đồ máy.

— Chú đi đồ máy bao giờ chưa nhỉ ?

— Chưa.

— Vui lắm. Hôm nào chú đi thử.

— Chú không biết lội, sợ lắm.

— Ăn nhằm gì. Ngàn sẽ cứu chú nếu chẳng may dò chìm.

Hai người tới bến đậu. Chiếc đồ máy cũng vừa úi mũi vào bờ.

Hoán đứng vịn xe, lẩn trong đám đông ngo ngác nhìn cảnh người chen lấn mang xách hàng hóa tuôn đổ trái cây xuống. Những cần xé trái đây ắp, rau cải tươi, những thùng dầu hôi, nước mắm. Vài người với hành lý linh kính vui vẻ reo mừng với kẻ đưa đón. Ngàn lẩn xoắn bên một bà chủ những cần xé trái cây tía lia miệng. Một lúc Ngàn cầm hai tay hai trái thơm còn đầy cùi và lá gai, những mắt

thơm nở lớn, màu vàng lờm lờm. Ngàn đi tới trao cho Hoán :

— Đãi chú như lời hứa.

Hoán cười cười :

— Ăn thứ này xót ruột.

— Xót ruột cũng rán ăn.

Ngàn leo ngòi phía sau, cười khúc khích :

— Nói thế chứ đề về nhà Ngàn rim đường đập nước đá ngâm cho chú ăn.

Hoán vừa đập xe vừa nói :

— Coi chừng gai nhọn đâm vào lưng chú đấy nhé.

— Ăn thơm mà không bị gai thơm đâm ra cũng không ngon đâu chú ơi.

Rời bờ sông với những cơn gió thổi theo phía sau lưng, và tiếng sóng ầm ỉ vang vọng qua hàng cây chạy dài theo đường. Buổi chiều nhẹ hẫng thả nắng không nghe hơi nóng, nó là một thứ màu sắc êm nhẹ, tươi mát trong bức tranh của nhiều thị trấn. Con đường rộng, có thể đi xe đạp giăng hàng ngang nhiều người, có đoạn lên dốc. Thấy Hoán gõ lưng đập, Ngàn cười :

— Đề Ngàn chở chú cho. Thấy chú đập tôi ghê.

— Con gái chở trai kỳ chết.

— Kỳ gì.

— Người ta nhìn thấy sẽ nghĩ rằng chú dư sức yếu.

— Chú chú mạnh với ai.

Nghe Ngàn nói tự nhiên Hoán thấy cơn đau của mình như nặng thêm, trĩu xuống dim cứng thân thể dưới một đáy vực sâu nào đó. Những chiếc lá thi nhau bay về phía trước mặt. Hàng cây xao xác ngọn này đưa tiếp ngọn kia thành một lượn sóng xanh đề rồi thả lá vàng rơi tả khi mỗi ngọn gió đi qua. Hoán đập xe chậm. Đầu kia một chiếc xe ngựa lóc cóc chạy tới. Những chân ngựa làm tung bụi. Khung xe màu nâu ám chút nắng. Người đánh xe mặc bộ quần áo lính cũ sờn, phai màu, chiếc nón nỉ xám nghiêng lệch, gương mặt khắc khổ sạm nắng với cây roi cầm hững hờ trong tay. Chiếc xe ngựa đi qua. Ngàn thúc nhẹ vào lưng Hoán nói :

(Còn tiếp)

CÔ NHỎ ĐÓA HỒNG VÀ TÔI

truyện dài ĐINH TIẾN LUYỆN

1

Bốn giờ, buổi chiều, con đường nắng rát. Ở ngã tư lúc nhúc những người và xe cộ, ngày nào cũng vậy, giờ này, cái sinh hoạt nơi đây nào nhiệt như một phiên chợ. Xin giới thiệu với bạn, đây là nơi chốn tôi trở về, mỗi buổi chiều. Tòa cao ốc năm tầng nằm trên hai mặt đường, một bên là trường học và một bên là cơ sở ấn loát chính của bốn, năm tờ báo. Những chiếc máy in thi đua nhau khua động cùng lúc. Những xấp báo được gấp gấp chuyển ra, chất lên những chiếc xe vận tải lớn của nhà phát hành, lên những chiếc xe lam đậu nối đuôi, hoặc lên những chiếc xe gắn máy rờ rờ và chạy như bay như biển.

Tôi phải vất vả lắm mới xin được một lối đưa con ngựa sắt khốn khó vào trong cái cũi lớn, đóng bên ngã tư, ngày nào cũng vậy. Rồi lách đám đông, khom mình dưới sợi xích cổng khóa hờ, đếm đủ mười bốn bậc thang : Tòa soạn Báo Nguyệt san Yêu Thương, rẽ phải ba bước, đặt tay lên chiếc nắm cửa, xoay một vòng... Xoay một vòng, ngay lúc này tôi thường liên tưởng đến một thời mỗi một đã qua. Quân trường và những buổi chiều ở bãi tập về, bước vô sân đại đội với đôi chân rời rã, đôi vai rời rã, tôi trút bỏ những ba lô, mũ sắt, súng đạn và nằm duỗi dài trên sân cát, ngựa cồ tu hớp nước cuối cùng trong chiếc bi đồng.

Đề rồi lại xếp hàng, lại đếm nhịp, lại chạy. Tiếp tục một phần ngày còn lại.

Một phần ngày còn lại, tôi bước vào. Căn phòng như một chiếc hộp, xếp ngang xếp dọc những bàn những ghế, đôi khi vui đôi khi buồn. Những khuôn mặt quen thuộc, những xấp giấy đầy chữ, ra vào, tới lui. Và một chiếc máy lạnh làm bệnh tật, lúc mát lúc... ấm, phong phú như thời tiết, thật quan trọng.

— Anh cho bài cahier tới, thợ hết bài xếp.

Thưa bạn, đây là xếp ty-pô, ông ta tên Tám Lết. Vừa thấy tôi là ông ta tấn công tới tấp.

— Anh ký «bông» cho kịp lên khuôn.

— Xong rồi.

— Anh nhớ cắt bớt bài này dăm hàng cho chắn trang.

— Xong rồi.

— Anh làm ma-két đề tí nhỏ thôi, bài này hơi dài.

— Xong rồi.

— Anh cho bài thơ chừng mười câu hay cái quảng cáo gì đó, còn hông chân trang cuối.

— Xong rồi.

— Anh...

— Xong rồi. Xong rồi. Xong rồi. Ông từ từ để cho tôi... thở một chút đã chứ.

Xếp ty-pô, hẳn đúng là người tinh số 1 của các tay thư ký tòa soạn. Dù có phiếu bặt phương nào, bạn rợn đến đâu cũng không được phép lơ là hẳn, những yêu cầu của hẳn. Vì hẳn là vị tướng cầm đầu một đạo binh ngàn vạn chữ nghĩa sẽ được dàn trận trên mặt báo đúng giờ G đúng ngày N đã định. Và người tinh số 1 Tám Lết của tôi đôi khi đã vồn vã quá đáng, tôi có quyền đẩy hẳn ra để đòi một phút thở đúng lúc.

— Ông phải làm việc cho... khoa học một tí, cần gì viết ra giấy, ưu tiên theo thứ tự.

— Anh...

— Xong rồi. Mời ông điều thuốc. Ông đi kiểm tờ giấy với cái bút ghi ra cho tôi nhờ.

Tám Lết còn ngáp ngừng ở cửa.

— Hồi này có hai cô tới kiểm...

— Hờ ? Ai ? Hồi ai ?

— Họ hỏi mua mấy số báo thiếu.

— Ồ, tôi thờ phào, phải nói cho rõ ràng, tôi nợ nần nhiều nên hễ nghe có ai hỏi tôi rét lắm.

Tòa soạn báo Yêu Thương ở đâu nơi văn phòng của một tờ hợp xuất bản, trên tầng một của nhà in. Toàn thể nhân viên tòa soạn đều làm việc bán thường trực, từ chủ nhiệm, quản lý, thư ký tòa soạn cho tới thầy cô đều *thân ta như cánh chuồn chuồn, khi vui thì đậu khi buồn thì bay*. Đó là một tòa soạn «tối tân» nhất thế giới. Chủ nhiệm lãnh lương nhà xuất bản, thư ký tòa soạn lãnh lương nhà nước, quản lý lãnh lương nhà thầu và thầy cô lãnh... học bổng của nhà trường. Không gặp nhau thường, công việc được bàn giao bằng những mẫu giấy để lại trên bàn. Mỗi sáng sớm tôi ghé qua, ném cho thợ cái *maquette* hoặc mở bài sửa, trưa thấy cần thì ghé lại không hẹn tới chiều. Buổi chiều tan sở trở lại, có khi sớm, hoặc để đung đầu với những người ở trong tòa soạn lục đục ra về, bàn giao lại chiếc chìa khóa và câu dặn dò nhớ tắt đèn và tắt máy lạnh.

Có tiếng cười ở phía góc phòng, tôi quay lại :

— Sao cô lại cười ?

Có quản lý xinh đẹp của nhà in ném tới tôi một cái nhìn «địu dàng», tường như bao giấy má, ly tách, gạt tàn thuốc lá trên bàn đều vắng đi hết cả.

— Coi chừng ông, nhà in nhiều cửa kính, có ngày thiên hạ tới choảng vỡ, ông không đủ tiền đền đâu.

— Ồ, nhằm nhò chi ba cái lẻ tẻ.

— Cái gì lẻ tẻ ?

— Thì... tất cả.

Người xinh đẹp bĩu môi :

— Nói nghe bình tĩnh lắm, nhưng lại... run.

— Thì, bình tĩnh mà run, có sao !

Ông chủ nhà in rít một hơi thuốc lào rất điệu nghệ, cười theo :

— Hồi này có ông Bạn Vàng tới tìm, phát cho ông một miếng giấy, đọc chưa ? Nợ nần trước mắt không lo...

Ông Uy,

Đã năm tuần qua đi, sao ông im hơi lặng tiếng kỹ vậy? Có cần thêm một khoản mới nữa chăng?

BẠN VÀNG

Bạn Vàng là tên một nhà xuất bản, ông ta đã chi cho tôi một khoản, gọi là tiền ứng trước một tác phẩm, rồi tôi lui thăm nom. Một khoản mới, hấp dẫn lắm, thưa bạn. Các ông bà làm xuất bản tra có trò mua non trả rẻ một tác phẩm, đại khái như thế. Cần tiền, người viết có thể mang đi cầm non một tác phẩm. Tôi bắt đầu viết cuốn «Tình yêu màu cà phê sữa». Tôi đang viết cuốn «Mưa trên đỉnh Bà Đen». Tôi viết gần xong cuốn «Bản xi-lô vĩnh biệt». Bắt đầu, đang, gần xong, hay...chưa có chữ nào, chỉ cần một cái tên truyện, đó là chuyện cầm non một tác phẩm. Và nhà xuất bản đã tỏ ra mình nhân đạo để chi ra một khoản nào đó, bạn thừa biết, chẳng lấy gì làm đáng khuyến khích lắm. Thế nhưng người viết lại vẫn cứ phải hân hoan. Tôi đã hân hoan nhận một khoản của nhà xuất bản Bạn Vàng, chưa kịp đi uống cà phê hay mua một bao thuốc lá, thì, ông Tây bà Đằm đã «tổ» gọn chúng ngay trên bàn tròn tại nhà ông chủ nhiệm, trong một buổi «Hội thảo văn nghệ» trng bưng cuối năm. Nếu cuốn sách tôi định viết chia làm 12 chương thì, 4 chương kể như... đã xong.

Vò nát màu giấy nhỏ, tôi đốt điều thuốc và đốt luôn nó trong cái gạt tàn. Có chút gì rồi rã, một mồi trong những ngày tháng gần đây mà bây giờ tôi mới nhận ra, năm lấy. Định làm bao nhiêu việc rồi rồi cuộc cũng chẳng sao cất bước nổi. Ghi danh học lại ở Luật rồi ôm sách vở về đề đó. Sửa lại cát-xét, đi thu nguyên một bộ «băng» sinh ngữ xong rồi bỏ. Hăm hở vác cái ghi-ta thật đẹp với cuốn «Tự học tây ban cầm» về vui được mấy ngày đầu, sau lại buông xuôi. Lóc cóc xuống tận Phú Thọ đóng một mớ khung chõ về căng bố, sơn lót hết lượt, cũng chỉ có một đám màu xanh biếc dờ dang đã ba bốn tháng. Ba bốn tháng không viết được lấy một chữ. Liên lạc với Liên dứt buồng. Không còn gì để nói chuyện với Huyền. Bạn bè quên luôn chuyện rủ đi xi-nê hàng tuần, ngồi cà phê hoặc đi lăng-quăng mỗi tối. Đứa bị con gái quyến rũ, đứa bị... lính quyến rũ. Bỏ đi hết.

— Ông Uy, có điện thoại.

— Ai thế?

— Tiếng con gái.

Tôi đỡ lấy ống nghe từ tay cô quản lý, chưa kịp a-lô thì tiếng chủ nhiệm đã vang lên sang sảng dặn dò công việc. Cậu nhớ. Cậu nhớ. Cậu nhớ. Xong hết. Xong hết. Xong hết. Đặt ống nghe xuống, buồn không thêm trách móc ai, tôi trở lại bàn với mớ mo-rát mới. Những người còn lại sửa soạn ra về. Thợ đi rửa tay. Tiếng máy in ngừng bật. Tôi hỏi mượn lại chìa khóa phòng của cô quản lý.

Còn lại một mình trong căn phòng vắng lặng, lúc này, thực sự tôi mới thấy mình có thể yên ổn đôi chút. Đã định xuống nhà đi ăn một tô mì nhưng lười linh, lại thôi. Nhớ hồi tòa soạn còn ở Phạm Ngũ Lão, còn Định, giờ này hai đứa kéo nhau qua xe huyết-giò-heo của lão tàu xế cửa rạp Quốc Tế làm mỗi đứa một tô, thùng thẳng có thể có bia hoặc ly sinh tố, trước khi leo lên cái kho sách chong đèn làm việc tiếp. Hồi đó còn là tuần báo, công việc nhiều, gấp gáp, ở lại tòa soạn khuya là chuyện thường. Đòi thành bán nguyệt san, thông thả, nhưng tòa soạn thừa người nên còn lại ai cũng phải kiêm nhiệm bất cứ chuyện gì có thể kiêm nhiệm được. Báo Yêu Thương, một tờ báo «tối tân» nhất thế giới đôi khi chỉ có mười ngón tay hoặc hai mươi ngón tay có thể hoàn tất một số báo, đúng kỳ, đúng hạn định. Lần ăn mừng đệ Tam chu niên, ăn mừng ba năm Yêu Thương, ăn mừng... già từ ba năm than thở tại nhà Chủ nhiệm, tôi nhớ ông đã nói: Minh làm báo chả giống ai, thế mà báo cũng sống. Có khối kẻ muốn làm báo hơn mình, thế mà báo vẫn lăn kèn. Không có tòa soạn nào lạ lùng như tòa soạn Yêu Thương và không có độc giả nào lạ lùng như độc giả Yêu Thương. Tất cả như cùng tham dự một trò chơi.

Thưa bạn, bây giờ tôi đang cầm cúi trên bàn kính để mông-ta phim bốn cái bia cho báo tháng tới. 7 giờ 30, chuông điện thoại reo.

Giờ này chuông điện thoại reo không phải chủ nhiệm gọi thì cũng là lời xin lỗi lộn số. Đợi đến hồi thứ tư, tôi nhắc ống nghe lên. Giọng con gái rụt rè:

— Thưa có phải tòa soạn báo Yêu Thương?

— Vàng, tôi nghe.

— Thưa ông... thưa ông... tôi muốn được nói chuyện với...

— Thưa cô tòa soạn chẳng còn ai cả, ngoài tôi.
Có lẽ tôi cao giọng quá chăng, nên người con gái ở đầu giây đang
kia ngáp ngừng một lát rồi cúp máy xuống. Một phút, đủ để năm con
số quay lại những vòng khác, tôi chưa kịp trở lại hàn «mi» thì tiếng
chuông lại reo :

— Vâng, tôi nghe.
Vẫn người con gái ban nãy, rụt rè :
— Thưa, xin lỗi ông có phải là Biền Uy không ạ ?
Tôi hơi giật mình.
— Phải. Nhưng sao cô biết là tôi ?
Tiếng cười nhẹ nhàng và giọng người con gái đã có vẻ bình tĩnh
hơn đôi chút, đôi chút đôi khác.
— Em đoán vậy.
Cố dò dẫm xem có phải ai quen thuộc nhưng tôi đành chịu.
— Xin lỗi, tôi được nói chuyện với ai đây ?
— Chắc tòa soạn thường có nhiều người gọi tôi lắm phải không
ông ?
— Phải, họ thường gọi tôi để mắng mỏ chúng tôi.
— Ông nói thế chứ, ai mà dám.
— Cũng như họ thường viết thư tới trách móc sao bài gửi lâu
không đăng, chèn bai bìa vẽ xấu, báo in lỗi đâm dia...
— Ông nói thế chứ, em mê nhất, đọc không sót một chữ, theo
đôi thường xuyên sinh hoạt tòa soạn. Bằng có là em biết người nhắc
máy điện thoại giờ này phải là ông Biền Uy.
— Cảm ơn cô. Chắc cô thường có bài đăng trên báo Yêu Thương ?
— Em ích kỷ lắm, chỉ thích đọc người khác viết thôi chứ không
bao giờ viết cho người khác đọc. Với lại em mà viết được gì. Em viết
sợ các ông cười cả tháng không hết.
Tôi nghe được một chút thân mật ở giọng nói người con gái nhỏ.
Và đùa :
— Em viết tếu vậy cơ à ?
— Không phải, em sợ viết ẹ các ông cười.
— Ồ làm gì có chuyện đó. Cứ coi như là một trò chơi. Anh em
tòa soạn cũng coi việc viết lách như một trò chơi. Khi coi là nghề

nghiep mới đáng sợ, vất vả lắm.

— Nhưng em thích. Nghe kể chuyện làm báo em thích ghê.
Chắc vui lắm hở ông ?

— Vui nổi gì đâu. Em không thấy giờ này tôi còn lười thú một
minh ở đây à.

— Ông đang làm gì vậy ?

— Đang mông-ta bìa báo.

— Mông-ta là sao hở ông ?

Tôi phải gãi cái tai một cái, rồi gieo người xuống ghế, trước khi
trả lời đầy đủ một cách vắn tắt cái công việc mông-ta phức tạp. Từ khi
mẫu bìa được mang đi lọc màu để cho ra bốn miếng phim bốn màu khác
nhau, đem về cắt ráp ghép nối lại đầy đủ hình ảnh với chữ nghĩa để phơi
lên bản kẽm rồi in ra giấy.

— Công phu ghê há ông. Không có ai phụ với ông nữa sao ?

— Đáng lẽ công việc này của thợ, của một chuyên viên nghệ,
nhưng báo Yêu Thương là báo nghèo, báo thủ công nghiệp, nên «khéo
tay làm lấy» được cái gì là làm lấy hết trơn.

— Bao giờ em phải đến xem các ông làm việc mới được. Vui
ghê há ông.

Tôi ừ ào ào vì nghĩ rằng nếu cô nhỏ cứ «há ông» mãi thì tai tôi
đỏ bừng và sẽ bùng cháy cùng cái ống nghe áp vào nãy giờ khá lâu, thời
gian đủ để tôi mông-ta ít ra cũng gần xong mấy bản súp-po rắc rối rồi.

Ồ, thì đó cũng là một trò chơi, tôi đặt máy xuống và hơi chói
mắt khi trở lại bàn *mise* vì ánh đèn hắt lên từ dưới mặt kính. Dụi
mắt mấy lần và, thật chán mớ đời, tôi khám phá ra mình đã *montage*
ngược bìa trước với bìa sau hết cả hai bản *support*. Công dã tràng.
Phải gỡ ra làm lại từ đầu.

Thấm mệt, tôi buông bỏ tất cả. Đề mai hãy tính. Trở lại bàn
viết, đốt điếu thuốc nghĩ rằng sẽ là điếu thuốc cuối cùng trong ngày, tôi
tìm tờ giấy mới và rất tự nhiên, chuyện viết cho Kim Hải một cái thư.

(còn tiếp)

lục bát

em về chải tóc mây bay
chân chim mướt ngón lưu đầy kiếp xa
những dòng sông nhỏ lia xa
mùa thu thay áo hoàng hoa bao giờ
một lần xuống núi chờ mưa
nhìn xe ngựa cũ vui đùa quanh đây
người, tà áo động sắc mây
ta quên hết cả đường đi lối về
thăm thẳm sương ủ giấc khuya
một vầng trăng nhỏ ai vừa chia đôi
nghe trong gió bước chân người
ngủ ngủ quên hết những lời đắng cay
tiếng cười nào vỡ quanh đây
dòng sông trôi mãi những ngày quanh hiu.

TÒN NỮ THU DUNG

đến trường

sáng em ôm cặp đến trường
áo tung trong gió ven đường nắng lên
nhìn theo em những buồn tênh
bóng ai đậu đầy ly chành vênh cười.

GIANG XUAN THU

ngày nào

em như khói quyện chiều thu
còn tôi núi cđ biệt mù âm hao
xót xa mộng ảo hôm nào
bao la lòng dạ rạt rào chơi vơi
em như mưa đến giữa trời
còn tôi ruộng hạn tori bời nắng se
đam mê về đứng bóng che
tôi nghe tôi vỡ dưới xe ưu phiền.

NGỌC THÙY KHANH

NGUYỄN
TẤT
NHIÊN

THÁNG
GIÊNG,
SINH
NHẬT

QUA, LÀ GÓI THUỐC DUNHILL LÒNG HAI BỨC ẢNH CẮT nhỏ sau lần giấy kiếng bọc, mấy hàng chữ mực tím : «Tự nhiên cái thích mừng sinh nhật ông mặc dù không biết ngày sinh nhật của ông. Thân ái bắt tay trái. Nhỏ.» Vừa mở mắt đã thấy bên cạnh. Cả hai tính xấu : bộp chộp và lười biếng cùng xuất hiện một lúc, tôi nằm nguyên vị, tẩn mẩn tay mở, hơi run, nửa gập gáp nửa như sợ đau từng bông hoa đỏ xanh in nhằng nhịt trên giấy gói. Buổi sáng nắng mở cửa một bầu trời nạm bạc, tôi bất động ngắm nhìn. Mái tóc, nụ cười, môi ngon, má ngọt, mắt ấm ngây thơ... Nhỏ ơi, anh sinh ngày 30 tháng 5 năm 1952, tôi nói thầm với ảnh, đặt dờ lơ mơ nghe từ phía dưới, trong lồng ngực, một khối gì loãng hơn nước, đặc hơn không khí dâng lên, dâng lên dập dồn nhiều đợt ép phôi lẫn tim, khó thở, mà dễ chịu lạ lùng. Linh hồn đang chiến đấu thoát ly thân xác ? Hay cả xác lẫn hồn nhẹ tênh trôi nổi giữa không gian vô tận, biết thiên đàng quanh quất đâu đâu, nhưng chưa định ra phương hướng ?

Hình như có điếm báo trước. Tự đứng đêm qua tôi tới quán nhạc gọi café đen đặc, về nhà nằm thức đọc sách đến ba bốn giờ sáng. Rồi giấc ngủ bình yên khác thường, lành lặn khác thường kéo dài, ngọt sốt. Phải nói khác thường, bởi trước giờ tôi chưa từng được

thường thức một giấc ngủ ít ỏi nào không mộng mị, những cơn
mộng đau thương có, dữ dằn có, kinh hãi có... làm sáng mê gào thét,
múa may, vận mình, thức giấc. Đêm qua là đêm đầu tiên, như một
biển cổ.

Tôi tiếp tục làm nhảm với ảnh, «gu» của anh là Lucky hay
Craven «A» nhỏ à, nhưng lúc này anh hút toàn Bastos Luxe không hà,
còn mua lẻ mười lăm đồng hai điếu ba chục đồng bốn điếu mới thăm
chứ! Sáng nay, anh hiện ngang cầm nguyên hộp đồ chữ ánh vàng, hai
mươi điếu thuốc Mỹ quốc vĩ đại. Sáng nay, anh hãnh diện đầu đời
cầm quà tặng của người yêu (bao nhiêu lần trước toàn hốc hác chạy
tiền mua, áp ú cho đi, một lần, hai lần, ba lần... đợi chờ, chờ đợi,
cuối cùng nhận lại những tin đồn nỏ chất chứa lòng bùng nổ tai cả năm
chưa hết, những ba hoa chích chòe mồm năm miệng mười các cô à,
nghe riết, đến đổi cảm tưởng con gái là thứ quái gì ghê gớm lắm!).
Hai tiếng «người yêu» từ lâu khiếm khuyết trong ngôn ngữ đối thoại
anh, bỗng đứng tim thấy...

Tình trạng tê liệt hơn mười lăm phút thời gian độ chừng... (đồng
hồ tay cầm mấy tháng nay chưa chuộc) mới chấm dứt, tôi lồm cồm
ngồi dậy chẳng kịp rửa mặt, háp tấp chạy xuống cầu thang, phóng thẳng
ra nhà trước. Thấy chị Phi đang ngồi ngó mộng lung, tôi tới chia gói
thuốc:

— Xinh không?

Chị Phi nói cái này hồi này chị ký nhận chữ đầu, xong cười cười,
trả công đi bạn, không có tôi là bạn phải đau khổ mò xuống bưu điện
chứ đâu có chuyện bét mặt ra là thấy liền. Tôi gạt ngang, thôi dẹp đi,
tôi hỏi chị xinh không, trả lời.

Chị ngấm nghĩa và gạt đầu:

— Cha, coi mòi lí lắc à nghe.

Tôi tán đồng.

— Khỏi chê.

— Nhưng sao viết thư buồn quá vậy?

— Tình tình và tâm hồn khác lãnh vực.

— Cô bé chắc mơ mộng lắm hả?

— Tuyệt, viết thư hay hơn tôi nhiều. Tôi mang tiếng nhà thơ nhà

văn vậy chứ viết thư, nhất là thư tình, ẹ như học trò lớp nhất tập làm
văn.

«Nội trú 17-4-74»

Buổi chiều, mưa bay mịt trời, ngồi trong phòng được thư ông
đọc và lơ đãng mọi thứ.

Ông sạo quá ông ơi, ông cho nhỏ du lên mấy tầng lặn, nhớ té
xuống thì đau thấu ruột chó chơi sao, tội nhỏ mà. Cái đời sống trăm
nghìn nỗi đa đoan, nhỏ sống đây, khổ lắm, như hến như sò.

Cái gương con trong vít viết vỡ đôi, buổi sáng bỗng thảng thốt
thấy mặt mình rời đôi theo gương, một báo trước của một hệ lụy rục
rũ, nhỏ cắn môi run, nhỏ vuốt mặt lạnh, vậy là ngần ngợ trong lớp, vậy
là nhất thất sâu trường. Cái chi cũng quá đậm đà, ông thấy không, có
cái không đáng gì hết mà nhỏ lại cũng quá bận tâm.

Thấy, ông viết bút máy, ông bỗng hiền và học trò lạ, nhỏ ghét
ai viết bút bic, người lớn và chai chai khô khô làm sao vậy. Ông than
hoài mà cảm nhỏ buồn, nghe ông nói ông hăm he đủ điều mà tội ông quá
chùng. Ông làm như nhỏ này là cục bột hiền khô, ông làm ba bốn
con mắt loạn thị rồi nghe, nhỏ dữ lắm, đêm nào nhỏ cũng giết vài
mươi mạng... muối, đại chi mà hiền, hiền cho thiên hạ bóp mũi ăn hiệp
à? Nhỏ về Biên hòa, mới lên hôm kia, bảy ngày nghỉ lễ Phục sinh nhỏ
làm chim sò lồng, chim bay chim nhảy, bạn bè một vòng thân ái mà
nhỏ chả có gặp ông đâu hết, cứ nghĩ ông bỏ thành phố mà đi mất tiêu.
Mà cũng nên đi, đi để còn gì, để mà gọi là một chút êm đềm, đẹp để
trong lòng. Một năm còn có bốn mùa, ông cũng nên bớt khoắc khoải để
có thể cho đầu óc nghe rõ nhịp gõ của trái tim mình chứ. Biết đâu có
những cái may trong cái nghiệp lính mới mà ân cần trao tay ông Chúc
ông vui vẻ trong cái đầu húi cao, ông vào lính là nhất thiên hạ rồi, toàn
đứng sau tuốt và toàn thấy đầu là đầu, sướng chết.

Nhỏ chả có ảnh đẹp, toàn ảnh xấu in xấu in, cho ông để ông ôm
bụng cười à? Nhỏ chúa ghét ba kí chiện xin ảnh xin hình, cái mặt có
đáng chi mà lưu giữ, cất dấu, chẳng qua là ở cái hồn tưởng hồn trông
của mình thôi ông. Cho ông cái ảnh bò lê hồi bé xíu nghe, để khoe với
mọi người đây là con gái tôi. Đừng nghe, đùa ông đó, khi nào nhỏ thích

nhỏ sẽ gửi cho ông một trăm cái ảnh, cho ông kêu kéo vô quân trường đốt hút thuốc chơi, nhé.

Buổi tối.

Giờ là riêng tư, là cái phòng thân ái đêm đêm, nhỏ xíu như cái lồng chim, bé tí như cái tổ kiến, vậy mà xa nó vài hôm là nhỏ như quắt queo ấy chứ.

Nói ông nghe là nhỏ với ông chả ruột thịt họ hàng chi hết sao mà ông lại quá lo lắng cho nhỏ, nhỏ lớn rồi, đừng làm nhỏ quạu chứ, nhỏ chẳng còn là cái kẹo, giờ nhỏ là trái cây xanh vừa chát vừa chua, khó ưa lắm. Ma soeur nội trú mắng con nhỏ chi mờ đoảng hậu nghịch tặc hoài, mắc cỡ bắt chết. Nhỏ lớn mà không ai thèm biết hết. Thật tình là cái tức nó ở ngang răng ức. Nhỏ mong đến ngày nhỏ mười tám tuổi, bố đặt tay nhỏ vào tay bố, bố bảo con gái tôi ngoan, con gái tôi lớn và đẹp. Nhỏ chắc sẽ chớp mấy mươi con mắt mà làm duyên cười nhỏ nhẹ, cũng có nghĩa là con gái có quyền sang đường một mình, đi chơi một mình, quyết định tình cảm một mình bố hả? Ông thấy không, bố nhỏ dễ thương chết được, bố lúc cóc đầu học trò, bố kêu mẹ nhỏ bằng chị lặn, bố đỡ đầu ấy mà. Bố hay mơ màng, bố hay buồn... vậy mà nhỏ thương bố cũng bằng thương mẹ. Nhưng nhỏ giận bố rồi, giận ngập lụt, giận mưa tuôn sấm sét nổ, bố có coi nhỏ ra chi đâu, cứ muốn như vuốt đầu dạy dỗ hoài, hôm sắp về nội trú, đêm bố chở qua cầu, gió bay tóc bay hồn, nhỏ khóc sau lưng bố mà bố đâu biết. Nhỏ hay có những cái ầm ức vô duyên lắm nên lớn không nể, bố bảo thế. Ông mà hùa theo bố nhỏ là ông chết ngồi, chết đứng, chết ngã, chết nghiêng với nhỏ à nghe.

Ông bạn thân ái ạ.

Giữ gìn cho nhỏ một chút tuổi lớn, bắt đầu. Cần ghê lắm một vòng thân tình nhưng ghét ghê lắm một vòng hệ lụy buộc ràng, đời kiếp, nhỏ vẫn chưa đi qua hết một mùa của trời đất mà. Vẫn còn thương quá chừng sách vở, nghĩa là cái gì đó vẫn mơ hồ. Lăn thẩn, đừng thèm nghe, ông.

Chấm hết, nhỏ đi ngủ, gần mười giờ, vậy là quá khuya với Đà-lạt. Đêm lạnh, đêm sâu, buồn lạ.

Chúc vui, chúc đẹp, chúc may và chúc có tình nhân khăn khít năm

tay dung dăng phổ xá với thiên hạ, nhé.» (*)

Biên-hòa 14-1-75

Nhỏ,

Sáng hôm qua anh thức dậy lúc mười giờ kém. Bàng hoàng. Sau giấc ngủ lành an là cơn-mơ-tỉnh-thức à?

Gói thuốc mở. Giấy kiếng lách tách reo, rất khê, nhưng có một vang âm, một rúng động mãnh liệt. Và lúc ấy anh là ngôi nhà bit bùng chứa đựng tiếng nổ lớn, quả tim là kẻ bệnh nặng nào đang thiêm thiếp, bỗng oằn oại với muôn triệu triệu mũi kim âm thanh dội chạm bốn phía vách đồng loạt châu về vị trí y.

Gói thuốc mở. Nhỏ vui — ảnh chụp gần, nhỏ buồn — ảnh chụp xa. Nghĩa là em đã lớn, đã biết nhìn ngắm vẻ đẹp của mình. Em mười tám tuổi chưa? Liệu vậy, gửi đến ai tiếng «em» phiền lụy, từ đây...

Em,

Mấy tháng cận tết năm nào anh cũng khô người, dã dượi và dĩ nhiên, yếu kém hẳn, bởi thức thâu đêm suốt sáng viết bài xuân, kiểm lặt nhất tiền tiêu. Lúc này báo đang lên khuôn, anh bắt đầu nghỉ ngơi dưỡng sức, đọc sách, mong làm đầy lại phần nào những gì đã trút, đã nặn vắt triệt để ra giấy trắng. Giáng sinh vừa rồi anh có hẹn với người bạn lên Đà-lạt chơi, luôn thề thăm em, nhưng cuối cùng đành chán nản nằm nhà vì lao lực quá sức, ăn uống thất thường, lúi cúi ngồi đánh máy suốt ngày nên hôm 23 tây trặc xương cổ, đi đứng khó khăn, đau đớn vô cùng. Người bạn về cho biết hôm 24 Đà-lạt mưa tầm tã chẳng bèn mảng ra đường được. Chắc em buồn lắm. Biên hòa đêm ấy mưa nhỏ, anh ngồi quán một mình đến khuya. Có người quen tới hỏi xã giao, giáng sinh ông không đi chơi đâu à? Anh cau có ngang xương đáp tôi vô đạo, mà tại sao phải đợi đến giáng sinh mới xúm nhau đi chơi cho chật đường chật xá, ngày khác đi có chết đâu?

Em,

Gói thuốc mở. Điều đầu tiên đốt, hạnh phúc căng bùng phôi,

(*) trích nguyên văn thư của một người

trần lên mũi lên môi, là đã vương vãi khắp phòng. Anh chu miệng thôi, hạnh phúc tròn tròn múa may. Mùa xuân chẳng phải ở trời đất, mà ở lòng người. Tình yêu bất ngờ lên tiếng, có khả năng tức thời vô hiệu hóa mọi tiềm lực hoạt động.

Cách đây ít lâu, một độc giả tới tòa soạn gặp anh hỏi làm thơ và viết văn thứ nào khó hơn? Anh đáp, thơ. — Tại sao? — Thưa ông, thơ là tinh hoa của lý tưởng và chữ nghĩa. Cũng tại tòa soạn ấy anh nhân dịp ai cũng ngà say, hỏi một nhà văn đàn anh phương pháp kéo dài một câu truyện nếu mình chưa muốn kết thúc vội. Câu trả lời: cậu phải sống qua cái đấy, thí dụ viết về tên X đi nhậu chẳng hạn, tên X là do cậu phịa nhưng phong cách và cảm giác uống rượu của nó là của cậu, vẫn là thực và mộng là phối hợp.

Anh đã sống qua một ngày tình yêu giục giã, một ngày ấm áp nụ cười vợ vờ vờ nghe đời là âm nhạc thấy đời là mai sớm đầu năm trẻ con xum xoe quần áo mới nô nức bước ra khỏi nhà...

Anh đã sống qua một đêm ngồi chờ trước bàn máy chữ, uống cà... lít café, hút thuốc lá «điều hạ rộng điều động quan» ị ạch vật lộn với chữ nghĩa, sáng hôm sau lơ lơ như con bệnh sắp qua đời, tiếp tục đi pha café — là sáng nay — tiếp tục vận dụng tận lực binh sanh giác đấu với văn chương!

Biên hòa, 0 giờ 15 qua ngày 16-1-74

Em yêu,

Gói thuốc mở. Hai điều Dunhill không hoàn tất nổi một đoạn văn ngắn như dự tính ban đầu. Ba hôm rồi mà *mộng và thực* chỉ phối hợp được đến chỗ «... ẹ như học trò lớp nhất tập làm văn» và một trang thư đánh máy!

Thôi thì lấp đại một bức thư của em vào giữa. Đó là *kỹ thuật kéo dài* của anh. Chắc độc giả không nữ phản đối kẻ đang bị tình yêu hành! Chắc em cũng không nữ đâm đơn kiện bản quyền!

Hãy tiếp tục viết thư và gửi quà cho anh. Đề anh viết... truyện dài.

NGUYỄN TẮT NHIÊN

BÀI NHẬN ĐƯỢC TỪ BẠN NGỌC

VĂN

huỳnh hà, nguyễn yên tâm, vô thị, tường sương, nhụy nguyễn, t.h., nguyễn bảo lệ, hoàng mai linh, minh lý, b. ph. m, phạm quế châu, chu nghiêm, đặng hạ, minh lý, nguyễn bút tím, hải vân sơn, khuê việt trường, trịnh nguyễn, trần chinh hồng, huỳnh văn tuy hòa, nguyễn thị đông lan, an vi, hiền, hoàng du, du hương, nguyễn biệt phổ, bảo trinh, công huyền tôn nữ mộng trinh, diễm chi, tâm vi, hoàng mai linh, nguyễn thái dương, bảo vi, bảo trinh, nguyễn thăng bình, rơ tem, hương nhật, thư, t.t. mai hương, đào ngọc hiền, hoàng du, trần mường tượng, diễm mi, p. cầm thuận, ý thu, bảo trinh, trần-nguyễn du mục, nghĩa trang, nguyễn thị tiểu my, hoàng ái khanh, lung linh, lê công bồn, xuân mai, trần bảo ngọc yến du, nguyễn khắc hải đặng, du thanh, trần mai kha.

THƠ

huỳnh kim sơn, phan lê thứ, tam anh, vô thị, nguyễn hữu bằng, nguyễn văn mai, trần diễm việt dũng, đỗ yến trúc, ngọc oanh, huỳnh văn tuy hòa, nguyễn cầm tú, trần thạch hân, huỳnh hải đặng, nguyễn văn vinh, minh lý, phạm quế châu, linh tuyền, ngọc bảo, ma hạ, ngọc linh tuyền, hoài lãng du, nguyễn thị hồng, nguyễn hạ long, jalau, nguyễn đặng cửu, đỗ hoàng, vũ thị lệ thu, nguyễn văn hòa, đỗ hữu độ, huỳnh bá hữu minh, sao y, thiên chương, lê thánh thư, chương cùng, linh lan, ngàn thương, huỳnh kim sơn, cung tường linh, vương văn huệ, nguyễn thăng bình, bảo trinh, kim ph., nguyễn cao gương, nguyễn mộng tường, minh hương, lưu đình triên, trần đình nhị khô, nguyễn mặt trời, nguyễn thái dương, hàn tâm đơn, võ giao tùng, cung tường linh, bùi trung đông, trần minh nghĩa, nguyễn thăng bình, trần trung đông, chương cung, nguyễn đoan vũ, phan ngô niên, phượng ngọc, nguyễn phạm thanh, hoàng thị, cô mây tím, nguyễn đoan vũ, nguyễn thị hải đặng, nguyễn hữu bằng, ý thu, thiên chương, bùi du sơn, trần giang, sim trắng, hoàng ngọc thu, phạm hoài thương, nguyễn hàn thư, huỳnh hải âu, nguyễn dzã chiến, trần nguyễn du mục, đặng thanh lâm, bùi hữu miên, lê thê, anh việt thi, phạm việt thương, hàn tâm đơn, phạm gia thịnh, hoài thương, đào ngọc hiền, nguyễn trung vũ, hoàng nguyễn, hồ quang uyển, trần thể gian, nguyễn thập tự, phạm miên trường.

tả phát hành

duyên anh

tháng giêng
ngon | như một cặp
môi gần |

